

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2021

ความทุกข์ทรมานอันหนึ่งในการคิดของเอมมาชูลาล์

เกรียงศักดิ์ ประสูติแสงจันทร์
คณะอักษรศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

Part of the [Philosophy Commons](#)

Recommended Citation

ประสูติแสงจันทร์, เกรียงศักดิ์, "ความทุกข์ทรมานอันหนึ่งในการคิดของเอมมาชูลาล์" (2021). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 5282.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/5282>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ความทุกข์กับเนื้อหาหนึ่งในความคิดของเอมมานูเอล ฟาลค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญา ภาควิชาปรัชญา
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SUFFERING AND THE FLESH IN THE THOUGHT OF EMMANUEL FALQUE

Mr. Kriengsak Prasootsaengchan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Philosophy
Department of Philosophy
FACULTY OF ARTS
Chulalongkorn University
Academic Year 2021
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความทุกข์กับเนื้อหนังในความคิดของเอมมานูเอล ฟาลค์
โดย	นายเกรียงศักดิ์ ประสูตรแสงจันทร์
สาขาวิชา	ปรัชญา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรียุญา อรุณขจรศักดิ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุวรรณา สถาอานันท์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรเดช โชติอุดมพันธ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษม เพ็ญภินันท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรียุญา อรุณขจรศักดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุวรรณา สถาอานันท์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ สิงห์สุริยา)

เกรียงศักดิ์ ประสูตรแสงจันทร์ : ความทุกข์กับเนื้อหนังในความคิดของเอมมานูเอล
 ฟาลค์. (SUFFERING AND THE FLESH IN THE THOUGHT OF EMMANUEL
 FALQUE) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.ศรีัญญา อรุณขจรศักดิ์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ศ.กิตติ
 คุณ ดร.สุวรรณา สถาอานันท์

รากฐานสำคัญของเทววิทยาคริสต์ศาสนาคือการอธิบายความทุกข์ในประสบการณ์ของ
 มนุษย์ในฐานะผลของบาป และมีหลักความเชื่อว่าพระเยซูเจ้ายอมรับความทุกข์แทนมนุษย์เพื่อไถ่
 บาปและช่วยให้มนุษย์คืนดีกับพระเจ้า นอกจากนี้ ขนบคำสอนของคริสต์ศาสนาให้ความสำคัญกับ
 วิญญาณแต่มองข้ามกาย จึงเกิดข้อวิพากษ์ว่าเทววิทยาคริสต์ศาสนาไม่สามารถอธิบายความทุกข์ใน
 ประสบการณ์ของมนุษย์ อาทิ ความวิตกกังวล ความกลัว และความเจ็บปวดได้อย่างแท้จริงและ
 เพียงพอ

เอมมานูเอล ฟาลค์ (Emmanuel Falque) เสนอข้อโต้แย้งว่า ความทุกข์ไม่ใช่ผลของ
 บาป แต่เป็นความจริงเชิงภววิทยา (ontological reality) ของมนุษย์ในฐานะสิ่งที่เสื่อมสลายได้
 ความทุกข์เป็นภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนัง (finitude in the flesh)

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสนอบทวิเคราะห์จุดยืนของฟาลค์ซึ่งอ่านและตีความความวิตกกังวล
 ความกลัว และความเจ็บปวดในประสบการณ์แห่งความทุกข์ของพระเยซูเจ้าในสวนเกทเซมนีด้วย
 วิธีการแบบปรากฏการณ์วิทยา และแสดงเหตุผลเพื่อปกป้องแนววิเคราะห์ของฟาลค์โดยอธิบายว่า
 ความทุกข์ในฐานะข้อจำกัดในเนื้อหนังเป็นความเข้าใจใหม่ในเอกเทวนิยมที่อธิบายความสัมพันธ์
 ระหว่างความทุกข์และเนื้อหนังที่ไม่ใช่บาป และไม่ปฏิเสธความจริงแท้ของความทุกข์ใน
 ประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าและประสบการณ์ของมนุษย์

สาขาวิชา ปรัชญา
 ปีการศึกษา 2564

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก
 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

6180178022 : MAJOR PHILOSOPHY

KEYWORD: Body, Flesh, Suffering, Emmanuel Falque

Kriengsak Prasootsaengchan : SUFFERING AND THE FLESH IN THE THOUGHT
OF EMMANUEL FALQUE. Advisor: Asst. Prof. Dr. SARINYA ARUNKHAJORNSAK
Co-advisor: Emeritus Prof. SUWANNA SATHAANAND, Ph.D.

The basis of Christian theology is to elucidate suffering in human experience as sin's effect and teaches that Jesus takes on human beings' suffering in order to redeem and help them to reconcile with God. Furthermore, its tradition gives precedence to "soul" overlooking "body". As a result, Christian theology has been criticized that it is unable to truly and adequately account for suffering in human experience such as anxiety, fear, and pain.

Emmanuel Falque argues that suffering is not sin's effect, but ontological reality of human being as a corruptible thing. Suffering is finitude in human flesh.

This thesis analyzes Falque's position which reads and interprets anxiety, fear, and pain in Jesus' experience of suffering in Gethsemane through phenomenological approach. In addition, it offers justification in defense of Falque's analysis by expounding that suffering as finitude in human flesh is a new perspective in monotheism that explains the relationship between suffering and flesh without sin and does not reject any genuineness of suffering in both Jesus' and human beings' experience.

Field of Study: Philosophy

Academic Year: 2021

Student's Signature

Advisor's Signature

Co-advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

การประกาศกิตติกรรมในที่นี้ ผู้เขียนขอประกาศเพื่อแสดงความขอบคุณและระลึกถึงผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างจริงใจที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี นับตั้งแต่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรียุญา อรุณขจรศักดิ์ ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุวรรณา สถาอานันท์ ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่ยินดีรับหน้าที่ที่ปรึกษาตั้งแต่ ครั้งแรกที่ผู้เขียนได้เข้าไปขอคำแนะนำเรื่องการเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ อีกทั้งได้กรุณาสละเวลาอ่านพร้อมให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่ายิ่งต่อการศึกษาในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้และให้ความเป็นกันเองกับพวกเราเหล่านิสิต

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาปรัชญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งสองท่านที่ให้การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกด้วยดีมาโดยตลอด

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตกลุ่ม “Philosophy ‘61” ทั้งสิบเอ็ดคนที่ผ่านเข้ามาในชีวิต แม้จะได้ทำความรู้จักและร่วมชะตากรรมเดียวกันเป็นเวลานานๆ แต่ทุกคนต่างก็เป็นความทรงจำที่ดีต่อกัน ขอขอบคุณนายเจษฎากร บุญครองธรรม เป็นพิเศษที่ได้แนะนำให้รู้จักกับเอมมานูเอล ฟาลค์ รวมถึงข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำ และความช่วยเหลือต่างๆ ตลอดสี่ปีที่ผ่านมา

ขอบคุณนิสิตรุ่นพี่และรุ่นน้องทุกท่านที่คอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์สำหรับการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จด้วยดี

เหนือสิ่งอื่นใด วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่อาจเกิดขึ้นได้ หากปราศจากความรัก การดูแลเอาใจใส่ และการให้โอกาสทางการศึกษาจากบิดามารดา รวมทั้งครูบาอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณด้วยจิตคารวะมา ณ โอกาสนี้

ท้ายที่สุด ความผิดพลาดใดๆ ที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ถือเป็นความบกพร่องของผู้เขียน บุคคลที่เอ่ยชื่อมาแล้วไม่มีส่วนรับผิดชอบแต่ประการใด แต่หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก่อให้เกิดประโยชน์บ้าง บุคคลดังกล่าวที่เอ่ยชื่อมาสมควรได้รับคำชมเชยเป็นอย่างยิ่ง

เกรียงศักดิ์ ประสูตรแสงจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตการวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
บทที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนัง	5
2.1 แนวคิดเรื่องกายที่เลื่อนราง	5
2.2 ความหมายของเนื้อหนังในความคิดของเอมมานูเอล ฟาลค์	14
2.3 คำสอนเรื่องพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์	27
บทที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความทุกข์และเนื้อหนัง	31
3.1 การอธิบายความทุกข์ด้วยบาปของธรรมเนียมประเพณีเดิม	31
3.2 การอธิบายความทุกข์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนังของพระเยซูเจ้า	35
3.2.1 การวิเคราะห์ภาวะแห่งข้อจำกัดของมนุษย์	36
3.2.2 การวิเคราะห์ความวิตกกังวลและความตายของพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์.....	41
3.2.3 การวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของเนื้อหนัง.....	51
บทที่ 4 ข้อวิพากษ์แนวคิดเรื่องความทุกข์กับเนื้อหนังของเอมมานูเอล ฟาลค์	59

4.1	ข้อบกพร่องจากการอ่านประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าแบบปรากฏการณ์วิทยาของฟาลค์....	59
4.1.1	ปัญหาการใช้ข้อความจากคัมภีร์ทางศาสนาร้อยเรียงข้อเสนอทางปรัชญา	61
4.1.1.1	การอ้างว่ามีการเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรง.....	61
4.1.1.2	การอ้างว่าพระเยซูเจ้าเป็นต้นแบบของมนุษย์ทุกคน	64
4.1.2	ปัญหาการตีความเกินขอบเขตที่ปรากฏการณ์วิทยาสามารถทำได้.....	67
4.2	จุดยืนของผู้เขียนต่อข้อวิพากษ์จากนักวิชาการร่วมสมัยและการวิเคราะห์ปัญหาเรื่องความทุกข์ ในประสบการณ์มนุษย์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนังของฟาลค์.....	70
4.2.1	จุดยืนต่อข้อวิพากษ์จากนักวิชาการร่วมสมัย	70
4.2.1.1	การแสวงหาความจริงผ่านเรื่องเล่าทางศาสนา.....	70
4.2.1.2	การเข้าถึงประสบการณ์ความทุกข์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรง	76
4.2.1.3	การอธิบายเชิงปรากฏการณ์วิทยาเกี่ยวกับประสบการณ์ของพระบิดาและชีวิต ภายในของพระตรีเอกภาพ.....	78
4.2.1.4	เป้าหมายหลักของฟาลค์.....	80
4.2.2	จุดยืนต่อการวิเคราะห์ปัญหาเรื่องความทุกข์ในประสบการณ์มนุษย์ด้วยภาวะแห่ง ข้อจำกัดในเนื้อหนังของฟาลค์	82
4.3	ข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่ได้จากการอภิปราย.....	88
	บรรณานุกรม.....	92
	ประวัติผู้เขียน.....	97

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รากฐานสำคัญของเทววิทยาคริสต์ศาสนา คือ หนังสือพระคัมภีร์ไบเบิลซึ่งคริสตชนยอมรับว่าเป็นการเผยแสดงความจริงของพระเจ้า (Dei Verbum)¹ ในหนังสือพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม บทปฐมกาล ความทุกข์ในประสบการณ์ของมนุษย์ปรากฏขึ้นครั้งแรกในฐานะผลของการทำบาป ในขณะที่พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ระบุว่า พระเยซูเจ้า (พระบุตรที่รับธรรมชาติมนุษย์) ยอมรับความทุกข์แทนมนุษย์เพื่อไถ่บาปและทำให้มนุษย์คืนดีกับพระเจ้า เทววิทยาคริสต์ศาสนาจึงอธิบายความทุกข์ด้วยบาปมาโดยตลอด อีกทั้งธรรมเนียมประเพณีของคริสต์ศาสนาให้ความสำคัญกับวิญญาณแถมองข้ามกาย ทั้งนี้เกิดมีข้อสงสัยว่า เทววิทยาคริสต์ศาสนาไม่สามารถอธิบายความทุกข์ในประสบการณ์ของมนุษย์ เช่น ความกลัว ความวิตกกังวล และความเจ็บปวดจากการสูญเสียคนรัก เป็นต้น ได้อย่างมีเหตุผลเพียงพอ เพราะพระเยซูเจ้าผู้ยอมทุกข์แทนมนุษย์ไม่ได้ทุกข์จริง การอธิบายความทุกข์ด้วยบาปของเทววิทยา คริสต์ศาสนาเป็นเพียงการหนีจากความจริงเรื่องความทุกข์

เอมมานูเอล ฟาลค์ (Emmanuel Falque) เสนอการวิเคราะห์ความทุกข์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนัง (finitude in the flesh) ของพระเยซูเจ้าขณะอยู่ในสวนเกทเซมนี ฟาลค์มองเห็นความสำคัญของกายในฐานะสิ่งที่ทำให้เนื้อหนังดำรงอยู่ได้ การมองข้ามกายทำให้เนื้อหนังหายไป ฟาลค์เรียกร้องให้เข้าใจ “เนื้อหนัง” ทั้งในความหมายของกายที่มีรูปร่าง ต้องการพื้นที่ (physical body) และกายที่ถูกทำให้มีชีวิต เคลื่อนไหวได้ (lived experience of body) ที่สำคัญ ความวิตกกังวล ความทุกข์ และความตายของมนุษย์ปรากฏชัดอย่างเต็มที่ผ่านเนื้อหนัง ด้วยวิธีนี้ ฟาลค์ยืนยันว่า พระเยซูเจ้าประสบความทุกข์จริงเหมือนมนุษย์คนอื่นๆ และความทุกข์ไม่ใช่ผลของบาป แต่เป็นความจริงเชิงภววิทยา (ontological reality) ของมนุษย์ในฐานะสิ่งที่เสื่อมสลายได้ แต่การวิเคราะห์ประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าผ่านการอ่านและการตีความเรื่องราวที่ถูกบันทึกไว้ในหนังสือพระคัมภีร์แบบปรากฏการณ์วิทยาของฟาลค์เกิดข้อสงสัยว่า เราสามารถเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรงผ่านภาวะแห่งข้อจำกัดที่มีร่วมกันได้จริงหรือ

¹ ในภาษาละตินซึ่งเป็นภาษาทางการของคริสต์ศาสนาจารีตตะวันตก *Dei* หมายถึง พระเจ้า ในขณะที่ *Verbum* หมายถึง วาจาหรือคำพูด เมื่อนำสองคำมารวมจึงมีความหมายว่า *วาจาหรือคำพูดของพระเจ้า* ซึ่ง ธรรมเนียมประเพณีและอำนาจการสอนอย่างเป็นทางการของพระศาสนจักรฝ่ายคาทอลิกยอมรับว่า เป็นการเปิดเผยความจริงโดยพระเจ้า

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งแสดงให้เห็นว่า แม้การวิเคราะห์ของฟาลค์ถูกวิพากษ์ว่าเป็นการทำเกินขอบเขตของปรากฏการณ์วิทยา แต่การวิเคราะห์ความทุกข์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหังเป็นความเข้าใจใหม่ในแนวคิดเอกเทวนิยมที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความทุกข์และเนื้อหังได้โดยไม่ปฏิเสธความจริงของความทุกข์ในประสบการณ์ของมนุษย์²

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและประเมินแนวคิดเรื่องความทุกข์กับเนื้อหังในแนวคิดของเอมมานูเอล ฟาลค์

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยศึกษาการวิเคราะห์ปัญหาเรื่องความทุกข์ในประสบการณ์ของมนุษย์ที่สัมพันธ์กับเนื้อหังตามแนวคิดของเอมมานูเอล ฟาลค์ โดยฟาลค์ต้องการหาคำตอบที่สมเหตุสมผลให้กับประสบการณ์ความทุกข์ของตนเองเมื่อเพื่อนสนิทเสียชีวิตอย่างกะทันหัน ในหนังสือ *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death* ซึ่งอยู่ลำดับแรกของชุดงานเขียนเชิงปรัชญาสามเล่มของฟาลค์ ฟาลค์เชื่อมโยงความทุกข์ของตนเองกับการอ่านประสบการณ์ความทุกข์ของพระเยซูเจ้าในสวนเกทเซมานีแบบปรากฏการณ์วิทยาอย่างเป็นอิสระจากกรอบแนวคิดเดิม จนเกิดความเข้าใจใหม่ที่ท้าทายความเข้าใจเกี่ยวกับความทุกข์เดิมตามธรรมเนียมประเพณีของคริสต์ศาสนาที่มองว่า ความทุกข์สัมพันธ์กับบาปในฐานะผลของการทำบาป

ฟาลค์ระบุว่าวิธีศึกษา (methodology) ของตนเองคือ การทำงานร่วมกันของปรัชญา (ปรากฏการณ์วิทยา) และเทววิทยา โดยเริ่มต้นการวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์จากข้อเท็จจริงพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนมีร่วมกัน³ ฟาลค์เห็นด้วยกับนักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาส่วน

² คำว่า “ไม่ปฏิเสธความจริงของความทุกข์ในประสบการณ์ของมนุษย์” ในที่นี้ไม่ใช่การระบุหรือประเด็นทั่วไป (general statement) แต่เป็นประเด็นเฉพาะที่มาจากการตั้งข้อสังเกตของมาร์ติน ไฮเดเกอร์ (Martin Heidegger, 1889 - 1976) ที่เขียนไว้ว่า “Christians do not truly undergo anxiety about death (and even less the meaninglessness of suffering) because Christian anthropology has always already viewed death in its interpretation of life.” โปรดดูเพิ่มเติมที่ Emmanuel Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death* (New York: Fordham University Press, 2019), p. 3.

³ ในฐานะผู้แปลหนังสือ *God, the Flesh, and the Other* จากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาอังกฤษ วิลเลียม แสกเกตตั้งข้อสังเกตว่า ชุดงานเขียนเชิงปรัชญาสามเล่มของฟาลค์มีการเดินเรื่องคล้ายกัน กล่าวคือ การใช้หัวข้อที่สำคัญในปรัชญาภาคพื้นร่วมสมัย เช่น ความตาย ภาวะแห่งข้อจำกัด และเนื้อหัง เป็นต้น ทำงานร่วมกับหลักคำสอนสำคัญที่มีมาอย่างยาวนานในเทววิทยาคริสต์ศาสนา เช่น ความทุกข์ของพระเยซูเจ้า การกลับคืนชีพ และศีลมหาสนิท เป็นต้น เพื่อทำให้เกิดการขยายความทั้งของการตั้งคำถามเชิงปรัชญาและคำอธิบายเชิงเทววิทยา

ใหญ่ว่า การค้นหาความเป็นจริงเกี่ยวกับมนุษย์ต้องเริ่มจากปรากฏการณ์วิทยาหรือประสบการณ์ของมนุษย์ เพราะมนุษย์อยู่ในชีวิโลก (lifeworld⁴)⁵ แต่ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า ปรากฏการณ์วิทยามีขอบเขตที่กว้างมาก เราสามารถทำปรากฏการณ์วิทยาได้ดีขึ้น (มีเนื้อหาที่ชัดเจนและขอบเขตที่แคบลง) เมื่อเราทำปรากฏการณ์วิทยาในเทววิทยา ในหนังสือ *Crossing the Rubicon: The Borderlands of Philosophy and Theology* ฟาลค์กล่าวถึง ความเชื่อเชิงปรัชญาซึ่งหมายถึง ความเชื่อในความเป็นจริงของโลกที่มนุษย์ทุกคนมีส่วนร่วมกันจำเป็นต้องถูกเปลี่ยนสภาพเป็นความเชื่อเชิงเทววิทยาในฐานะ “ปรัชญาประสบการณ์เชิงศาสนา” วิธีศึกษาของฟาลค์ถูกเรียกว่า ปรากฏการณ์วิทยาเชิงเทววิทยา (theological phenomenology) เพราะเป็นการทำปรากฏการณ์วิทยาสลับกับการทำเทววิทยา การอ่านประสบการณ์ความทุกข์ของพระเยซูเจ้าแบบปรากฏการณ์วิทยาจึงเป็นการอ่านราวกับว่า เรื่องเล่าที่ถูกบันทึกไว้ในตัวบทพระคัมภีร์นั้นเป็นการปรากฏออกมาของประสบการณ์ความทุกข์ของพระเยซูเจ้าที่ถูกกลั่นกรองทางวรรณกรรมและถูกขยายออกในขอบเขตทางเทววิทยา โดยฟาลค์พยายามวิเคราะห์สิ่งที่ปรากฏอยู่ต่อหน้า (appearance) เพื่อเข้าถึงความเป็นจริง (reality) ที่อยู่เบื้องหลังของสิ่งที่ปรากฏนั้น กล่าวคือ การค้นหาความเป็นจริงเกี่ยวกับประสบการณ์ความวิตกกังวล ความทุกข์ และความตายแบบมนุษย์ที่ปรากฏผ่านเนื้อหนังของพระเยซูเจ้า⁶

การอธิบายประสบการณ์ความทุกข์ด้วยเนื้อหนังของฟาลค์เต็มไปด้วยการอ้างอิงข้อเสนอของนักปรัชญาและนักเทววิทยารุ่นก่อน แต่ไม่ใช้การอ้างอิงเพื่อตีความและพัฒนาข้อเสนอเหล่านี้ให้สมบูรณ์ ฟาลค์ยังใช้ข้อเสนอของนักคิดรุ่นก่อนมาเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์เชิงปรัชญาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องความทุกข์ในประสบการณ์ของมนุษย์

การวิจัยนี้จึงไม่ได้มุ่งศึกษาข้อเสนอที่ฟาลค์อ้างอิงถึง แต่เป็นการศึกษาเพื่อประเมินการอธิบายประสบการณ์ความทุกข์ด้วยเนื้อหนังของฟาลค์

แบบใหม่ Emmanuel Falque, *God, the Flesh, and the Other: From Irenaeus to Duns Scotus* (IL: Northwestern University Press., 2014)., p. xv.

⁴ Merriam-Webster Dictionary นิยาม “lifeworld” เป็นคำนาม โดยหมายถึง สิ่งรอบตัวและประสบการณ์ในแต่ละวันที่สร้างโลกของเราแต่ละคนขึ้นมา

⁵ Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. xv.

⁶ ไฮเดเกอร์เข้าใจว่าวิธีศึกษาแบบปรากฏการณ์วิทยา คือ การปล่อยให้สิ่งที่เปิดเผยตัวมันเองถูกค้นพบจากตัวของมันเองในวิถีทางที่มันเปิดเผยตัวมันจากตัวของมันเอง Martin Heidegger, *Being and Time*, trans. John Macquarrie and Edward Robinson (New York: Harper Perennial, 2008)., p. 58.

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับการอธิบายประสบการณ์ความทุกข์ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาในแนวคิดเอกเทวนิยมของเอมมานูเอล ฟาลค์

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เริ่มต้นจากการค้นคว้าวรรณกรรมทางปรัชญาและเทววิทยา ซึ่งแบ่งออกเป็นเอกสารปฐมภูมิ อันได้แก่ หนังสือพระคัมภีร์ไบเบิลฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หนังสือและบทความเชิงปรัชญาของเอมมานูเอล ฟาลค์ และเอกสารทุติยภูมิที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องความทุกข์ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาของฟาลค์ รวมถึงการศึกษางานเขียนของนักวิชาการร่วมสมัยที่วิพากษ์การวิเคราะห์ของฟาลค์ จากนั้นจึงประเมินการอธิบายความทุกข์ด้วยเนื้อหาของฟาลค์ การสรุปผลการอภิปรายและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยต่อไป

บทที่ 2

ความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนัง

บทนี้เป็นการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนังทั้งในบริบทของเทววิทยาคริสต์ศาสนาและปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยา โดยแบ่งเป็นสามหัวข้อ หัวข้อแรกสำรวจการพัฒนาแนวคิดเรื่องกายในคริสต์ศาสนาดั้งแต่ยุคเริ่มต้นถึงก่อนยุคปฏิรูป จากแนวคิดเรื่องกายที่เด่นชัดมากด้วยอิทธิพลของทวินิยมแบบกรีกไปสู่แนวคิดเรื่องกายที่เลือนรางด้วยอิทธิพลของนักคิดในกลุ่มจิตนิยม (Idealism) หัวข้อที่สองสำรวจจุดยืนของเอมมานูเอล ฟาลค์ที่ไม่ได้ปฏิเสธหรือต่อต้านความสำคัญของวิญญาณและจิต แต่เสนอให้กลับมาพิจารณาความเป็นสสารของกายซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการดำรงอยู่ของมนุษย์ ฟาลค์มองว่ามีเพียงวิธีนี้เท่านั้นที่ทั้งเทววิทยาและปรัชญาสามารถค้นหาความเป็นจริงได้ว่ามนุษย์คืออะไร หัวข้อสุดท้ายสำรวจความแตกต่างระหว่าง คำสอนเรื่องพระเจ้าที่กลายเป็นมนุษย์ในศาสนาฮินดูและคริสต์ศาสนา ความแตกต่างระหว่าง “การอวตาร” และ “การรับธรรมชาติมนุษย์” ช่วยให้เราสามารถเข้าใจการวิเคราะห์ความทุกข์ด้วยวิธีศึกษาแบบปรากฏการณ์วิทยาเชิงเทววิทยาของฟาลค์ในบทต่อไปมากขึ้นได้

2.1 แนวคิดเรื่องกายที่เลือนราง

ลูธได้กล่าวถึงการพัฒนาแนวคิดเรื่องกายในคริสต์ศาสนาดั้งแต่ยุคเริ่มต้นถึงก่อนยุคปฏิรูปว่า เมื่อจุดกำเนิดของคริสต์ศาสนาอยู่ในพื้นที่แถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนซึ่งรับอิทธิพลจากกรีกทั้งวิถีคิดและภาษา การศึกษาการพัฒนาแนวคิดเรื่องกายในคริสต์ศาสนาจึงควรเริ่มต้นจากความเข้าใจเรื่องความเป็นบุคคลตามวิถีคิดแบบกรีกที่เชื่อมโยงมานุษยวิทยากับจักรวาลวิทยา⁷

จากการศึกษางานเขียนชื่อ *Timaeus* ซึ่งเป็นบทสนทนาเชิงจักรวาลวิทยาของเพลโต⁸ ลูธพบว่าคุณลักษณะเฉพาะของความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และโลกตามวิถีคิดแบบกรีกมีสองประการคือ 1) มนุษย์เป็นแบบจำลองของโลกและเป็นสิ่งสร้างที่มีวิญญาณและเหตุผลโดยธรรมชาติ โลกเป็นกายขนาดใหญ่และมนุษย์คือกายขนาดเล็ก กายของมนุษย์ที่มีวิญญาณถูกใช้เป็นกุญแจไขความเข้าใจเกี่ยวกับโลก และ 2) กายคือการแสดงออกเชิงกายภาพของวิญญาณซึ่งประกอบด้วยเหตุผล

⁷ Andrew Louth, "The Body in Western Catholic Christianity," in *Religion and the Body*, ed. Sarah Coakley (Cambridge: Cambridge University Press, 1997).

⁸ Plato (427 – 347 B.C.) เป็นนักปรัชญาชาวกรีกผู้เสนอทฤษฎีแบบ (theory of forms) ที่แบ่งโลกออกเป็นสองประเภทคือ โลกของประสาทสัมผัส (the sensory world) และโลกที่เหนือประสาทสัมผัสหรือโลกของแบบ (the transcendent world)

พลังงานทางจิต และความปรารถนา ภายเป็นการจัดวางธาตุทั้งสี่อย่างสมดุล ลูธตั้งข้อสังเกตว่าสองคุณลักษณะเฉพาะดังกล่าวถูกใช้เป็นพื้นฐานของความเข้าใจเรื่องความเป็นบุคคลและกายซึ่งแสดงออกอย่างเด่นชัดทั้งในวิถีคิดและวิถีปฏิบัติของคริสต์ศาสนายุคแรกๆ ที่ยังไม่มีแบ่งเป็นคริสต์ศาสนาจารีตตะวันตกและจารีตตะวันออก (the Western and Eastern Christianity)

เริ่มต้นด้วยวิถีปฏิบัติ การยอมรับความสำคัญเชิงจักรวาลของกายตามวิถีคิดแบบกรีกถูกพัฒนาเป็นข้อกำหนดเรื่องตำแหน่งของกายขณะสวดภาวนา คริสตชนสมัยแรกสวดภาวนาโดยหันหน้าไปทางทิศตะวันออกซึ่งหมายถึง การเสด็จมาอย่างสว่างรุ่งโรจน์ของพระเมสสิยาห์หรือพระผู้ไถ่บาปมนุษย์ ปีตาจารย์คนสำคัญอย่างอริเจนแห่งอเล็กซานเดรีย (Origen of Alexandria, 184 - 253) เชื่อมโยงกายที่หันหน้าไปทางทิศตะวันออกกับวิญญาณที่รอคอยการมาถึงของแสงสว่างแท้จริงสังคายนาสากลครั้งแรกในปีคริสต์ศักราช 325 ที่เมืองไนเซีย (Nicaea) รับรองความถูกต้องของวิถีปฏิบัติดังกล่าวซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการสร้างโบสถ์หรือวิหารให้หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ลูธตั้งข้อสังเกตว่า การคำนึงถึงตำแหน่งของกายขณะสวดภาวนาเป็นวิถีปฏิบัติที่สะท้อนความสำคัญเชิงจักรวาลของกาย และการช่วยให้รอดพ้นผ่านการกลับคืนชีพของพระเยซูเจ้า

ส่วนวิถีคิดนั้น คริสต์ศาสนายุคแรกอาศัยความเข้าใจเรื่องจักรวาลวิทยาแบบกรีกอธิบายความเป็นบุคคล เพลโตมองว่าการกำเนิดของโลกอยู่เหนือความเข้าใจของมนุษย์ แต่นักคิดรุ่นต่อมาเห็นต่างโดยมองว่า โลกเกิดจากความซับซ้อนของสิ่งที่เรียกว่า the One ซึ่งตัวมันเองเรียบง่ายและมีหนึ่งเดียว นักปรัชญาชาวโรมันชื่อโพลไทน์ส (Plotinus, 205 - 270) เสนอว่าโลกคือการไหลออกมาของความดีของ the One แต่ในขณะเดียวกัน โลกกลายเป็นการแยกตัวออกจาก the One ลูธตั้งข้อสังเกตว่า คริสต์ศาสนารับข้อเสนอของโพลไทน์สมาพัฒนาเป็นคำสอนเรื่องการสร้างของพระเจ้าและการตกในบาปของมนุษย์ อริเจนสอนว่า การสร้างชั้นแรกของพระเจ้าคือการสร้างสภาวะจิตที่บริสุทธิ์ซึ่งสะท้อนการเป็นภาพลักษณ์ของพระเจ้าและการเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า ส่วนการสร้างชั้นที่สองคือ การสร้างโลกหรือวิญญาณที่มีรูปร่างและการแยกออกจากพระเจ้า กล่าวอีกนัยหนึ่ง คำสอนเรื่องการสร้างสองชั้นของอริเจนหมายความว่า วิญญาณที่บริสุทธิ์มีสภาวะแบบเทวดา ส่วนวิญญาณที่มีรูปร่างมีสภาวะแบบมนุษย์และมีคุณลักษณะที่สำคัญคือ กายที่มีความแตกต่างทางเพศซึ่งบ่งบอกการเป็นสิ่งสร้างที่แยกออกจากความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า คำสอนเรื่องการสร้างสองชั้นของอริเจนได้รับการยอมรับอย่างมากในคริสต์ศาสนายุคแรกและยุคปีตาจารย์ สารสำคัญสองประการของคำสอนดังกล่าวคือ ความแตกต่างทางเพศไม่ใช่สภาวะดั้งเดิมของมนุษย์ อีกทั้งการแต่งงานและการมีบุตรเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ที่แยกออกจากพระเจ้าและตกอยู่ในอำนาจของบาป จากวิถี

ปฏิบัติและวิธีคิดดังกล่าวของคริสตชนในสี่ศตวรรษแรก ลูธพบว่าความเข้าใจเรื่องกายในบริบทของโลกกลายเป็นธรรมเนียมประเพณีหลักของคริสต์ศาสนา

ในศตวรรษต่อมา ออกัสตินแห่งฮิปโป (Augustine of Hippo, 354 - 430) นักปรัชญาและเทววิทยาคนสำคัญไม่เห็นด้วยกับธรรมเนียมประเพณีดังกล่าว ออกัสตินให้เหตุผลว่า การกำหนดตำแหน่งกายอย่างตายตัวขณะสวดภาวนาเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง เพราะหนังสือพระคัมภีร์ระบุถึงอิริยาบถที่หลากหลายของกายขณะสวดภาวนา เช่น การยืน การคุกเข่า และการนั่ง เป็นต้น สิ่งที่สำคัญกว่าท่าทางภายนอกคือความปรารถนาที่จะสวดภาวนาของวิญญาณซึ่งเป็นสภาวะภายในของมนุษย์ การยืนหันหน้าไปทิศตะวันออกขณะสวดภาวนาเป็นเพียงสัญลักษณ์ภายนอกของการเชื่อว่า พระเจ้าประทับอยู่ทุกหนแห่ง (Omnipresence) ซึ่งให้ผลดีกับคริสตชนทั่วไปที่ไม่มีความรู้ด้านเทววิทยา เพราะการเชื่อว่าพระเจ้าอยู่บนสวรรค์ย่อมดีกว่าการเชื่อว่าพระเจ้าอยู่ในโลก แต่เมื่อคริสตชนเรียนรู้ว่า วิญญาณยอดเยี่ยมกว่ากาย พวกเขาจะคิดได้ว่า พระเจ้าประทับอยู่ในวิญญาณของมนุษย์มากกว่า ที่อื่นๆ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ออกัสตินตั้งข้อสังเกตว่า การกำหนดท่าทางของกายเป็นเพียงธรรมเนียมปฏิบัติที่พระศาสนจักรกำหนดขึ้นมาเป็นสัญลักษณ์ภายนอก คนที่มีความเชื่อแท้จริงใน พระเจ้าไม่ควรยึดติดกับสิ่งที่มีรูปร่างหรือต้องการพื้นที่ เพราะสิ่งที่สำคัญกว่าคือสภาวะภายในหรือวิญญาณของมนุษย์ที่พระเจ้าประทับอยู่ ออกัสตินมองว่ามนุษย์เป็นสิ่งที่มิจิตที่ถูกกำหนดทิศทางด้วยสภาวะภายใน⁹ ส่วนกายเป็นสภาวะภายนอกซึ่งเป็นพื้นที่แสดงออกของสภาวะภายใน ลูธตั้งข้อสังเกตว่า การให้สภาวะภายในมาก่อนและกำหนดทิศทางสภาวะภายนอกของออกัสตินซึ่งได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจนกลายเป็นธรรมเนียมประเพณีหลักในคริสต์ศาสนาจารีตตะวันตก (เริ่มต้นในศตวรรษที่ 5) ส่งผลให้ความสำคัญของกายในฐานะส่วนหนึ่งของความเป็นจริงของบุคคลและแบบจำลองของโลกตามวิธีคิดแบบกรีกเลือนรางไป

ส่วนคำสอนเรื่องการสร้างสองชั้นที่ระบุว่า ความแตกต่างทางเพศไม่ใช่สภาวะดั้งเดิมของมนุษย์ และการแต่งงาน การมีบุตรเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ที่แยกออกจากพระเจ้าและตกอยู่ในอำนาจของบาปนั้น ออกัสตินโต้แย้งว่าเป็นเพียงมายาคติเรื่องความบริสุทธิ์ที่ได้รับความนิยมอย่างมากตั้งแต่ศตวรรษที่สี่เป็นต้นมา เมื่ออ่านและศึกษาเรื่องราวการสร้างของพระเจ้าในหนังสือปฐมกาล

⁹ จากการศึกษางานเขียนของเบอร์นาร์แห่งแคลร์วอ (Bernard of Clairvaux, 1633 - 1696) ลูธนิยามสภาวะภายใน (inwardness) เป็นความรู้สึกภายในที่ลึกซึ้งเกินกว่าสติปัญญาจะเข้าใจได้ เบอร์นาร์ตั้งข้อสังเกตว่า ความกลัวต่อการถูกลงโทษและความหวังเรื่องรางวัล (อันเกิดจากการใช้สติปัญญาคิดคำนวณ) สามารถเปลี่ยนแปลงความประพฤติของคนๆ หนึ่งได้ แต่ทั้งความกลัวและความหวังต่างก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสภาวะภายในของคนๆ นั้นได้ เบอร์นาร์เรียกสภาวะภายในนี้ว่า affectus, affectum, หรือ inward feeling

ออกัสตินตีความว่า เอวาถูกสร้างขึ้นโดยพระเจ้าเพื่อเป็นภรรยาและให้กำเนิดบุตรแก่อาดัม ต่อให้มนุษย์คู่แรกไม่ละเมิดคำสั่งของพระเจ้าจนถูกขับไล่จากสวนเอเดน ทั้งคู่ก็จะมีเพศสัมพันธ์และให้กำเนิดบุตรได้โดยไม่มีโรคภัยไข้เจ็บมาเกี่ยวข้องและอยู่ในสวนเอเดนต่อไปได้ ออกัสตินยืนยันว่า ความแตกต่างทางเพศเป็นส่วนหนึ่งของลำดับในการสร้างและจะแสดงลักษณะกายของชายและหญิงในการกลับคืนชีพ ด้วยเหตุผลนี้ คำสอนเรื่องการสร้างสองชั้นจึงถูกปฏิเสธและแทนที่ด้วยคำสอนเรื่องการสร้างและการตกในบาปของออกัสติน สารสำคัญของคำสอนของออกัสตินคือ เมื่อทุกสิ่งที่พระเจ้าสร้างเป็นสิ่งที่ดี กายและความแตกต่างทางเพศที่เป็นส่วนหนึ่งของลำดับในการสร้างของพระเจ้าย่อมเป็นสิ่งที่ดี ส่วนความชั่วร้ายไม่ได้ถูกสร้างโดยพระเจ้า แต่เป็นผลของการตกในบาปของมนุษย์

แม้ว่าแนวคิดและคำสอนของออกัสตินจะได้รับการยอมรับเป็นอย่างมาก แต่นักวิชาการบางคนตั้งข้อสังเกตว่า ในงานเขียนของออกัสตินนั้นกายถูกมองด้วยความสับสน กล่าวคือ กายมักถูกมองเป็นที่มาของความกลัว ความน่าขยะแขยง และความเป็นศัตรู แต่บางครั้งก็ถูกมองในฐานะทางออกวิธีแก้ปัญหา ความพึงพอใจและความหวัง กล่าวอีกนัยหนึ่ง กายไม่ใช่อุปสรรคแต่เป็นเครื่องมือหรือหนทางสู่ความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า¹⁰ เปียโนพระบุว่า “กาย” เป็นคำสำคัญทั้งในปรัชญาและเทววิทยายุคกลาง เพราะกายสามารถให้รูปร่างเชิงมโนทัศน์แก่โครงสร้างและระบบที่เป็นนามธรรมได้ในคริสต์ศาสนาจารีตตะวันตกที่ใช้ภาษาละตินเป็นภาษาทางการ *corpus* (กาย) ถูกใช้ในความหมายที่หลากหลายมาก ในขณะที่ *caro* (เนื้อหนัง) ซึ่งเป็นอีกหนึ่งคำสำคัญถูกใช้ประโยชน์น้อยกว่า เมื่อออกัสตินนิยามเนื้อหนังในบริบทของบาปกำเนิด (the original sin) โดยสร้างความเชื่อมโยงกันระหว่างกามตัณหา ความกำหนัด และความตายผ่านการร้อยเรียงเข้าด้วยกันขององค์ประกอบเชิงรูปร่าง เชิงจิต และเชิงสติปัญญาของมนุษย์คู่แรก กายที่ถูกกระตุ้นและทำให้มีดมัวโดยเนื้อหนังกลายเป็นเงื่อนไขของความเปิ่นมนุษย์ ธรรมเนียมปฏิบัติเรื่องการทรมานกายเพื่อป้องกันการทำบาปอันเกิดจากการกระตุ้นของเนื้อหนังที่ได้รับความนิยมอย่างมากในคริสต์ศตวรรษยุคกลางคือหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าคริสต์ศาสนายุคกลางรับแนวคิดเรื่องกายและเนื้อหนังของออกัสติน¹¹

ในหนังสือ *The City of God* ออกัสตินวางตำแหน่งให้เนื้อหนังอยู่ระหว่างบาปและกาย โดยนิยามเนื้อหนังเป็นสถานที่ตั้งของธรรมชาติมนุษย์ที่ถูกทำให้ตกต่ำ ข้อเสนอของออกัสตินทำให้เกิดกายในสองความหมาย ได้แก่ 1) *earthly body* คือกายในฐานะอินทรีย์วัตถุที่ถูกจับคู่กับวิญญาณ กาย

¹⁰ Suzannah Biernoff, *Sight and Embodiment in the Middle Ages* (London: Palgrave MacMillan, 2002), pp. 25-26.

¹¹ Ibid.

เป็นพื้นที่แสดงออกของสภาวะภายใน หรือภายในฐานะวัตถุ และ 2) fleshy body or flesh คือภายในฐานะประธานและได้รับความเสียหายจากบาปกำเนิด เนื้อหนังเป็นที่ตั้งของกามตัณหาที่ไม่เชื่อฟัง และนำไปสู่การแตกแยกกันระหว่างกายและวิญญาณ สารสำคัญของคำสอนเรื่องการสร้างของออกัสตินคือ กายเป็นสิ่งที่ดีและไม่ได้เป็นสาเหตุของการตกในบาป แต่กลับกลายเป็นสถานที่รองรับการลงโทษจากพระเจ้า นั่นคือ การอยู่ใต้อำนาจของความปรารถนา ความเจ็บปวด และความตายกล่าวอีกนัยหนึ่ง บาปกำเนิดโดยมนุษย์คู่แรกทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับธรรมชาติความเป็นมนุษย์ ความเป็นจริงบางอย่างจำเป็นต้องเปลี่ยนไปจากแรกสร้าง เช่น กายที่รุ่งโรจน์¹² (glorious body) กลายเป็นกายที่เสื่อมสลายได้ (corruptible body) เป็นต้น

ส่วนการเข้ามาของบาปที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างกายและวิญญาณ หรือมนุษย์และพระเจ้าแย่งกันนั้น อากุสตินอธิบายว่า การผจญ¹³ ผ่านตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนังเป็นความสามารถของกายและพลังทำลายของเนื้อหนัง บาปสามารถสอดแทรกตัวเองเข้าไปยังกายและเนื้อหนังได้ผ่านอายตนะทั้งห้า การเข้ามาของบาปทำให้เกิดการตกในบาป (the fall) ซึ่งหมายถึง การเคลื่อนออกห่างจากพระเจ้าของเจตจำนง (will) ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของวิญญาณ ความไม่เชื่อฟังแรกในเจตจำนงของมนุษย์คู่แรกเป็นการกระตุ้นความปรารถนาและความกำหนดในเนื้อหนัง กล่าวคือ หลังการกินผลไม้ต้องห้าม มนุษย์คู่แรกเกิดความอับอายต่อกายที่เปลือยเปล่าของกันและกันทุกๆ ที่อวัยวะที่น่าอับอายเหล่านี้ไม่ได้ผุดผ่องไปจากอวัยวะที่มีก่อนการกินผลไม้เลย ด้วยเหตุนี้ ความอับอายซึ่งเป็นความรู้สึกไม่สงบจึงเกิดขึ้นในเจตจำนงที่ไม่เชื่อฟังของมนุษย์คู่แรก ในอรรถาธิบายหนังสือปฐมกาลระบุว่า ความอับอายคืออาการแรกของความไม่เชื่อฟัง ที่สำคัญ การตื่นขึ้นหรือความรู้สึกไม่สงบของอาดัมและเอวาเกิดขึ้นก่อนได้พบและถูกพระเจ้าลงโทษ หนังสือปฐมกาล บทที่ 3 ข้อที่ 6-17 เขียนไว้ว่า

¹² ตามข้อเสนอของบูนิมความรุ่งโรจน์ (glory) หมายถึง การไม่มีความเจ็บปวด ความต้องการ และความเน่าเปื่อย ซึ่งทั้งหมดบ่งบอกถึงความไม่เปลี่ยนแปลง ผู้เขียนเข้าใจว่ากายที่รุ่งโรจน์คือ กายก่อนการตกในบาปของมนุษย์คู่แรก กล่าวคือ กายที่กลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกับวิญญาณ ภายในฐานะสิ่งสร้างที่ดีของพระเจ้า กายที่ไม่เจ็บปวดและทุกซอกทุกงานหนักและการตั้งครุฑ Ibid., p. 36.

¹³ ผจญหรือเพทนาการ (sensation) หมายถึง ประสบการณ์ที่รับรู้ทางประสาทสัมผัส (การเห็น การรู้รส การได้กลิ่น การได้ยิน และการสัมผัส) หรือความรู้สึกที่แสดงอย่างชัดเจนถึงความตระหนักเกี่ยวกับโลกภายนอก

หญิงเห็นว่าต้นไม้มีผลน่ากิน งดงามชวนมอง ทั้งยังน่าปรารถนาเพราะให้ปัญญา นางจึงเด็ดผลไม้มากิน แล้วยังส่งให้สามีซึ่งอยู่กับนางกินด้วย เขาก็กิน ทันใดนั้น ตาของทั้งสองคนก็เปิดและเห็นว่าตนเปลือยกายอยู่ จึงเอาใบมะเดื่อมาเย็บเป็นเครื่องปกปิดร่างไว้

เย็นวันนั้น มนุษย์และภรรยาได้ยินเสียงขององค์พระผู้เป็นเจ้ากำลังทรงพระดำเนินในสวน จึงหลบไปซ่อนให้พ้นจากพระพักตร์องค์พระผู้เป็นเจ้าในหมู่ต้นไม้ของสวน แต่องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงเรียกมนุษย์ ตรัสถามว่า “ท่านอยู่ไหน” มนุษย์ทูลตอบว่า “ข้าพเจ้าได้ยินเสียงของพระองค์ในสวนก็กลัว เพราะข้าพเจ้าเปลือยกายอยู่ จึงได้ซ่อนตัว” พระองค์ตรัสถามว่า “ใครบอกท่านว่าท่านเปลือยกายอยู่ ท่านได้กินผลจากต้นไม้ที่เราห้ามมิให้กินนั้นหรือ” มนุษย์ทูลตอบว่า “หญิงที่พระองค์ให้อยู่กับข้าพเจ้าได้ให้ผลจากต้นไม้แก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงกิน”.....องค์พระผู้เป็นเจ้าตรัสกับหญิงว่า “เราจะเพิ่มความทุกข์ทรมานในการคลอดบุตรแก่ท่าน ท่านจะคลอดบุตรด้วยความเจ็บปวด ท่านจะไผ่หาสามี แต่เขาจะเป็นนายเหนือท่าน” พระองค์ตรัสกับมนุษย์ว่า “เพราะท่านได้ฟังเสียงของภรรยา และกินผลจากต้นไม้ที่เราห้ามมิให้กิน แผ่นดินจะถูกสาปแช่งเพราะท่าน ท่านจะต้องหากินจากแผ่นดินด้วยความทุกข์ยากทุกวันตลอดชีวิต”¹⁴

เปียนอฟมองว่าความเข้าใจใหม่เรื่องการตกในบาปที่ออกัสตินนำเสนอคือ เจตจำนงของมนุษย์ที่จงใจออกห่างจากพระเจ้าเกิดขึ้นก่อนการกินผลไม้ต้องห้าม และการไตร่ตรองเพื่อกำหนดทิศทางให้กับเจตจำนงคือช่วงเวลาที่กายถูกเปลี่ยนสภาพเป็นเนื้อหนัง จากความเข้าใจใหม่นี้ เปียนอฟตั้งข้อสังเกตว่า หลักเหตุผลที่ออกัสตินใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกาย เนื้อหนัง และจิตวิญญาณ คือ การจงใจออกห่างพระเจ้าของเจตจำนงทำให้เกิดการลงโทษที่ได้สัดส่วนกัน กล่าวคือ วิญญาณสูญเสียการควบคุมกาย ลำดับที่ถูกต้องในการสร้างของพระเจ้า (พระเจ้าอยู่เหนือวิญญาณ และวิญญาณอยู่เหนือกาย) ถูกทำให้บิดเบี้ยวไปด้วยเจตจำนงในเนื้อหนัง ผลของความบิดเบี้ยวนี้คือการแยกออกจากกันระหว่างมนุษย์และพระเจ้า หรือกายและวิญญาณ¹⁵

นอกจากออกัสตินแล้ว เปียนอฟยังศึกษาบทเทศน์ *On Conversion* ของเบอร์นาร์ดแห่ง แกลร์โวด้วย เบอร์นาร์ดเห็นด้วยกับคำสอนของเปาโลและออกัสตินที่ว่า เนื้อหนังอยู่ตรงข้ามและต่อสู้กับวิญญาณเพื่อควบคุมกาย เบอร์นาร์ดมองว่าภายในฐานะอัครวิสัยที่ถูกกระทำอยู่ตรงกลางระหว่างจิต

¹⁴ คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2557).

¹⁵ Biernoff, *Sight and Embodiment in the Middle Ages*.

ที่กายต้องรับใช้และความปรารถนาแห่งเนื้อหนังหรือพลังแห่งความมืดซึ่งทำให้เกิดการแย่งชิงกันในวิญญาณ แม้กายไม่มีความผิดอะไร แต่กายเป็นทั้งบันทึกช่วยจำที่มั่นคงของความอ่อนแอของมนุษย์ ต่อบาปและความตาย และเครื่องมือของการฟื้นฟูสภาพดั้งเดิมของวิญญาณ ส่วนเนื้อหนังนั้นเบอร์นาร์ดนิยามว่าเป็น “กายที่บาป” (a sinful body) ซึ่งเป็นกายอีกชนิดหนึ่งที่มาห่อหุ้มกายในฐานะอัติวิสัยที่ถูกกระทำไว้ (a passive subject) เขียนอพระบัพว่า ทั้งเปาโล ออกัสติน และเบอร์นาร์ดเห็นตรงกันว่า กายถูกทำให้เคลื่อนไหวด้วยความปรารถนาของเจตจำนงในเนื้อหนัง นี่หมายความว่า ถ้ากายที่ถูกห่อหุ้มด้วยเนื้อหนังถูกชำระด้วยการกลับใจในความหมายของการเปลี่ยนทิศทางของเจตจำนงกลับไปสู่พระเจ้า พันธะดั้งเดิมที่กลมกลืนระหว่างกายและวิญญาณ หรือมนุษย์และพระเจ้าถูกฟื้นฟูให้เหมือนสภาวะก่อนการตกในบาปได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง กายที่กลับคืนชีพได้รับความรุ่งโรจน์คือกายเดียวกันกับกายที่เคยดำรงอยู่ในโลกแต่ไม่มีเนื้อหนังหรือกายที่บาปมาห่อหุ้มไว้อีกต่อไป¹⁶

สิ่งที่ผู้เขียนมองเห็นจากการสำรวจแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกายและวิญญาณของเทววิทยาคริสต์ศาสนา คือ แม้ว่ากายได้รับการยอมรับในฐานะเครื่องมือหรือประตูสู่ความรอดพ้น แต่คำสอนเรื่องสภาวะภายในเป็นที่มาของการทำบาปนั้นได้รับความสนใจมากกว่าซึ่งอาจเป็นเพราะการเป็นคำสอนโดยตรงจากพระเยซูเจ้า หนังสือพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระโก บทที่ 7 ข้อที่ 20 - 23 เขียนไว้ว่า

ไม่มีสิ่งใดเลยจากภายนอกของมนุษย์ทำให้เขามีมลทินได้ แต่สิ่งที่ออกมาจากภายในของมนุษย์นั้นแหละทำให้เขามีมลทิน จากภายในคือจากใจมนุษย์นั้นเป็นที่มาของความคิดชั่วร้าย การประพฤติผิดทางเพศ การลักขโมย การฆ่าคน การมีชู้ ความโลภ การทำร้าย การฉ้อโกง การสาส์น ความอิจฉา การใส่ร้าย ความหยิ่งยโส ความงอแง สิ่งชั่วร้ายทั้งหมดนี้ออกมาจากภายในและทำให้มนุษย์มีมลทิน¹⁷

อีกทั้งธรรมเนียมประเพณีหลักของเทววิทยาคริสต์ศาสนาสอนว่า กายถูกทำให้เคลื่อนไหวด้วยความปรารถนาของเจตจำนงในเนื้อหนัง ทำให้คริสต์ศาสนาจารีตตะวันตกยุคกลางและยุคต่อมามุ่งความสนใจไปที่การศึกษาเพื่อหาวิธีจัดการเนื้อหนังมากกว่ากาย จนดูเหมือนว่าความสำคัญของกาย

¹⁶ Biernoff, *Sight and Embodiment in the Middle Ages.*, pp. 35-36.

¹⁷ คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสต์ศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์.

ค่อยๆ เลื่อนรางไป คริสตินา แกซแวนด์เนอร์ระบุว่า สสารและอินทรีย์ถูกทำให้เลื่อนรางไปในการเน้นบทบาทของเนื้อหนังอันเป็นประสบการณ์ภายในเชิงสำนึกของมนุษย์¹⁸

ความต้องการเข้าใจประสบการณ์ความทุกข์ของตนเองที่เกิดจากการเสียชีวิตอย่างกะทันหันของเพื่อนสนิทสองคนเป็นแรงจูงใจให้ฟาลค์สำรวจและศึกษางานเขียนกลุ่มหนึ่งของปีตาจารย์ รวมถึงนักคิดในยุคกลางและยุคต่อมา ฟาลค์พบว่า ไม่ใช่แค่ในเทววิทยาคริสต์ศาสนาเท่านั้นที่ความสำคัญของกายถูกทำให้เลื่อนรางไป แต่รวมถึงปรัชญาร่วมสมัยอย่างสำนักปรากฏการณ์วิทยาด้วย ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า วิธีคิดและวิถีปฏิบัติที่ให้วิญญาณอยู่เหนือกายในเทววิทยาซึ่งรับอิทธิพลจากคำสอนของออกัสตินและไญยนิยม¹⁹ เป็นผลมาจากแนวคิดทวินิยม²⁰ แบบกรีก ส่วนการให้ความสำคัญกับเนื้อหนังมากกว่ากายในปรากฏการณ์วิทยาเป็นการคิดแบบทวินิยมในโครงสร้างใหม่²¹

ฟาลค์สำรวจการถกเถียงระหว่างมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault, 1926 - 1984) และฌาคส์ แดร์ริดา (Jacques Derrida, 1930 - 2004) เรื่องความบ้า²² ที่เรอเน เดการ์ต (Rene Descartes,

¹⁸ Christina M. Gschwandtner, "Corporeality, Animality, Bestiality: Emmanuel Falque on Incarnate Flesh," *Analecta Hermeneutica* 4 (2012), p. 7.

¹⁹ ไญยนิยมหรือลัทธิออสติก (Gnosticism) คือ แนวคิดทางศาสนารูปแบบหนึ่งในสมัยโบราณที่เชื่อว่ามนุษย์ควรสลัดโลกวัตถุเพื่อบ่งเน้นเรื่องจิตวิญญาณ เพราะประสบการณ์ทางวิญญาณเท่านั้นที่เป็นแก่นแท้ของ ความเชื่อทางศาสนา ส่วนกายเป็นกรงขังวิญญาณ เรื่องของวัตถุและโลกวัตถุเป็นสิ่งชั่วร้าย ไญยนิยมเริ่มปรากฏรูปแบบชัดเจนขึ้นเมื่ออยู่ในบริบทของคริสต์ศาสนา

²⁰ ทวินิยม (Dualism) คือการเชื่อว่า ความจริง (truth) มีสองอย่างคู่กันเสมอ กล่าวคือ สิ่งที่ปรากฏต่อประสาทสัมผัสหรือสภาพปรากฏ (appearance) กับสิ่งที่อยู่เบื้องหลังสภาพปรากฏหรือความเป็นจริง (reality) สภาพปรากฏและสิ่งที่อยู่เบื้องหลังสภาพปรากฏต่างไม่ขึ้นแก่กัน แต่อาจมีความสัมพันธ์กันได้ โดยสภาพปรากฏถูกเรียกว่า กายหรือสสาร ส่วนความเป็นจริงถูกเรียกว่า จิตหรือออสสาร ความหมายเชิงอภิปรัชญาของทวินิยมตามพจนานุกรมศัพท์ปรัชญาฉบับราชบัณฑิตยสถานคือ ทศนะที่ถือว่าสิ่งเป็นจริงสองสิ่งซึ่งไม่ขึ้นแก่กันและไม่อาจทอนลงไปเป็นอีกสิ่งหนึ่ง แต่อาจสัมพันธ์กันได้ ไพรินทร กะทิพมราชตั้งข้อสังเกตว่า พุทธปรัชญาเชื่อว่า “กาย” เป็นวัตถุจัดอยู่ในประเภทรูป “จิต” จัดอยู่ในประเภทนาม ทั้งกายและจิตต่างก็มีความสำคัญต้องอาศัยซึ่งกันและกัน ในการถือกำเนิดมีชีวิตเป็นมนุษย์ กายและจิตเป็นสภาวะธรรมคนละอย่าง จะทอนกายเป็นจิตหรือจิตเป็นกายไม่ได้ ไพรินทร กะทิพมราช, “ทวินิยมในพุทธปรัชญาเถรวาท: ปัญหาบางประการเนื่องด้วยการโคลนนิ่ง,” วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 15, ฉบับที่ 1 (2551).

²¹ Emmanuel Falque, *The Wedding Feast of the Lamb: Eros, the Body, and the Eucharist* (New York: Fordham University Press, 2019), pp. 1-4.

²² ความบ้าแบบคาร์เตเซียน (Cartesian madness) หมายถึง สภาวะของสมองที่ถูกทำให้เสียหายและส่งผลต่อการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส เดการ์ตใช้ “คนบ้า” เป็นตัวอย่างเพื่อโต้แย้งว่า ความรู้ที่ได้จากประสาทสัมผัสไม่สามารถไว้วางใจได้

1596 - 1650) กล่าวถึงในงานเขียน *Meditations on First Philosophy* ฟาลค์วิเคราะห์ว่าแม้ฟูโกต์และแดร์ริดาจะมีมุมมองต่างกันเรื่องความบ้า กล่าวคือ ฟูโกต์เสนอให้กันความบ้าออกจากความคิดของเรา เพราะความบ้าเป็นด้านที่น่ากลัวของการดำรงอยู่ของเรา ในขณะที่แดร์ริดาถือว่าความบ้าคือส่วนหนึ่งของความคิดของเราที่คอยให้เหตุผลเพื่อสงสัยหรือตั้งคำถามต่อบางสิ่งบางอย่าง แต่หลักการที่ทั้งคู่ยอมรับร่วมกันคือ เราต้องการความบ้าเพื่อไม่ให้ถูกหลอกลวงจากการให้เหตุผลแบบผิดๆ เพราะการให้เหตุผลคือคุณสมบัติของความเป็นมนุษย์ที่อยู่ตรงข้ามกับความบ้า จากการอ่านและวิเคราะห์ *Meditations on First Philosophy* ฟาลค์พบว่าความบ้ามีความตรงข้ามสองประการคือ การขาดเหตุผล (unreason) และการแยกออกของกาย (disembodiment) การถกเถียงระหว่างฟูโกต์และแดร์ริดาสนใจความตรงข้ามประการแรก ส่วนฟาลค์สนใจความตรงข้ามประการหลัง เพราะตั้งข้อสังเกตว่า การหันกลับมาพิจารณาการนำจะทำให้เกิดความเข้าใจความบ้าที่ต่างไปจากเดิมได้โดยอาศัยมุมมองแบบคนมีสติที่กลัวการไม่มีกายมากกว่าการไม่มีเหตุผล กล่าวคือ คนมีสติที่จินตนาการว่าตนเองจะกลายเป็นคนบ้าเมื่อปฏิเสธว่า มือทั้งสองข้างและกายนี้ไม่ใช่ของฉัน²³

สิ่งใหม่ที่ฟาลค์ค้นพบคือการสนใจแต่เนื้อหนังแล้วละเลยกายเป็นความบกพร่องอย่างเด่นชัดของนักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาที่รับอิทธิพลโดยตรงจากข้อเสนอของเดการ์ต ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า คนบ้าของเดการ์ตคือเนื้อหนังที่ไม่มีกาย (ฉันที่สงสัยและจดจำมือทั้งสองข้างและกายของฉันไม่ได้) จุดยืนของฟาลค์คือ เมื่อใดก็ตามที่เนื้อหนังไม่สามารถจดจำกายของมันได้ ทั้งกายและเนื้อหนังจะหายไปทั้งคู่ เพราะสิ่งที่มาก่อนและทำให้เนื้อหนังดำรงอยู่ได้คือกาย²⁴

ผู้เขียนมองว่าฟาลค์ไม่ได้ต่อต้านธรรมเนียมประเพณีหลักของเทววิทยาคริสต์ศาสนาและปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยา ฟาลค์ไม่ได้ปฏิเสธความสำคัญของวิญญาณและเนื้อหนัง แต่ฟาลค์เห็นความจำเป็นของการสำรวจอีกด้านหนึ่งที่ถูกละเลยไปอย่างยาวนานในประวัติศาสตร์ของเทววิทยาและปรัชญาเพื่อสร้างความสมดุล ฟาลค์มองว่าการมุ่งสู่เนื้อหนังอย่างเร่งรีบเกินไป²⁵ ทำให้นัก

²³ Emmanuel Falque, "The Discarnate Madman," *Journal for continental philosophy of religion* 1 (2019).

²⁴ ผู้เขียนเข้าใจว่าทั้งเดการ์ต, ฟูโกต์ และแดร์ริดาต่างก็ยอมรับภายในฐานองค์ประกอบหนึ่งของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพียงแต่จุดยืนเรื่องกายของทั้งสามอาจจะต่างจากฟาลค์ที่ให้น้ำหนักกับการมาก่อนของ "กาย"

²⁵ ฟาลค์เรียกความเร่งรีบนี้ว่า การหักเหของเนื้อหนัง (the shifts of the flesh) ซึ่งหมายถึง การเดินทางเข้าหาประสบการณ์ที่มีชีวิตของกาย (เนื้อหนัง) โดยลืมความเป็นอนัตตาของกายไป ฟาลค์ระบุว่า การหักเหของเนื้อหนังเกิดขึ้นทั้งในปรัชญาและเทววิทยา กล่าวคือ การให้ความสำคัญอันดับแรกกับเนื้อหนังก่อนกาย

ปรากฏการณ์วิทยาหลายคนสืบทอดการผูกติดของเนื้อหนังกับกาย ที่สำคัญ ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า แนวคิดเรื่องกายที่ถูกทำให้เลื่อนรางไปทั้งในเทววิทยาและปรากฏการณ์วิทยาส่งผลต่อความเข้าใจประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์

2.2 ความหมายของเนื้อหนังในความคิดของเอมมานูเอล ฟาลค์

ปัญหาประการหนึ่งที่ผู้เขียนมองเห็นจากการศึกษาแนวคิดเรื่องกายและเนื้อหนังในยุคกลางของเปียนอฟคือ การไม่สามารถนำความหมายของคำสำคัญในภาษาหนึ่งไปครอบให้กับอีกภาษาหนึ่งได้ทั้งหมด เช่น ความหมายที่ต่างกันระหว่าง *flesh* (ภาษาอังกฤษ) *sarx* (ภาษากรีก) และ *basar* (ภาษาฮีบรู) เป็นต้น²⁶ เปียนอฟระบุว่า *sarx* ที่เปาโลใช้ในจดหมายถึงบุคคลและกลุ่มคริสตชนต่างๆ หมายถึง เนื้อหนังที่มีความหมายมากกว่าการมีอยู่เชิงกายภาพของกาย แต่มีความต่างจากความหมายของ *flesh* ในภาษาอังกฤษ ในขณะที่ *basar* หมายถึง สสารที่มีรูปร่างทั้งแบบมนุษย์และสัตว์ การศึกษาแนวคิดเรื่องกายและเนื้อหนังในปรัชญาร่วมสมัยสำนักปรากฏการณ์วิทยาก็ประสบปัญหาในลักษณะเดียวกัน²⁷

สแลตแมนตั้งข้อสังเกตว่า นักปรากฏการณ์วิทยาร่วมสมัย ส่วนใหญ่ที่ศึกษาเรื่องกายจำเป็นต้องแยกความแตกต่างระหว่าง *Körper* (body) และ *Leib* (flesh) ได้ ในภาษาเยอรมันร่วมสมัยทั้ง *Körper* และ *Leib* ถูกใช้เพื่อหมายถึงกาย แต่ดูเหมือน *Körper* เป็นที่นิยมมากกว่าเพราะความหมายแฝงของมัน (คือการเป็นเครื่องมือ) สอดคล้องกับความเข้าใจร่วมกันของคนส่วนใหญ่ว่ากายสามารถถูกจัดการ ถูกซ่อมแซม และถูกใช้งานได้ สแลตแมนให้เหตุผลที่ต้องสนใจของภาษาเยอรมัน เพราะความต่างกันเชิงมนทัศน์ระหว่าง *Körper* และ *Leib* ถูกพัฒนาในต้นศตวรรษที่ 20 โดยเอ็ดมันด์ ฮุสเซิร์ล²⁸ (Edmund Husserl, 1859 – 1938) นักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยา

และการกลับคืนชีพของเนื้อหนังก่อนการรับธรรมชาตินุษย์ตามลำดับ Falque, *The Wedding Feast of the Lamb: Eros, the Body, and the Eucharist.*, p. 3.

²⁶ Biernoff, *Sight and Embodiment in the Middle Ages*.

²⁷ Ibid., p. 27.

²⁸ ในงานเขียน *Ideas II* ฮุสเซิร์ลอธิบายว่า *Körper* และ *Leib* คือสองวิธีที่กายปรากฏต่อสำนึก (consciousness) เราเข้าใจความแตกต่างระหว่างสองวิธีนี้ได้เมื่อเราจดจ่อกับประสบการณ์จากกายของเราเอง ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเราจับมือซ้ายด้วยมือขวาของเราเอง มือซ้ายสามารถถูกทำให้มีประสบการณ์ได้สองแบบต่างกัน แบบแรกคือ มือซ้ายถูกทำให้เป็นสิ่งที่หนึ่งที่มีขนาดและคุณสมบัติที่แน่นอน ในกรณีนี้มือซ้ายคือ *Körper* ส่วนแบบที่สองนั้น ช่วงเวลาของการสัมผัสมือซ้ายถูกกำกับด้วยชุดของการผัสสะด้วยผิวหนัง ผัสสะไม่ได้สร้างคุณสมบัติของสสาร (ความนุ่มหรือความหยาบกระด้างของมือ) แต่สร้างประสบการณ์ว่า “ฉันรู้สึกได้ด้วยมือซ้ายของฉันเองว่า มือ

ชาวเยอรมัน การจำแนกความหมายของฮูสเซอร์ลถูกทำให้ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางโดยมอริส แมร์โล-ปงตี (Maurice Merleau-Ponty, 1908 - 1961) นักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาชาวฝรั่งเศสที่นำความคลุมเครือบางอย่างในการนิยามของฮูสเซอร์ลมาพัฒนาต่อ²⁹

สแลตแมนระบุว่า Koper มาจาก *corpus* (ภาษาละติน) หมายถึง ภายในฐานะสิ่งที่มีกายภาพ ส่วน Leib เป็นคำกริยา “มีชีวิต” หรือ “มีประสบการณ์” จึงหมายถึง กายที่ถูกทำให้มีชีวิตหรือมีประสบการณ์แทนที่จะเป็นเพียงกายที่ต้องการฟื้นฟูอย่างเดียว แต่ในภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสมีเพียง “กาย” คำเดียวที่หมายถึง การดำรงอยู่เชิงกายภาพของมนุษย์ เพื่อรักษานวงของภาษาที่มาพร้อมกับความแตกต่างระหว่าง Korper และ Leib การแปลเป็นภาษาอังกฤษที่ได้รับการยอมรับร่วมกันในปัจจุบันมักใช้คำศัพท์คู่ กล่าวคือ กาย (Korper) หมายถึง กายที่เป็นสสารหรือกายที่เป็นวัตถุ ในขณะที่เนื้อหนัง (Leib) หมายถึง กายที่ถูกทำให้มีชีวิตหรือกายที่เป็นประธาน สแลตแมนตั้งข้อสังเกตว่า การใช้คำศัพท์คู่เพื่อทำให้เกิดความตรงข้ามกันระหว่างกายและเนื้อหนังเป็นการฟื้นฟูแนวคิดทวินิยมขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องที่อันตราย³⁰ แต่ฟาลค์กลับมองว่าในความอันตรายของแนวคิดทวินิยมในโครงสร้างใหม่ระหว่างกายและเนื้อหนังมีประโยชน์ต่อการพัฒนาความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนังในปรากฏการณ์วิทยาซ่อนอยู่³¹

มิเชล อองรี (Michel Henry, 1922 - 2002) เป็นนักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาชาวฝรั่งเศสที่สนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนังเช่นเดียวกับฟาลค์ แต่ทั้งสองมีจุดยืนที่ต่างกัน ตามธรรมเนียมประเพณีที่ย้อนกลับไปยังฮูสเซอร์ลนั้น กายและเนื้อหนังคือ สองสิ่งที่มีอยู่จริงซึ่งถ้าไม่แยกจากกัน อย่างน้อยก็มีความแตกต่างกัน นั่นคือ กายในฐานะสสารหรือวัตถุ และเนื้อหนังในฐานะกายที่มีชีวิตซึ่งหมายถึง การมีประสบการณ์ของตัวกายเอง ข้อเสนอหลักของอองรีที่ท้าทายความเข้าใจตามธรรมเนียมประเพณีเดิมในสำนักปรากฏการณ์วิทยา คือ การปรากฏของสิ่งเดียวกันในสองรูปแบบ อองรีตั้งข้อสังเกตว่า การพุ่งไปของสำนึก (intentionality) เป็นเพียงหนึ่งในสองรูปแบบของการปรากฏและไม่ใช้รูปแบบเดียวของการปรากฏอย่างที่นักปรากฏการณ์วิทยาร่วมสมัยนำเสนอ

ซ้ายของฉันทถูกสัมผัสอยู่” ประสบการณ์ที่ยืนยันความเป็นตัวตนแห่งกายของฉันทสร้าง Leib ขึ้นมา กล่าวอีกนัยหนึ่ง Leib ถูกสร้างขึ้นผ่านการผัสสะที่ถูกจำกัดไว้ในอายตนะทั้งห้า

²⁹ Jenny Slatman, "The Korper-Leib Distinction," in *50 Concepts for a Critical Phenomenology*, ed. Gail Weiss, Ann V. Murphy, and Gayle Salamon (Illinois, United States: Northwestern University Press, 2019), pp. 203-204.

³⁰ Ibid., p. 206.

³¹ Falque, *The Wedding Feast of the Lamb: Eros, the Body, and the Eucharist.*, p. 1.

(ฮุสเซอร์ล, มาริเย, และปงตี³²) ปรากฏการณ์วิทยา ร่วมสมัยสนใจว่าวัตถุถูกมอบให้เราอย่างไร การศึกษาเรื่องการพุ่งไปของสำนึกต่อวัตถุทำให้เราเข้าใจได้ว่า วัตถุปรากฏหรือถูกมอบให้เราอย่างไร อองรีเรียกรูปแบบแรกของการปรากฏนี้ว่า รูปแบบเชิงภาวะเหนือธรรมชาติของการปรากฏ (transcendental mode of appearing) แต่คำถามที่น่าสนใจกว่าสำหรับอองรีคือ *การปรากฏของตัววัตถุเองปรากฏได้อย่างไร?* สิ่งที่อองรีสำรวจคือสิ่งที่ปรากฏฐานของการพุ่งไปของสำนึกซึ่งอองรีระบุว่าในรูปแบบที่สองและสำคัญกว่าของการปรากฏ โดยเรียกว่า รูปแบบเชิงโลกที่ปรากฏตรงหน้าของการปรากฏ (immanent mode of appearing) อองรีมองว่าวิธีที่วัตถุหรือปรากฏการณ์อย่างหนึ่งปรากฏต่อเราไม่สามารถถูกจำกัดไว้ที่การพุ่งไปของสำนึก เพราะการพุ่งไปของสำนึกไม่ใช่สิ่งแรกที่ถูกรับมอบให้เรา สิ่งแรกที่ถูกรับมอบให้เราและเป็นรากฐานของ การพุ่งไปของสำนึกของเราคือ การปรากฏตัวเองของการปรากฏ (self-affection) หรือ affectivity หรือ Life³³ การเป็นรากฐานบ่งบอกว่า Life มาก่อนการพุ่งไปของสำนึกต่อวัตถุซึ่งอองรีเรียกว่า world กล่าวอีกนัยหนึ่ง Life และ world คือสองรูปแบบของการปรากฏที่อองรีใช้อธิบายการดำรงอยู่ของมนุษย์ ภายในฐานะสสารสัมพันธ์กับ world ซึ่งเป็นรูปแบบแรกของการปรากฏตามธรรมเนียมประเพณีหลักในปรากฏการณ์วิทยาร่วมสมัย ส่วนเนื้อหนึ่งในฐานะการปรากฏตัวเองของการปรากฏสัมพันธ์กับ Life ซึ่งเป็นรูปแบบที่สองของการปรากฏที่น่าเสนอโดยอองรี อองรีตั้งข้อสังเกตว่า มนุษย์ปรากฏสองครั้ง ใน world ปรากฏเป็นกายและปรากฏเป็นเนื้อหนึ่งใน Life โดยเนื้อหนึ่งมาก่อนและสร้างกาย อองรียืนยันว่าเนื้อหนึ่งคือ สิ่งที่อยู่เบื้องหลังสภาพปรากฏหรือความเป็นจริงของมนุษย์ ส่วนกายเป็นเพียงสภาพปรากฏหรือลักษณะ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

³² ฌอง-ลุก มาริเย (Jean-Luc Marion) ระบุว่า การมองเห็นได้และการมองเห็นไม่ได้เป็นของโลกใบเดียวกัน ทั้งสองคำเกี่ยวข้องกันภายใต้มโนทัศน์เดียวของการปรากฏ ในขณะที่ปงตีนิยามการมองเห็นไม่ได้คือ “สิ่งที่มองเห็นไม่ได้ที่สามารถถูกเห็นได้” กล่าวคือ มันมีความเป็นไปได้ของการเปลี่ยนจากการมองเห็นไม่ได้ไปสู่การมองเห็นได้ ความต่อเนื่องระหว่างการมองเห็นไม่ได้และการมองเห็นได้หมายความว่า ทั้งสองไม่ได้อยู่ตรงข้ามกัน สิ่งที่มีมองเห็นไม่ได้สร้างส่วนที่ตรงข้ามกับสิ่งที่มองเห็นได้และปรากฏภายในสิ่งที่มองเห็นได้เท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง สิ่งที่มีมองเห็นไม่ได้ไม่ใช่รูปแบบหนึ่งที่แตกต่างของการปรากฏ สิ่งที่มีมองเห็นไม่ได้เป็นเพียงการขอยืมรูปแบบของการปรากฏจากตัวของสิ่งที่มองเห็นได้ Andrew Sackin-Poll, "Michel Henry and Metaphysics: An Expressive Ontology," *Open Theology* 5 (2019), pp. 408-409.

³³ สำหรับอองรี Life (*vie*) ไม่ได้มีความหมายเชิงชีววิทยา แต่หมายถึง รูปแบบของการปรากฏที่เป็นรากฐานหรือการปรากฏตัวเองของการปรากฏ การพุ่งไปของสำนึกเป็นการเปิดตัวเองสู่โลกและสิ่งที่อยู่ภายนอก ในขณะที่ Life ถูกปิดล้อมในตัวมันเอง

ภายนอกของความเป็นจริง³⁴ อองรียืนยันว่า สองรูปแบบของการปรากฏ หรือกายและเนื้อหนังต้องแยกจากกันอย่างเด็ดขาด³⁵ ในขณะที่ฟาลค์เสนอว่า เนื้อหนังในความหมายที่กว้างกว่าไม่ได้หมายถึงประสบการณ์ที่มีชีวิตของกายเท่านั้น แต่รวมถึงตัวกายด้วย³⁶

ฟาลค์แสดงความไม่เห็นด้วยกับการอ่านหนังสือพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญยอห์น บทที่ 1 ข้อที่ 14 “*The Word was made flesh and dwelt among us*” และการตีความขององรีว่า พระเยซูเจ้ากลายเป็นเนื้อหนังไม่ใช่กาย ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่าการมีอยู่คู่กันของกายและเนื้อหนังไม่ได้บ่งบอกถึงการเข้าถึงกายได้ผ่านเนื้อหนัง เราไม่มีหลักฐานชี้ชัดว่าเนื้อหนังเป็นหนทางเข้าถึงกายได้ แต่ในทางตรงกันข้าม ประสบการณ์ของเราบ่งชี้ว่าเนื้อหนังต่างหากที่ถูกครอบครองและทำให้มีประสบการณ์ในกายและผ่านกาย เช่น การไต่เชือกหรือการปีนหน้าผา ถ้าไม่มีน้ำหนักตัว (กาย) อยู่ก่อน ทั้งความรู้สึกเจ็บปวดและประสบการณ์ของการปีนก็เกิดขึ้นไม่ได้, ความรู้สึกของเราแต่ละคน (ความหิวหรือความวิตกกังวล) ถูกทำให้มองเห็นความต่างได้ด้วยกาย หรือแม้แต่ การมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นก็เกิดขึ้นจากการมีกายที่ต่างกัน เป็นต้น ฟาลค์มองว่าการกล่าวถึงปรากฏการณ์ที่มองไม่เห็นในความรู้สึกขององรีล้มล้างของการมองเห็นได้ของกาย ถ้าไม่มีการมองเห็นได้ของกาย การมองเห็นไม่ได้หรือความประทับใจที่มีอยู่ในจิตก็เกิดขึ้นจริงไม่ได้ ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า ความเร่งรีบไปหาเนื้อหนังทำให้องรีล้มการผูกติดของเนื้อหนังกับกายจนถูกวิพากษ์ว่ามีแนวคิดแบบ Docetism³⁷³⁸ ชีกูร์ดสันระบุว่าฟาลค์คือหนึ่งในคนที่วิพากษ์องรีเรื่องนี้³⁹ ยิ่งไปกว่านั้น การค้นพบกายประเภทที่สามซึ่ง

³⁴ Frédéric Seyler, "Michel Henry," in Edward N. Zalta (ed.), Summer 2022 Edition (2020). <https://plato.stanford.edu/archives/sum2022/entries/michel-henry/>, pp. 2-4.

³⁵ Sackin-Poll, "Michel Henry and Metaphysics: An Expressive Ontology.", pp. 409-411.

³⁶ แกชแวนด์เนอร์ระบุว่า สำหรับฟาลค์ กายและเนื้อหนังต้องไปด้วยกันเสมอ ความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดระหว่างกายและเนื้อหนังคือศูนย์กลางการวิเคราะห์ของฟาลค์ และฟาลค์ตำหนินักคิดร่วมสมัยที่สนใจแต่เนื้อหนังจนล้มความสำคัญของกาย Gschwandtner, "Corporeality, Animality, Bestiality: Emmanuel Falque on Incarnate Flesh.", p. 6.

³⁷ มาจากภาษากรีก *dokein* (แปลว่า ดูเหมือน) หมายถึง กลุ่มคนที่ปฏิเสธความเป็นมนุษย์ของพระเยซูเจ้า แม้สภาพปรากฏของพระเยซูเจ้าเป็นมนุษย์ แต่ความเป็นมนุษย์เป็นเพียงภาพลวงตา แท้จริงแล้วพระเยซูเจ้าเป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์

³⁸ Emmanuel Falque, "Is There a Flesh Without Body?: A Debate with Michel Henry," *Journal of French and Francophone Philosophy* 24, no. 1 (2016)., pp. 139-140.

³⁹ Ola Sigurdson, *Heavenly Bodies: Incarnation, the Gaze, and Embodiment in Christian Theology* (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2016)., p. 17.

องรีเรียกว่า กายดั้งเดิม⁴⁰ ทำให้เกิดกายใหม่ที่ลึ้มกายเก่าไป องรีมองว่าสิ่งที่ทำให้นักเดินใน *Lovers' night* รู้สึกเจ็บปวดไม่ใช่กายของคู่เดิน แต่เป็นความรู้สึกที่อยู่ภายในจิตที่เกิดประสบการณ์ในการสัมผัสของมันเอง แน่แน่นอนว่า ฟาลค์ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอขององรีและโต้แย้งว่า ทั้งความพึงพอใจและความทุกข์ล้วนเกิดขึ้นกับกายก่อนและ ไม่สามารถถูกลดทอนไปเป็นเพียงประสบการณ์ที่ชีวิตของกายดั้งเดิมในความรู้สึกได้ อย่างน้อยก็ในความหมายที่ว่า ประสบการณ์ที่มีชีวิตของกาย (เนื้อหนัง) ไม่สามารถเป็นอิสระจากสสารหรือความเป็นอินทรีย์ที่โอบอุ้มเนื้อหนังไว้ (กาย) ฟาลค์เขียนไว้ว่า

เมื่อพูดถึงเนื้อหนัง เรานิยามว่าเป็นประสบการณ์ที่มีชีวิตของกาย แต่ในเวลาเดียวกันเรากลับไขว่คว้าให้กับความเป็นอินทรีย์ของกาย เพราะมองว่าความเป็นอินทรีย์ของกายเป็นอุปสรรคต่อความเป็นอัตวิสัยของกาย.....เมื่อพูดถึงเนื้อหนัง เรากำลังลึ้มความเป็นสสารของกายที่ทำให้เนื้อหนังดำรงอยู่ได้ใช่หรือไม่?.....เมื่อกายเกิดบาดแผล ฉันไม่สามารถเพิกเฉยได้ เพราะบางครั้งบาดแผลทำให้ฉันเป็นทุกข์ หรือกายสามารถย่อยอาหารได้โดยที่ฉันไม่ต้องคิดเลย กายต่างหากที่ทำให้ “ฉัน” ดำรงอยู่ กายคือสิ่งที่สร้าง “ฉันที่จริง” ขึ้นมา.....เมื่อกายพูดกับเนื้อหนังว่า “รู้สึกเจ็บปวดตรงนี้” ฉันจึงรู้สึกเจ็บปวดและเริ่มคิดว่าจะทำอย่างไรเพื่อไม่เจ็บปวดอีก ความพยายามปฏิเสธกายหรือแค่เพียงเปลี่ยนศูนย์กลางไปที่เนื้อหนังคือ การปฏิเสธ ความเป็นอินทรีย์ของกาย⁴¹

ฟาลค์พัฒนาแนวคิดเรื่องกายจากสำนักปรากฏการณ์วิทยาซึ่งรวมปงตี องรี และมารีแย⁴² รกฎ สตราวุธตั้งข้อสังเกตว่า จุดเด่นของปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาคือ การพยายามค้นหาความจริงของโลกที่ปรากฏต่อหน้าเราโดยไม่ก้าวผ่านประสบการณ์ไปสู่โลกของแบบหรือพระเจ้า (ตาม

⁴⁰ องรีแยกกายเป็นสามชนิดคือ (1)transcendental body ที่สร้างและกระทำผ่าน (2)material body เช่น การมองเห็นซึ่งเป็นพลังของกายชนิดแรกกระทำผ่านดวงตาซึ่งเป็นกายชนิดที่สอง เป็นต้น ความสัมพันธ์ระหว่าง transcendental body และ material body บ่งบอกว่ากายชนิดแรกถูกนิยามด้วยการพุ่งไปของสำนึก แต่การมองแบบพลิกกลับทำให้องรีตั้งข้อสังเกตว่า แม้กายชนิดแรกเปิดตัวเองต่อโลกภายนอกหรือกายชนิดที่สอง แต่กายชนิดแรกไม่สามารถสร้างการปรากฏของตัวมันเองได้ กายชนิดแรกจำเป็นต้องวางอยู่บนกายชนิดที่สามที่ไม่มีการพุ่งไปของสำนึกและเป็นแก่นแท้ของ Life องรีเรียกกายชนิดที่สามว่า (3)กายดั้งเดิมหรือ originary body

⁴¹ Falque, *The Wedding Feast of the Lamb: Eros, the Body, and the Eucharist.*, p. 2.

⁴² Gschwandtner, "Corporeality, Animality, Bestiality: Emmanuel Falque on Incarnate Flesh.", p. 2.

ข้อเสนอของฮุสเซอร์ล⁴³ กล่าวอีกนัยหนึ่ง จุดยืนในการแสวงหาความจริงของปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาอยู่บนรากฐานที่เรียกว่า “ประสบการณ์” ปรากฏการณ์วิทยามองว่าเมื่อมนุษย์เป็นดาชาชนที่อยู่-ใน-โลก การแยกกายออกจากวิญญาณหรือเนื้อหนังจึงเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ในเชิงภววิทยา (Ontology) กล่าวคือ เมื่อมนุษย์เป็น ดาชาชนที่อยู่ในโลก สิ่งที่ทำให้ประสบการณ์ของเราเป็นไปได้และเป็นฐานให้กับความคิดคือกาย เราจึงไม่ได้แค่มีกาย แต่เราเป็นกาย กายเป็นพื้นที่ให้กับสำนักของดาชาชน กายเป็นพื้นที่ความสัมพันธ์ระหว่าง “ฉัน”(สรรพนามบุคคลที่หนึ่ง) กับโลกและผู้อื่น กายเป็นพื้นที่ของการเข้าใจปรากฏการณ์ที่สำคัญ กายคือสิ่งที่ทำให้เนื้อหนังมีตัวตนและดำรงอยู่อย่างสัมพันธ์กับโลกและผู้อื่น⁴⁴ ผู้เขียนมองว่าการย้อนกลับไปดูการนิยามความหมายของคำว่า “ดาชาชน” โดยไฮเดเกอร์สักเล็กน้อยน่าจะทำให้เราเข้าใจข้อเสนอเรื่องกายของฟาลค์ที่ไม่เพียงจำเป็นต่อการดำรงอยู่ในโลก แต่รวมถึงการไม่สามารถแยกตัวฉันเองจากโลกและผู้อื่นได้มากขึ้น

ไฮเดเกอร์ค้นพบว่า ขนบของปรัชญาตะวันตกสนใจการอธิบายว่าสิ่งต่างๆ เป็น “อะไร” (การตั้งคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะ, คุณสมบัติ หรือสภาวะของสิ่งต่างๆ) แต่คำถามที่น่าสนใจกว่าและไม่ค่อยได้รับความสนใจคือ ทำไมสิ่งต่างๆ จึง “เป็น” อย่างที่มันเป็น หรือการ “เป็น” ของสิ่งต่างๆ หมายความว่าอย่างไร? ไฮเดเกอร์ตั้งข้อสังเกตว่า สภาวะคือความเป็นอยู่ (being) ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ทำให้สิ่งต่างๆ “เป็น” อย่างที่มันเป็นนั้นเกี่ยวข้องกับการดำรงอยู่ (existence) กล่าวคือ สิ่งที่เป็นเงื่อนไขรองรับทำให้สภาวะคือความเป็นอยู่หรือการ “เป็น” ทั้งหมดที่ปรากฏในประสบการณ์ของชีวิตเป็นไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁴³ รชฎ สาดราวุธ, "ปรากฏการณ์วิทยา," (2554).

<http://www.parst.or.th/philosopedia/Phenomenology.html>

⁴⁴ ความสัมพันธ์ระหว่างกายและจิต (แนวคิดทวินิยมแบบกรีก), ความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะภายในและสภาวะภายนอก (แนวคิดแบบจิตนิยม) และความสัมพันธ์ระหว่างกายและเนื้อหนัง (แนวคิดแบบปรากฏการณ์วิทยาและเทววิทยาคริสต์ศาสนา) เป็นประเด็นการอภิปรายที่นักคิดในแต่ละยุคสนใจศึกษาหาคำตอบกันมาอย่างต่อเนื่องและมีความซับซ้อนมาก (ดู Rosalie Osmond, *Mutual Accusation: Seventeenth-Century Body and Soul Dialogues in Their Literary and Theological Context* (University of Toronto Press, 1990). และ Lynne Baker et al., *Soul, Body, and Survival: Essays on the Metaphysics of Human Persons*, ed. Kevin Corcoran (Cornell University Press, 2001). ขอบเขตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่ใช้การศึกษาเพื่อพัฒนาประเด็นเหล่านี้ให้สมบูรณ์ แต่มุ่งความสนใจไปที่วิธีเข้าหาปัญหาของฟาลค์ที่เสนอให้ใช้ “กาย” เป็นทางเข้าสู่ “เนื้อหนัง” ซึ่งเป็นประเด็นหลักของวิทยานิพนธ์

ได้คือ ลักษณะของการดำรงอยู่ของมนุษย์ซึ่งหมายถึง การที่บางสิ่งทำให้ตัวของมันเอง ณ ที่นั้นๆ ปรากฏชัดออกมา⁴⁵

โรเบิร์ต โซโลมอนระบุว่า ดาซาอิน (Dasein) มีความหมายตามตัวอักษรว่า สภาวะคือความเป็นอยู่-ณ-ที่นั้น (being-there)⁴⁶ ในขณะที่ดลวัฒน์ บัวประดิษฐ์ระบุว่าไฮเดกเกอร์ใช้คำนี้ในความหมายเพื่อชี้เฉพาะเจาะจงไปที่ลักษณะเฉพาะทางภววิทยาอย่างที่มีมนุษย์แต่ละคนเป็นอยู่แล้ว เสมอมาในฐานะผู้ที่ดำรงอยู่ ณ ที่นั้นของตัวเองไม่เคยปิดตนเองต่อการมีความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับสภาวะคือความเป็นอยู่ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ไฮเดกเกอร์ใช้คำว่า “ดาซาอิน” นิยามสภาวะคือความเป็นอยู่ของมนุษย์ หรือกล่าวให้ชัดกว่านั้นคือ ลักษณะทางภววิทยาแห่งการดำรงอยู่อย่างที่มีมนุษย์เป็น⁴⁷

ไฮเดกเกอร์อธิบายต่อไปว่า ดาซาอินหรือสภาวะคือความเป็นอยู่-ณ-ที่นั้นประกอบด้วยลักษณะพื้นฐานที่สุดของสภาวะพื้นฐานทางภววิทยาแห่งการดำรงอยู่อย่างที่มีมนุษย์เป็น ได้แก่ 1) ลักษณะทางภววิทยาแห่งการไม่เคยปิดตัวเองของดาซาอิน (disclosedness) คือพื้นฐานที่ปล่อยให้สิ่งต่างๆ สามารถถูกพบในความเป็นบางสิ่งบางอย่างได้ และ 2) ลักษณะทางภววิทยาของการชี้เฉพาะเจาะจง (there) เพื่อกำหนดตัวเองให้ชัดเจนออกมา โดยลักษณะพื้นฐานที่สุดทั้งสองนี้กลายเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่สิ่งต่างๆ (beings) จะสามารถถูกเข้าใจได้อย่างที่พวกมัน “เป็น” และทำให้เกิดสภาวะพื้นฐานคู่ขนานที่เท่าเทียมทางภววิทยาแห่งการดำรงอยู่อย่างที่มีมนุษย์เป็น นั่นคือ สภาวะคือความเป็นอยู่-กับ (being-with) ซึ่งเป็นลักษณะพื้นฐานทางภววิทยาที่มีอยู่แล้วตั้งแต่ต้นควบคู่ไปกับสภาวะคือความเป็นอยู่-ใน-โลก (being-in-the-world) ซึ่งหมายถึง สภาวะคือความเป็นอยู่-กับของ ดาซาอินหนึ่งส่งผลให้ตัวตน (I-self) ไม่สามารถที่จะเป็นไปตามลำพังด้วยตัวมันเองได้ตั้งแต่แรก หากแต่ดำรงอยู่อย่างติดต่อสัมพันธ์กับดาซาอินอื่นๆ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ดาซาอินไม่สามารถที่จะ “เป็น” โดยปราศจากโลกและผู้อื่นได้ เพราะตัวตนของฉันทันทีนี้คือผู้ที่ดำรงอยู่อย่างเป็นหนึ่งในท่ามกลางผู้อื่นซึ่งดำรงอยู่ในลักษณะของการเป็นอยู่-ณ-ที่นั้นเช่นเดียวกับฉันทัน กล่าวโดยสรุป การดำรงอยู่ของดาซาอินตามข้อเสนอของไฮเดกเกอร์คือ การเป็นอยู่ในโลกและกับผู้อื่นตั้งแต่แรกก่อนที่จะพบและ

⁴⁵ ดลวัฒน์ บัวประดิษฐ์, "ไฮเดกเกอร์: ว่าด้วยร่องรอยการกลืนความเป็นอื่นในธรรมชาติของความเข้าใจ," ใน พุทธธรรมพหุนิยม (เล่มที่ 3), สุวรรณ สถาอานันท์ (บรรณาธิการ) (กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2565).

⁴⁶ Robert C. Solomon, *From Rationalism to Existentialism: The Existentialists and Their Nineteenth Century Backgrounds* (New York: Harper & Row, 1972).

⁴⁷ ดลวัฒน์ บัวประดิษฐ์, "ไฮเดกเกอร์: ว่าด้วยร่องรอยการกลืนความเป็นอื่นในธรรมชาติของความเข้าใจ."

เริ่มต้นทำความเข้าใจตัวของตัวเอง, โลก และผู้อื่น ที่สำคัญ ดาชาชนไม่สามารถที่จะ “เป็น” โดยแยกตัวของตัวเองจากโลกและผู้อื่นได้

ข้อเสนอของฟาลค์จึงเริ่มต้นจากการจดจำได้ว่า “เราเป็นกายของเรา” เพราะเรามีกายแบบช บัสกาล (Blaise Pascal, 1662 - 1705) จึงกล่าวว่า “เราไม่เป็นทั้งทูตสวรรค์และสัตว์เดรัจฉาน” ในขณะที่เตอร์ติเลียน (Tertullian, 155 - 220) ระบุว่า “ทั้งพระคริสต์เจ้าและทูตสวรรค์มีเนื้อหนัง แต่ทูตสวรรค์ไม่เคยถูกส่งลงมาตรึงกางเขน ลิ้มรสความตายหรือกลับคืนชีพเหมือนพระคริสต์เจ้า ทูตสวรรค์จึงไม่จำเป็นต้องมีกาย มีเพียงเนื้อหนังที่ไม่ต้องมีกาย” ย้อนกลับไปยุคบิดาจารย์ของคริสต์ศาสนา สิ่งที่น่ากลัวที่สุดไม่ใช่สัตว์หรือความเป็นสัตว์⁴⁸ แต่เป็นความพยายามแยกเราจากการเป็นสสารเท่าๆ กับความเป็นมนุษย์ของเรา ฟาลค์เรียกสิ่งนี้ว่า การล่องลอยเรื่องความเป็นทูตสวรรค์แท้จริงแล้ว บาปไม่ใช่อะไรอื่นนอกจากการปฏิเสธความเป็นสัตว์ในตัวเราซึ่งเป็นเงื่อนไขปัจจุบันของความเป็นมนุษย์ ทั้งด้วยการยกตัวเองไปสู่สถานะแบบทูตสวรรค์ (angelism) หรือการลดทอนตัวเองไปสู่ความเป็นสัตว์เดรัจฉาน⁴⁹ (bestiality) ฟาลค์ยืนยันว่าการถูกสร้างหรือการกลายเป็นสิ่งมีชีวิตไม่ได้ลบความเป็นสัตว์ออกจากตัวเรา ดานานยาห์วิสท์ (the Yawist) ซึ่งเป็นหนึ่งในที่มาของหนังสือปฐมกาลระบุว่า คนและสัตว์เหล่านั้น (ในสวนเอเดน) มีลมหายใจร่วมกัน และลมหายใจนี้จารึกเราอยู่ในขอบข่ายที่ใหญ่โตมากของความเป็นสัตว์ ฟาลค์ตีความว่า การระบุถึงลมหายใจและผลผลิตในหนังสือปฐมกาลไม่ได้ทำให้เราเป็นอิสระจากความเป็นสัตว์อย่างธรรมเนียมประเพณีของชาวกรีกและชาวฮีบรู ตรงกันข้าม ลมหายใจและผลผลิตกลับเป็นรากฐานร่วมกันของมนุษย์และสัตว์ คำว่า “สัตว์ที่เป็นร่วมกัน” (the animal in common) ทำให้เราคิดได้ว่า อาศัยความปรารถนาและแรงขับที่ทำให้เกิดความวุ่นวายภายในตัวเรา มันมีหมู่คณะของความเป็นสัตว์ระหว่างสัตว์และมนุษย์ ยิ่งไปกว่านั้น สัตว์ที่เป็นร่วมกันนี้เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งมีชีวิตทุกสิ่งและเป็นสิ่งที่เราต้องการมีส่วนร่วมด้วย

อาจมีบางคนตั้งข้อสังเกตว่า คริสต์ศาสนายกเลิกความเป็นสัตว์เสียเองด้วยการทำให้สัตว์กลายเป็นเพียงเครื่องมือ เช่น คำสอนของเปาโลที่ดูเหมือนพยายามจะแยกความเป็นมนุษย์ออกจากสัตว์ เป็นต้น ฟาลค์มองว่าข้อโต้แย้งในลักษณะนี้ไม่มีน้ำหนักมากพอ ตรงกันข้าม หนังสือพระคัมภีร์และงานเขียนของไอรีเนอัส (Irenaeus, 130 - 202) เป็นหลักฐานที่ทำให้ฟาลค์ระบุอย่างมั่นใจว่า

⁴⁸ ความเป็นสัตว์ในตัวเรา หมายถึง ความวุ่นวายภายในอันเกิดจากความปรารถนาและแรงขับต่างๆ ที่เรามีร่วมกับสัตว์ ความวุ่นวายภายในนี้ทำให้ทั้งมนุษย์และสัตว์มีชีวิตที่ไม่มั่นคง เราจำเป็นต้องทำให้ความวุ่นวายภายในสงบลง หรืออย่างน้อยต้องควบคุมได้

⁴⁹ หมายถึง ความเป็นสัตว์ในตัวเราที่ถูกชักจูงไปผิดทาง หรือการลดระดับความเป็นสัตว์ที่เรามีส่วนร่วมด้วยให้ต่ำกว่าสัตว์ซึ่งมีเพียงมนุษย์ที่สามารถทำเช่นนั้นได้

ธรรมเนียมประเพณีของชาวยิวและคริสต์ศาสนายุคแรกๆ ตระหนักถึงธรรมชาติแบบสัตว์และไม่ได้แยกความเป็นมนุษย์ออกจากธรรมชาติแบบสัตว์ แล้วจุดเปลี่ยนไปสู่การหลงลืมความเป็นสัตว์เกิดขึ้นได้อย่างไร?

ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า สิ่งที่เกิดขึ้นอย่างยาวนานในประวัติศาสตร์ของปรัชญาและเทววิทยาคือ การแสวงหาความเป็นมนุษย์ที่บริสุทธิ์และความมีเหตุผล โดยการทำให้ความเป็นมนุษย์ที่บริสุทธิ์และความมีเหตุผลอยู่ตรงข้ามกับการมีส่วนร่วมในความเป็นสัตว์และความรู้สึก เช่น ออกัสตินใช้ภาพลักษณ์ของพระเจ้าในมนุษย์แยกมนุษย์ออกจากสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ด้วยข้อเสนอว่า มีเพียงมนุษย์ที่ครอบครอง “การพูด”, เดการ์ตระบุว่าสัตว์เดรัจฉานไม่ได้มีเหตุผลน้อยกว่ามนุษย์ แต่ไม่มีเลย และนิโกลัส มาเลบรันช์ (Nicolas Malebranche, 1638 - 1715) ระบุว่า สัตว์ไม่มีแม้กระทั่งความรู้สึก เพราะความทุกข์ของสัตว์ที่เราเห็นเป็นเพียงการตอบสนองเชิงกลไกของกาย⁵⁰ เป็นต้น ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า การลดทอนสัตว์ไปสู่การเป็นเครื่องจักรตามข้อเสนอของเดการ์ต (สัตว์ไม่มีเหตุผล) และมาเลบรันช์ (สัตว์ไม่มีความรู้สึก) ซึ่งเป็นทั้งจุดเปลี่ยนที่แยกมนุษย์จากความเป็นสัตว์และการลืมธรรมชาติแบบสัตว์ในตัวมนุษย์อย่างสิ้นเชิงนั้นเป็นธรรมเนียมประเพณีเชิงอภิปรัชญาจากยุคก่อน

มนุษย์เป็นสัตว์เชิงอภิปรัชญาในความหมายว่า เมื่อมนุษย์สงสัยการดำรงอยู่ของตัวเอง มนุษย์ต้องการอภิปรัชญาเพื่ออธิบายการดำรงอยู่ดังกล่าว คนๆ หนึ่งในฐานะสัตว์เชิงอภิปรัชญาสามารถตั้งคำถามต่อความเป็นมนุษย์ของตนเองได้ แต่การอ้างว่ามีเพียงมนุษย์เท่านั้นที่ครอบครองการพูดเพื่อทำให้มนุษย์อยู่เหนือสัตว์นั้นไม่ถูกต้อง เพราะการเน้นความเป็นมนุษย์ทำให้เราหลงลืมความเป็นสัตว์ในตัวเราอย่างรวดเร็ว อีกทั้งภาษาเกิดขึ้นมาเพื่อแสดงกายและระดับที่แตกต่างของกาย ข้อโต้แย้งของฟาลค์คือ การค้นพบความเป็นสัตว์ในตัวเราเป็นไปได้เมื่อการเริ่มต้นใหม่ถูกวางอยู่บนเนื้อหนังที่เรามีส่วนร่วมด้วย เพราะเนื้อหนังของเราเปิดเผยความเป็นสัตว์ในตัวเราในความหมายว่า ความเป็นสัตว์อยู่ใกล้ชิดกับกายของเรา⁵¹ แต่ภาษาและการตีความทำให้เราลืมความเป็นสัตว์ในตัวเรา จุดยืนสำคัญที่ทำ

⁵⁰ เมื่อความทุกข์คือ การลงโทษสำหรับการทำบาป แล้วสัตว์ไม่ได้ทำบาป สัตว์จึงไม่ได้ทุกข์จริง

⁵¹ วิทยานิพนธ์ของแมนฮัว ลิกกล่าวถึงการมีส่วนร่วมกับสัตว์ของมนุษย์ผ่านการมีร่าง Manhua Li, "The Lived Body in Heidegger, Merleau-Ponty and Derrida" (Master of Arts (MA) Master's Thesis, Louisiana State University and Agricultural and Mechanical College, 2015), https://digitalcommons.lsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1010&Context=Gradschool_theses., p. 52.

ให้ฟาลค์แตกต่างจากนักปรากฏการณ์วิทยาคนอื่นคือ เนื้อหนังที่เรามีร่วมส่วนกับสัตว์ไม่ได้หมายถึง ประสบการณ์ที่มีชีวิตของกายเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงกายที่ถูกกระทำด้วย⁵²

ฟาลค์ระบุว่าความเป็นสัตว์ในตัวเราทำให้เราจดจำความเป็นอินทรีย์ของเราได้ ความเป็นสัตว์ เป็นเครื่องหมายของความวุ่นวายภายในของความรู้สึกและเป็นที่สะสมรวบรวมความปรารถนาและ แรงขับที่ทำให้เราเปิดตัวเองต่อโลกผ่านกายของเรา ในขณะที่ความเป็นอินทรีย์⁵³ ทั้งของคนและสัตว์ มาจากความเป็นสสารที่เสื่อมสลายได้⁵⁴

ในธรรมเนียมประเพณีของศาสนายิว การมีร่าง (corporeality) หมายถึง การรวมกันของ เนื้อเยื่อเชิงชีววิทยาที่สร้างชีวิตขึ้นมา⁵⁵ และเป็นคู่ตรงข้ามของการมีจิตวิญญาณ (spirituality)⁵⁶ ฟาลค์มองว่า การมีร่างเป็นส่วนหนึ่งของคุณลักษณะเชิงชีววิทยาของการดำรงอยู่ของมนุษย์และเป็น ความหมายของเนื้อหนังที่มนุษย์มีร่วมกับสัตว์ เนื้อหนังเป็นองค์ประกอบเชิงเคมีและเชิงชีววิทยาที่บ่ง บอกการมีอวัยวะที่เสื่อมสลายและความตาย ฟาลค์อ้างถึงหนังสือปัญญาจารย์ บทที่ 3 ข้อที่ 19 ที่ เขียนไว้ว่า “เพราะชะตากรรมของมนุษย์และชะตากรรมของสัตว์นั้นเหมือนกัน สัตว์ตายอย่างไร มนุษย์ก็ตายอย่างนั้น ทั้งมนุษย์และสัตว์มีลมปราณอย่างเดียวกัน มนุษย์ไม่มีสิ่งใดเหนือสัตว์ เพราะทุก สิ่งไม่เที่ยงแท้” เพื่อนำเสนอว่า มนุษย์และสัตว์เหมือนกันในความหมายของการเป็นสิ่งไร้ค่าที่ต้อง ตาย⁵⁷

ปัญหาคือมนุษย์ไม่พอใจกับความเป็นจริงดังกล่าวและพยายามต่อสู้กับความตาย การต่อสู้ เพื่อมีชีวิตอยู่รอดของมนุษย์เป็นไปตามกฎเชิงชีววิทยาทั่วไป ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า ความโน้มเอียงเพื่อ มีชีวิตรอดไม่ได้มาจากคำสั่งของจิตซึ่งถูกมองว่าควบคุมกาย แต่เกิดจากทั้งกายและจิตในเวลา

⁵² Falque, *The Wedding Feast of the Lamb: Eros, the Body, and the Eucharist.*, pp. 59-99.

⁵³ หมายถึง การรวมกันของปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะ รวมถึงความเป็นสสาร (อวัยวะ) ด้วย

⁵⁴ Falque, *The Wedding Feast of the Lamb: Eros, the Body, and the Eucharist.*, pp. 100-138.

⁵⁵ Ibid., p. 102.

⁵⁶ Mordechay Lewy, "Corporeality in Jewish Thought," (2010).

<https://embassies.gov.il/holysee/Relations/Pages/Corporeality.aspx>, p. 1.

⁵⁷ การตีความของฟาลค์ยืนยันว่า มนุษย์อยู่เหนือสัตว์และพระคัมภีร์ไบเบิลไม่ได้ปฏิเสธความเป็นจริงเรื่อง “ความไม่เท่ากัน” ระหว่างมนุษย์และสัตว์ซึ่งมีนัยยะของการจัดลำดับ ฟาลค์ใช้คำว่า “เหมือนกัน” ในความหมาย ของการมีบางสิ่งบางอย่างร่วมกัน ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า จุดประสงค์ของฟาลค์ที่อ้างข้อความจากหนังสือปัญญา จารย์ดังกล่าวไม่ได้อยู่ที่ความเท่าเทียมกัน แต่เพื่อนำเสนอว่า เมื่อมนุษย์และสัตว์มีความเป็นอินทรีย์ที่เสื่อมสลายได้ ร่วมกัน มนุษย์และสัตว์ต้องตายเหมือนกัน

เดียวกันโดยเริ่มต้นจากกาย ฟาลค์อ้างถึงตัวอย่างคนนอนละเมอของบาร์ค สปิโนซ่า (Baruch Spinoza, 1632 - 1677) และการระบุของฟรีดริช นิตซ์เช (Friedrich Nietzsche, 1844 - 1900) ว่า “สิ่งที่นามหัตถ์จรรยที่สุดคือกาย ไม่ใช่สำนึกที่เป็นได้เพียงเครื่องมือ” เพื่อเสนอข้อโต้แย้งของตนเองว่า ปรากฏการณ์ของกายอยู่เหนือสำนึก ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า แม้กายมีพลังแต่พลังอำนาจไม่ได้เกิดจากกาย สสารหรือกายจึงไม่ได้ใช้พลัง แต่เป็นพลังอำนาจที่มาก่อนเพื่อกำหนดตัวมันเองอยู่ในกาย ฟาลค์มองว่าเราเป็นตัวเราเองจริงๆ เมื่อเผชิญหน้าและโอบกอดคุณลักษณะเชิงอินทรีย์ของกายของเราไว้ แม้มนุษย์ไม่ได้มีแค่กาย แต่กายคือสิ่งแรกที่มนุษย์เป็นและเป็นกายเดียวกับที่พระเยซูเจ้าเป็นอย่าง แตกต่างจากรูปแบบอื่นๆ ทั้งหมดของสภาพปรากฏแบบทศวรรค์ ที่สำคัญ กายที่ประกอบขึ้นด้วยความ เป็นสัตว์และความเป็นอินทรีย์เป็นกายที่มีภาระหรือภาวะแห่งข้อจำกัด

ฟาลค์ยืมใช้ข้อเสนอของฮูสเซอร์ลเรื่องชั้นที่แตกต่างขององครูป⁵⁸ มาเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ด้วย “เนื้อหนัง” ซึ่งไม่ได้หมายถึงกายเชิงชีววิทยาซึ่งเป็นความหมายโดยทั่วไปของเนื้อหนังเท่านั้น แต่รวมถึง (1) กายในความหมายเชิงปรากฏการณ์วิทยาหรือกายที่เป็นทั้งประธานและกรรม, (2) กายของประสบการณ์ที่มีชีวิตซึ่งเป็นที่ตั้งของการดำรงอยู่ในโลกหรือวิธีที่กายอาศัยอยู่ในโลก⁵⁹ และ (3) กายในความหมายเชิงวิทยาศาสตร์หรือกายที่เป็นสสารและต้องการพื้นที่ ฟาลค์มองว่าระดับชั้นที่ต่างกันของกายทำงานร่วมกันและมีความสำคัญต่อกัน เราไม่สามารถมองข้ามกายในชั้นใดชั้นหนึ่งได้⁶⁰

⁵⁸ ฟาลค์ระบุว่าประกอบด้วยสี่ชั้นคือ physical body, biological body, body of lived experience, และ corporal and spiritual flesh Falque, *The Wedding Feast of the Lamb: Eros, the Body, and the Eucharist.*, p. 118.

⁵⁹ ไฮเดเกอร์ตั้งข้อสังเกตว่า การมีร่างเป็นชั้นหนึ่งของกายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นพื้นที่ (spatiality) ไม่ใช่ในฐานะกายที่ต้องการพื้นที่ แต่เป็นวิธีอาศัยอยู่ในพื้นที่ของกาย Christina M. Gschwandtner, *Welcoming Finitude: Toward a Phenomenology of Orthodox Liturgy* (New York: Fordham University Press, 2019), p. 85. แกซแวนด์เนอร์ระบุว่า ไฮเดเกอร์แยกการมีร่างออกจากการอยู่ในเวลา (temporality) และการมีอารมณ์ความรู้สึก (affectivity) Ibid., p. 87.

⁶⁰ Gschwandtner, "Corporeality, Animality, Bestiality: Emmanuel Falque on Incarnate Flesh.", p. 9 ผู้เขียนเข้าใจว่า กายและเนื้อหนังคือสองวิธีที่กายปรากฏต่อโลก ในขณะที่การมีร่างคือ วิธีที่กายอาศัยอยู่ในโลก ความสัมพันธ์ระหว่างกาย, เนื้อหนัง และการมีร่างเป็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันโดยการมีร่างมาก่อนในความหมายว่า ต้องมีกาย (ร่าง) อยู่ในโลกก่อน กาย (ที่รวมเนื้อหนัง) จึงปรากฏหรือแสดงความเป็นจริงในตัวของกายเองต่อโลกได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง การรวมกันขององครูป (embodiness) จนกลายเป็นบุคคลผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ต้องประกอบด้วยการมีร่าง, กาย (body as *Körper*) และเนื้อหนัง (flesh as *Leib*)

นอกจากนี้ การนิยาม “เนื้อหนัง” ของฟาลค์ที่รวมสองวิธีปรากฏของกายไว้ด้วยกันสอดคล้องกับความเข้าใจของวีธเรลที่ตั้งข้อสังเกตว่า กาย (Körper) และเนื้อหนัง (Leib) เป็นคุณลักษณะสองชั้นขององครูปแบบมนุษย์ (embodiment)⁶¹ กายคือสิ่งที่เราใช้เพื่อรับรู้โลกและสิ่งต่างๆ รอบตัว กายในความหมายนี้เป็นประธานของการรับรู้ แต่ในเวลาเดียวกัน กายคือสิ่งที่ถูกรับรู้โดยโลกและสิ่งต่างๆ ในฐานะวัตถุของการรับรู้ด้วย⁶² พลิสเนอร์เขียนไว้ว่า “มนุษย์เป็นกายที่มีชีวิตและมีกาย (ที่มีชีวิตนี้) ในฐานะสิ่งที่ปรากฏกายภาพ”⁶³ กล่าวอีกนัยหนึ่ง เราทั้งเป็นกายและมีกาย ด้วยเหตุนี้ การมีรูปร่างหรือตัวตนที่รับรู้ได้ผ่านการมองเห็นของเราถูกทำให้มีชีวิตไปพร้อมกับการเป็นวัตถุ หรือการเป็นประธานพร้อมกับการเป็นวัตถุของประสบการณ์ กล่าวคือ ในขณะที่เราเป็นเจ้าของประสบการณ์ของเราเองผ่านการผัสสะ การเคลื่อนไหว และการมีประสบการณ์ความเป็นวัตถุของกาย (ที่เรามี หรือ objective presence) ทำให้เราไม่สามารถแยกตัวเราเองจากโลกและสิ่งต่างๆ รอบตัว รวมถึงการไม่สามารถปฏิเสธหรือหนีจากกฎระเบียบของโลกได้ ฟาลค์นิยามคุณลักษณะสองชั้นขององครูปดังกล่าวว่า กายที่แผ่ขยาย (spread body) ซึ่งมีนัยยะของกายที่แผ่ขยายไปในความรู้สึก (flesh) ในขณะเดียวกันก็แผ่ขยายไปในฐานะวัตถุ (body) โดยฟาลค์ยืนยันว่า อาศัยความเข้าใจเรื่องกายที่แผ่ขยาย เราสามารถเข้าใจเงื่อนไขของความเป็นมนุษย์ รวมถึงความเข้าใจเชิงเทววิทยาเกี่ยวกับชีวิต, ความตาย และการกลับคืนชีพของพระเยซูเจ้าได้ กล่าวคือ เมื่อพระเยซูเจ้าเป็นพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์หรือ God made flesh ความเข้าใจเกี่ยวกับพระเยซูเจ้าจำเป็นต้องเริ่มต้นจากกายในฐานะวัตถุแล้วผ่านไปยังกายในฐานะประธานของการรับรู้ (เนื้อหนัง) ของพระเยซูเจ้า⁶⁴ อันเป็นหัวใจการวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของฟาลค์

⁶¹ มาจากคำว่า “องค์-“ แปลว่า ส่วนของร่างกายหรืออวัยวะ และ “รูป, รูปปะ” แปลว่า สิ่งที่ได้รับรู้ได้ด้วยตา พจนานุกรมโดยสอ เสถบุตรแปล embodiment ว่า การทำให้เป็นตัวตน ส่วนผู้เขียนตีความว่า องค์รูป หมายถึง การมีรูปร่างหรือตัวตนที่รับรู้ได้ผ่านการมองเห็น

⁶² Maren Wehrle, "Being a Body and Having a Body: The Twofold Temporality of Embodied Intentionality," *Phenomenology and the Cognitive Sciences* 19 (2020), p. 499.

⁶³ Ibid., p. 500.

⁶⁴ เมื่อพระเยซูเจ้าที่ถูกตรึงกางเขนเสียชีวิตแล้ว สานุศิษย์นำร่างของพระองค์ลงมาเพื่อนำไปฝังในสุสาน ผู้เขียนอ่านและตีความ “มารีย์ชวามักดาลา มารีย์มารดาของยาขอบ และนางสะโลเมซื้อเครื่องหอมมาเพื่อจะไป香油พระศพของพระเยซูเจ้า” (พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมารโก บทที่ 16 ข้อที่ 1) ว่า ณ เวลานั้น สานุศิษย์เห็นเพียงกายในฐานะวัตถุของพระเยซูเจ้า (ซากศพที่เต็มไปด้วยบาดแผลและคราบเลือด) แต่ยังไม่ถึงกายในฐานะประธานของการรับรู้ของพระองค์

สิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้เขียนคือ แม้อองรีและฟาลค์มีจุดยืนเรื่องความเป็นสองของกายต่างกัน แต่ทั้งสองเห็นพ้องต้องกันว่า ความเข้าใจเรื่องกายและเนื้อหนังซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทั่วไปสามารถอธิบายคำสอนเรื่องการรับธรรมชาติมนุษย์ของพระเจ้าซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางศาสนา⁶⁵ได้ อองรีใช้แนวคิดเรื่องการมีสองรูปแบบของการปรากฏอธิบายการรับธรรมชาติมนุษย์ของพระวจนาตถ์หรือพระบุตร โดยยืนยันว่า พระวจนาตถ์ปรากฏในโลกในฐานะเนื้อหนัง ไม่ใช่กาย ในขณะที่ฟาลค์ใช้แนวคิดเรื่ององค์รูปซึ่งเป็นการรวมกันของกายและเนื้อหนัง โดยกายมาก่อนและเป็นพื้นฐานของการปรากฏของเนื้อหนังอธิบายการรับธรรมชาติมนุษย์ของพระเยซูเจ้า ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า ความสัมพันธ์แนบแน่นระหว่างกายและเนื้อหนังของมนุษย์ถูกอธิบายได้ด้วย “ความเป็นบุคคล” ของพระเยซูเจ้าผู้ทรงรับธรรมชาติมนุษย์ใน *เนื้อและกระดูก*⁶⁶ ซึ่งไม่ได้หมายถึงการเป็นสสารเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึง

⁶⁵ สำนักปรากฏการณ์วิทยาเริ่มต้นโดยฮุสเซอร์ลในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ความสนใจของฮุสเซอร์ลคือปรากฏการณ์ต่างๆ แสดงตัวมันเองต่อมนุษย์ได้อย่างไร? วิธีศึกษาของปรากฏการณ์วิทยาตามข้อเสนอของฮุสเซอร์ลต้องกันภาวะเหนือธรรมชาติหรือสิ่งที่อยู่เหนือความเข้าใจ (transcendence) เช่น พระเจ้าและปรากฏการณ์ทางศาสนา เป็นต้น ออกไป ดอมินิก ฌนีโกต์ตั้งข้อสังเกตว่า phenomenology of the apparent ของไฮเดเกอรัมมีร่องรอยของการเปลี่ยนแปลงวิธีศึกษาตามข้อเสนอของฮุสเซอร์ล ฌนีโกต์ระบุว่า ถ้าไม่มีการหันกลับ (turn or *Kehre*) ของไฮเดเกอรัลก็ไม่มี การหันกลับไปสู่เทววิทยา (theological turn) ของปรากฏการณ์วิทยาในฝรั่งเศส การแปลหนังสือ *Cartesian Meditations* ของฮุสเซอร์ลจากภาษาเยอรมันเป็นภาษาฝรั่งเศสโดยเอมมานูเอล เลวินัส (Emmanuel Levinas, 1906 - 1995) คือ จุดเริ่มต้นของปรากฏการณ์วิทยาในฝรั่งเศส การหันกลับไปสู่เทววิทยาคือการเปลี่ยนทิศทางวิธีศึกษาของปรากฏการณ์วิทยา กล่าวคือ ความพยายามก้าวข้ามขอบเขตของโลกที่ปรากฏต่อหน้า (immanence) โดยอนุญาตให้ภาวะเหนือธรรมชาติถูกรวมเข้ามาในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางศาสนาเพื่อค้นหาความจริง กล่าวอีกนัยหนึ่ง วิธีเข้าหาปัญหาเชิงปรัชญาถูกชักนำด้วยข้อสมมติฐานเชิงเทววิทยา แม้การค้นหาความจริงของนักปรากฏการณ์วิทยาในกลุ่มการหันกลับไปสู่เทววิทยาจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับเทววิทยา แต่พวกเขาโต้แย้งว่า งานของพวกเขาเป็นปรากฏการณ์วิทยาโดยธรรมชาติ ทั้งอองรีและฟาลค์เป็นนักปรากฏการณ์วิทยาในกลุ่มนี้ Dominique Janicaud, "The Theological Turn of French Phenomenology," in *Phenomenology and the 'Theological Turn': The French Debate*, ed. Bernard G. Prusak (New York: Fordham University Press, 2000), pp. 26-103. พรุแสดงตั้งข้อสังเกตว่า จุดยืนของฌนีโกต์คือ วิธีศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาไม่ควรตั้งสมมติฐานบนสิ่งที่เหนืออภิปรัชญาหรือภาวะเหนือธรรมชาติ แต่ควรวางอยู่บนตัวประสบการณ์ของมนุษย์หรือโลกที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าเท่านั้น Ibid., pp. 3-4.

⁶⁶ ฟาลค์ตีความคำพูดของพระเยซูเจ้าในหนังสือพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญลูกา บทที่ 24 ข้อที่ 39 “ผีไม่มีเนื้อ ไม่มีกระดูกอย่างที่ท่านเห็นว่าเรามี” ว่าเป็นการแสดงความเป็นจริงของสิ่งด้วยตัวสิ่งนั่นเอง (presence of the thing itself) ซึ่งปรากฏการณ์วิทยาเรียกว่า “ในบุคคล” และถูกแปลเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า “ในเนื้อและกระดูก” (*leib-haftig*) Falque, *The Wedding Feast of the Lamb: Eros, the Body, and the Eucharist*, pp. 118-125.

การมีทั้งกายที่เป็นสสารและเนื้อหนังที่ถูกทำให้มีชีวิต กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความสนใจของอองรีอยู่ที่เนื้อหนังของพระเยซูเจ้า ส่วนพาล์สนใจเงื่อนไขเชิงสสารของกายที่มาก่อนและทำให้เนื้อหนังดำรงอยู่ได้ การเริ่มต้นจากจุดยืนต่างก็นำไปสู่การค้นพบความเป็นจริงเดียวกัน นั่นคือการรับธรรมชาติมนุษย์ทำให้พระบุตรหรือพระวจนารถเป็นมนุษย์จริง ๆ ไม่ใช่ภาพลวงตา

2.3 คำสอนเรื่องพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์

บาสสุคตั้งข้อสังเกตว่า หลายศาสนาเชื่อว่าพระเจ้ามีหลากหลายวิธีติดต่อกับมนุษย์ ศาสนาฮินดูและศาสนาคริสต์ต่างเชื่อว่าพระเจ้าส่งตัวแทนลงมาในโลกเพื่อติดต่อกับมนุษย์โดยตรงด้วยจุดประสงค์บางอย่าง ศาสนาฮินดูเรียกการดำรงอยู่ในโลกของตัวแทน พระเจ้าหรือพระเจ้าที่เป็นมนุษย์ (God-man) ว่า “อวตาร” (Avatara) ในขณะที่คริสต์ศาสนาเรียกคำสอนเรื่องนี้ว่า “การรับธรรมชาติมนุษย์” (Incarnation)⁶⁷

เชธระบุว่าการอวตาร หมายถึง การลงมาของพระเจ้าหรือส่วนหนึ่งของพระเจ้า โดยทั่วไปหมายถึงการอวตารของพระวิษณุหรือใครบางคนที่เกี่ยวข้องกับพระวิษณุ การอวตารเป็นการเคลื่อนลงจากความเป็นนิรันดร์สู่ความชั่วคราว หรือจากภาวะแห่งความไร้ข้อจำกัดสู่ภาวะแห่งข้อจำกัด⁶⁸ ในขณะที่บาสสุค (1987) แจกแจงว่าพระเจ้าที่เป็นมนุษย์ในคำสอนของศาสนาฮินดูมีสองประเภท คือ 1) general avatara หมายถึง จิตของพระเจ้าเข้าไปอยู่ในกายของมนุษย์ และ 2) special avatara หมายถึง การยอมรับสภาพมนุษย์ของพระเจ้า มนุษย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการอวตารประเภทแรก แต่การอวตารในประเภทหลังมีเพียงองค์อวตารหรือ God-men ที่มีส่วนร่วม บาสสุคตั้งข้อสังเกตว่า พระ

พาล์อธิบายเพิ่มเติมว่า เราสามารถรับรู้การแสดงความเป็นจริงของสิ่งได้ เพราะสิ่งนั้นมอบตัวมันเองแก่เรา ในคือ สิ่งที่พาล์ใช้เรียกการปรากฏของพระเยซูเจ้าในฐานะบุคคลซึ่งเป็นการแสดงความเป็นจริงของสิ่งที่ตรงกว่าและดีกว่าเมื่อเทียบกับการแสดงความเป็นจริงผ่านจินตนาการ (ภาพแทน, สัญลักษณ์, และการให้ความหมาย) พาล์อ่านว่าทันทีที่เห็นพระเยซูเจ้า ศาสนิกย์ตกใจกลัวเพราะการมอบความเป็นจริงของสิ่งนั้นโดยสิ่งนั้นเองเป็นสิ่งที่เกินจากจินตนาการของศาสนิกย์ มือและเท้าที่ศาสนิกย์มองเห็นและสัมผัสได้ยืนยันว่า พระเยซูเจ้าที่กลับคืนชีพและปรากฏอยู่ตรงหน้าเป็นบุคคลเดียวกันกับพระเยซูเจ้าก่อนถูกประหารชีวิต กล่าวอีกนัยหนึ่ง ในเวลานั้นและตรงนั้นที่ความเป็นเจ้าของประสบการณ์ของสองเนื้อหนัง (พระเยซูเจ้าและศาสนิกย์) มาพบกัน การมอบความเป็นจริงของสิ่งด้วยสิ่งนั้นเองเกิดขึ้นอย่างเต็มที่ Emmanuel Falque, "In Flesh and Bones," *Crossing: The INPR Journal* 1 (2020).

⁶⁷ Daniel E. Bassuk, *Incarnation In Hinduism and Christianity: The Myth of The God-man* (London: The Macmillan Press, 1987).

⁶⁸ Noel Sheth, "Hindu Avatar and Christian Incarnation: A Comparison," *Philosophy East & West* 52 (2002).

เจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์ตามคำสอนของคริสต์ศาสนาสามารถแบ่งออกเป็นสองประเภทคล้ายกับการอวตาร นั่นคือ 1) inspiration หมายถึง การที่มนุษย์ได้รับการตลใจหรือได้รับจิตของพระเจ้าบางส่วนเพื่อทำหน้าที่บางอย่าง เช่น ประกาศก, ผู้เขียนพระคัมภีร์, และปิตาจารย์ เป็นต้น และ 2) incarnation หมายถึง พระเจ้าผู้รับธรรมชาติมนุษย์ซึ่งมีเพียงพระเยซูเท่านั้นที่เป็น the God-man กล่าวอีกนัยหนึ่ง inspiration คือจิตของพระเจ้าบางส่วนอยู่ในเลือดเนื้อของมนุษย์ แต่ incarnation คือพระเจ้าที่กลายเป็นมนุษย์ที่มีเลือดเนื้อ⁶⁹

บาสสุคมองว่าหัวใจสำคัญของคำสอนเรื่องพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์อยู่ที่การเชื่อว่าพระบุตรหรือพระวจนาตถ์ที่รับธรรมชาติมนุษย์นั้นเป็นทั้งพระเจ้าและมนุษย์ในเวลาเดียวกัน (*Deus-Homo: one person with two natures*) ซึ่งสอดคล้องกับความเข้าใจของเซตที่เสนอว่า พระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์มีความหมายที่สัมพันธ์กัน กล่าวคือ 1) การที่พระเจ้ากลายเป็นมนุษย์ และ 2) ผลของการรับธรรมชาติมนุษย์ของพระเจ้าคือ การรวมกันอย่างถาวรของธรรมชาติพระเจ้าและธรรมชาติมนุษย์ของพระเยซูเจ้า

บาสสุคอ้างว่านักวิชาการด้านศาสนาบางคนคิดว่า คำสอนเรื่องพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดทวินิยมแบบกรีก ในขณะที่เขามองว่าคริสต์ศาสนาในยุคแรกใช้วิธีเข้าหาปัญหาเชิงอภิปรายเพื่อทำความเข้าใจวันดีของพระเยซูเจ้าจนเกิดเป็นการศึกษาเรื่องพระคริสต์เจ้าหรือพระคริสต์เจ้าวิทยาขึ้น (Christology) เช่น พระคริสต์เจ้าวิทยาสำนักรอเล็กซานเดรียสอนว่าความเป็นมนุษย์ของพระเยซูเจ้าปรากฏชัดทางกายเท่านั้น การมีวิญญาณแบบมนุษย์ไม่ได้มีความสำคัญทางเทววิทยา ในขณะที่พระคริสต์เจ้าวิทยาสำนักรอันทิโอกนั้น แม้ให้ความสำคัญกับ ความเป็นมนุษย์ของพระเยซูเจ้าทั้งด้านกายและด้านวิญญาณ แต่ไม่ได้ยืนยันความเป็นบุคคลทั้งครบของพระเยซูเจ้า เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว เขายังจำแนกความเข้าใจพระคริสต์เจ้าวิทยาแบบอื่นออกเป็นสามกลุ่มคือ 1) กลุ่มที่ปฏิเสธธรรมชาติมนุษย์ของพระเยซูเจ้า ประกอบด้วย Gnosticism, Docetism และ Apollinarianism 2) กลุ่มที่ปฏิเสธธรรมชาติพระเจ้าของพระเยซูเจ้า ประกอบด้วย Ebionism และ Arianism และ 3) กลุ่มที่ปฏิเสธการรวมกันอย่างถาวรระหว่างธรรมชาติพระเจ้าและธรรมชาติมนุษย์ในพระเยซูเจ้า ประกอบด้วย Adoptionism, The habitus view และ The assumptus-homo doctrine ความเข้าใจที่แตกต่างกันเหล่านี้ช่วยให้เทววิทยากระแสหลักในคริสต์ศาสนาสามารถแจจแจงและกลั่นกรองความเข้าใจของตนเองต่อธรรมชาติของพระเยซูเจ้าได้ ในปีคริสต์ศักราช 451 สภาสังคายนาสากลแห่งชาลซีดอน (Council of Chalcedon) ประกาศสอนว่า

⁶⁹ Bassuk, *Incarnation In Hinduism and Christianity: The Myth of The God-man*.

ธรรมชาติพระเจ้าและธรรมชาติมนุษย์รวมกันเป็นหนึ่งในพระเยซูเจ้า ความหมายของคำสอนอย่างเป็นทางการนี้คือ แม้พระบุตรหรือพระวจนาตถ์ยอมรับธรรมชาติมนุษย์อย่างสมบูรณ์และกลายเป็นมนุษย์แท้ที่ประกอบด้วยกายและวิญญาณ แต่พระบุตรหรือพระวจนาตถ์ก็ไม่ได้สูญเสียธรรมชาติพระเจ้าในฐานะพระบุคคลที่สองในพระตรีเอกภาพไป⁷⁰ ซึ่งคำสอนสำคัญข้อนี้ยังคงถูกรักษาไว้จนถึงปัจจุบัน

บาสสุคตั้งข้อสังเกตว่า คำสอนเรื่องพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์ของคริสต์ศาสนาไม่ได้ถูกเปิดเผยโดยพระเยซูเจ้า แต่ถูกทำให้เกิดขึ้นในพระศาสนจักรยุคแรกเพื่อยืนยันความสำคัญของพระเจ้าในฐานะพระบุตร (the Son) บทจดหมายของนักบุญเปาโลอัครสาวกและหนังสือพระวรสารทั้งสี่เล่มในพระคัมภีร์ไบเบิลทำให้ภาพลักษณ์เชิงการรับธรรมชาติมนุษย์ของพระเจ้าล้อมรอบคุณลักษณะของพระเยซูเจ้าไว้ บาสสุคมองว่าหัวใจสำคัญของคำสอนเรื่องการรับธรรมชาติมนุษย์ของพระเจ้าสำหรับเปาโลคือ พระบุตรของพระเจ้าถูกส่งมาในโลกเพื่อช่วยไถ่บาปมนุษย์ มนุษย์ทุกคนตกอยู่ในอำนาจของบาปและมีเพียงพระเจ้าเท่านั้นที่ช่วยมนุษย์ได้ แต่การช่วยเหลือของพระเจ้าเกิดขึ้นไม่ได้หากพระเจ้าไม่รับธรรมชาติมนุษย์ก่อน เพราะบาปหรือศัตรูของมนุษย์อยู่ภายในตัวมนุษย์เอง การไถ่บาปมนุษย์ต้องเกิดขึ้นและดำเนินการเป็นมนุษย์เท่านั้น แม้หนังสือพระคัมภีร์ไบเบิลภาคพันธสัญญาใหม่ระบุว่า ความทุกข์และความตายของพระเยซูเจ้าคือเครื่องบูชาไถ่บาปมนุษย์ แต่ในเวลาเดียวกัน ความทุกข์และความตายก็เป็นสิ่งที่พระเจ้าต้องยอมรับขณะมีชีวิตดำรงอยู่ในโลกเพื่อเปิดเผยธรรมชาติมนุษย์ของพระองค์เองด้วย

แม้ว่าทั้งศาสนาฮินดูและคริสต์ศาสนาวางคำสอนเรื่องความรอดพ้น (salvation) ไว้เคียงคู่กับคำสอนเรื่องพระเจ้าที่เป็นมนุษย์ (หน้าที่ของพระเจ้าที่เป็นมนุษย์คือการช่วยเหลือมนุษย์) แต่เซธตั้งข้อสังเกตว่า ระหว่างศาสนาทั้งสองมีคำสอนเรื่องพระเจ้าที่เป็นมนุษย์แตกต่างกันอย่างชัดเจนสามประการ

ความแตกต่างประการแรกคือ การกลายเป็นมนุษย์ของพระเยซูเจ้าเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว ในขณะที่ศาสนาฮินดูเชื่อว่าการอวตารของพระวิษณุเกิดขึ้นหลายครั้ง ความแตกต่างประการแรกเกิดจากการมองโลกและชีวิตต่างกัน ศาสนาฮินดูเชื่อว่าการเวียนว่ายตายเกิด ส่วนคริสต์ศาสนาปฏิเสธความเชื่อเช่นนี้และยืนยันว่า มีการเกิดและความตายแบบมนุษย์เพียงครั้งเดียว เซธอธิบายเพิ่มเติมว่าการมาพบสานุศิษย์หลังการกลับคืนชีพจากความตายของพระเยซูเจ้าไม่ใช่การเกิดใหม่หรือการรับ

⁷⁰ คำสอนเรื่องพระตรีเอกภาพ กล่าวคือ ภาวะที่พระเจ้าเป็นเอกภาพแต่ปรากฏเป็นสามพระบุคคล คือ พระบิดา (the Father), พระบุตร (the Son), และพระจิต (the Holy Spirit) ตั้งแต่ศตวรรษที่สี่เป็นต้นมา เทววิทยาคริสต์ศาสนาทั้งจาริตะวันออกและจาริตะวันตกยอมรับร่วมกันว่า “ในพระเจ้าหนึ่งเดียว มีสามพระบุคคล”

ธรรมชาตินุญช์ครั้งที่สอง เพราะพระเยซูเจ้าผู้ทรงกลับคืนชีพจากความตายมีกายและเนื้อหนังเดียวกันกับการถูกตรึงและตายบนกางเขน ส่วนองค์อวตารของพระวิษณุ นั้น เมื่อทำการกิจสำเร็จในแต่ละครั้งก็กลับคือสู่สภาวะดั้งเดิม

ความแตกต่างประการที่สองคือ ภาวะแห่งข้อจำกัดที่มาพร้อมกับการมีกาย การมีสภาพปรากฏแบบมนุษย์ขององค์อวตารของพระวิษณุไม่ได้ลดทอนสภาวะไร้ข้อจำกัดแบบพระเจ้า ในขณะที่การกลายเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ส่งผลให้พระเยซูเจ้ามีภาวะแห่งข้อจำกัดเหมือนมนุษย์ทั่วไป หนังสือพระคัมภีร์ไบเบิลเล่าว่าพระเยซูเจ้าหิวได้ ร้องให้เป็นเพราะพระองค์มีธรรมชาติของมนุษย์ที่มีข้อจำกัดอย่างเต็มเปี่ยม เซนต์ออกัสตินกล่าวว่า พระเยซูเจ้าไม่สามารถไถ่บาปมนุษย์ได้โดยอาศัยการรับธรรมชาติมนุษย์เท่านั้น แต่ต้องไถ่บาปผ่านความทุกข์ ความตาย และการกลับคืนชีพซึ่งเกี่ยวข้องกับ “กาย” ทั้งสิ้น

ความแตกต่างประการสุดท้ายคือ เป้าหมายของพระเจ้าที่กลายเป็นมนุษย์ ความรอดพ้นหรือการฟื้นฟูความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพระเจ้าและมนุษย์เป็นเป้าหมายแรกและเป้าหมายเดียวของการรับธรรมชาตินุญช์ของพระบุตรหรือพระวจนาตถ์ ส่วนการอวตารเกิดขึ้นได้หลายครั้งและไม่ใช้ทุกครั้งที่นำความรอดพ้นมาให้มนุษย์ การรับภาวะแห่งข้อจำกัดที่มาพร้อมกับการมีกายของพระเยซูเจ้าเป็นเพียงวิธีเดียวของการไถ่บาปมนุษย์ การร่วมส่วนในความทุกข์และความตายแบบมนุษย์ของพระเยซูเจ้าช่วยให้มนุษย์สามารถเข้าใกล้พระเจ้าได้มากกว่าเดิม ในความหมายนี้พระเยซูเจ้าเป็นศูนย์กลางระหว่างพระบิดาและมนุษย์

ผู้เขียนมองว่าความแตกต่างทั้งสามประการระหว่างการอวตารและการรับธรรมชาตินุญช์ช่วยให้เราเข้าใจการวิเคราะห้ความทุกข์ด้วยเนื้อหนังของฟาลค์ซึ่งจะถูกกล่าวถึงในบทถัดไปได้มากขึ้น อย่างน้อยก็ในความหมายของความเข้าใจขั้นพื้นฐานว่า เทววิทยาคริสต์ศาสนาเชื่อว่าพระเยซูเจ้าซึ่งฟาลค์ใช้เป็นหลักในการวิเคราะห้ประสบการณ์ความทุกข์นั้นไม่ใช่มนุษย์ที่ถูกสิงด้วยจิตของพระเจ้า แต่เป็นพระเจ้าที่กลายเป็นมนุษย์ที่มีภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนังเหมือนมนุษย์คนอื่น ทุกประการ

บทที่ 3

ความสัมพันธ์ระหว่างความทุกข์และเนื้อหา

บทนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความทุกข์และเนื้อหาผ่านการวิเคราะห์ความทุกข์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหาของพระเยซูเจ้าตามแนวคิดของเอมมานูเอล ฟาลค์ โดยเริ่มต้นจากการศึกษาการอธิบายความทุกข์ด้วยบาปของธรรมเนียมประเพณีเดิมในเทววิทยาคริสต์ศาสนา ซึ่งผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่าสำหรับคริสตชนในยุคปัจจุบันไม่สามารถเป็นคำอธิบายที่สมเหตุสมผลได้อีกต่อไป จากนั้นเป็นการศึกษาการวิเคราะห์ความทุกข์ด้วยเนื้อหาผ่านการอ่านเหตุการณ์ในสวนเกทเซมนีและที่กลโกธาของพระเยซูเจ้าแบบปรากฏการณ์วิทยาของฟาลค์ ซึ่งแยกเป็นสามประเด็นสำคัญคือ ภาวะแห่งข้อจำกัดไม่ใช่ผลของบาป, ภาวะแห่งข้อจำกัดของพระเยซูเจ้าถูกแสดงออกมาผ่านความวิตกกังวล และพระเยซูเจ้าแบกรับเนื้อหาหนักก่อนแบกรับกางเขน

3.1 การอธิบายความทุกข์ด้วยบาปของธรรมเนียมประเพณีเดิม

นักวิชาการส่วนหนึ่งตั้งข้อสังเกตว่า ความเชื่อเรื่องพระเจ้าผู้ทรงความยุติธรรมของศาสนายิวมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคำสอนเรื่องความทุกข์ในเทววิทยาคริสต์ศาสนา ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างศาสนายิวและคริสต์ศาสนาถูกเรียกว่า the Judeo-Christian tradition⁷¹

เคเพนส์ตั้งข้อสังเกตว่า พระเจ้าผู้ทรงอำนาจและยุติธรรมจะประทานรางวัลแก่คนชอบธรรมและการลงโทษแก่คนชั่วร้าย คือความเชื่อหลักของศาสนายิว สิ่งที่ไม่เสกกล่าวแก่ชาวอิสราเอลในขณะเดินทางอพยพ⁷² สร้างระบบรางวัลและการลงโทษขึ้นมาเพื่อการรักษาพันธสัญญาระหว่างพระเจ้าและชาวอิสราเอลในฐานะประชากรเลือกสรรของพระเจ้า⁷³

⁷¹ คำนี้ถูกใช้เพื่อรวมศาสนายิวและคริสต์ศาสนาเข้ามายุ่งในกลุ่มเดียวกัน ทั้งในความหมายว่า 1) คริสต์ศาสนาเกิดจากศาสนายิว เพราะคริสต์ศาสนายืมใช้หนังสือพระคัมภีร์บางส่วนของศาสนายิวเพื่อสร้างสารบบพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม (the Canon of the Old Testament) ของตนเอง กิริติ บุญเจือเขียนไว้ว่า “คัมภีร์ศาสนาของชาวคริสต์ล้วน ๆ คือ คัมภีร์พันธสัญญาใหม่ เติบโตด้วยการตีความ ไม่ว่าจะเป็นการตีความคัมภีร์พันธสัญญาเดิม อันเป็นคัมภีร์ที่รับมาจากศาสนายิว” และ 2) คำสอนหลายอย่างที่ใช้ร่วมกันของทั้งสองศาสนา เช่น พระบัญญัติสิบประการที่พระเจ้ามอบแก่ประชากรของพระองค์ เป็นต้น กิริติ บุญเจือ, ศรัทธากับเหตุผล (นครปฐม: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม, 2554), หน้า จ.

⁷² ดูหนังสือเฉลยธรรมบัญญัติ บทที่ 11

⁷³ Steven Kepnes, "Rereading Job as Textual Theodicy," in *Suffering Religion*, ed. Robert Gibbs and Elliot R. Wolfson (London: Routledge, 2002), pp. 44-45.

แบรดัมมองว่าทั้งศาสนายิวและคริสต์ศาสนาเข้าใจความทุกข์ในฐานะรูปแบบของการตอบแทนสำหรับการทำบาป⁷⁴

เพลแลซตั้งข้อสังเกตว่า ระบบรางวัลและการลงโทษเป็น “กฎเกณฑ์เชิงศีลธรรมของโลกที่มอบให้โดยพระเจ้า” (a divinely-ordained moral order of the world) และชาตานิใช้กฎเกณฑ์เชิงศีลธรรมนี้เป็นสมมติฐานของการทดสอบคุณธรรมความดีของโยบ⁷⁵76 เพลแลซอ่านว่าพระคัมภีร์ไบเบิลหมวดประกาศกทั้งหมดมีคำสอนหลักร่วมกันคือ ความทุกข์ของชาวอิสราเอลถูกทำให้เกิดขึ้นโดยพระเจ้าผู้ทรงความยุติธรรมเพื่อตอบแทนการทำบาปของพวกเขา⁷⁷ ซึ่งสอดคล้องกับมุมมองของไอเซนเบิร์กที่มองว่าการตอบแทนคนชั่วร้ายด้วยสิ่งเลวร้ายคือวิธีจัดระเบียบโลกโดยพระเจ้าผู้ทรงความยุติธรรม และความยุติธรรมของพระเจ้าเป็นความจริงที่ไม่ต้องการการพิสูจน์ (an axiom)⁷⁸

ในขณะที่ตาฮ์ลระบุว่าตามความเชื่อของศาสนายิว โรคภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับมนุษย์เป็นบาดแผลของความไม่บริสุทธิ์ซึ่งบ่งบอกว่า ความทุกข์ไม่ว่าจะเกิดขึ้นกับร่างกายหรือจิตใจล้วนแล้วแต่เป็นผลของการทำบาป อีกทั้ง เราสามารถพบความเชื่อที่ว่าความทุกข์เป็นผลของการทำบาปได้ทั่วไปในพระคัมภีร์ไบเบิลทั้งภาคพันธสัญญาเก่าและภาคพันธสัญญาใหม่ เช่น หนังสือโยบเล่าว่าเพื่อนทั้งสามคนยืนยันว่า โยบต้องทำบาปบางอย่าง พระเจ้าจึงลงโทษให้เกิดสิ่งเลวร้ายกับทรัพย์สิน ครอบครัว และร่างกายของโยบ หรือศิษย์คนหนึ่งถามพระเยซูเจ้าว่าความพิการของคนๆ หนึ่งตั้งแต่กำเนิดเกิดจากการทำบาปของพ่อแม่หรือตัวผู้พิการเอง⁷⁹ เป็นต้น⁸⁰

⁷⁴ Michael Brady, *Suffering And Virtue* (New York: Oxford University Press, 2018), p. 141.

⁷⁵ ดูหนังสือโยบ บทที่ 1

⁷⁶ Peta Pellach, "The Suffering of Job: He is Every Person and No-One," in *Perspective on Human Suffering*, ed. Jeff Malpas and Norelle Lickiss (New York City, United States: Springer, 2012), pp. 100-101.

⁷⁷ Ibid., p. 107.

⁷⁸ Richard Oxenberg, "The Problem of Despair: A Kierkegaardian Reading of the Book of Job," (2011).
https://www.researchgate.net/publication/316551509_The_Problem_of_Despair_A_Kierkegaardian_Reading_of_the_Book_of_Job, pp. 7-8.

⁷⁹ ดูพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญยอห์น บทที่ 9 ข้อที่ 1 - 3

⁸⁰ Espen Dahl, "Job and The Problem of Physical Pain: A Phenomenological Reading," *Modern Theology* 32 (2016), p. 47.

เมื่อเทววิทยาคริสต์ศาสนาเข้าใจว่าความทุกข์ในประสบการณ์ของมนุษย์เป็นผลของการทำบาป เทววิทยาคริสต์ศาสนาจึงวิเคราะห์ความทุกข์ด้วยบาปมาโดยตลอด ครอส์บีตั้งข้อสังเกตเพื่ออธิบายว่าทำไมพระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 เน้นย้ำว่าบาปคือรากเหง้าและที่มาของความทุกข์และความตาย นั่นเป็นเพราะความสัมพันธ์ระหว่างบาปและความทุกข์สอดคล้องกับคำสอนเรื่องการไถ่บาปของพระเยซูเจ้า เมื่อความทุกข์และความตายเกิดจากบาป การไถ่บาปจึงต้องเริ่มต้นด้วยการทำลายบาป⁸¹ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความทุกข์นำไปสู่การไถ่บาป (redemptive meaning of suffering)⁸²

ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อความทุกข์ถูกเข้าใจว่าเป็นหนทางสู่ความรอดพ้นในความหมายของการชำระให้บริสุทธิ์ ธรรมเนียมประเพณีเดิมของคริสต์ศาสนาจึงสอนคริสตชนให้หมั่นสำนึกผิดและยอมรับความทุกข์ในฐานะสิ่งชำระให้บริสุทธิ์ก่อนได้รับชีวิตใหม่หลังความตาย⁸³ เบนจามินและสโนว์ตั้งข้อสังเกตว่า คำสอนเรื่องวิญญาณถูกชำระให้สะอาดด้วยความทุกข์ถูกเก็บรักษาไว้อย่างมั่นคงในเทววิทยาคริสต์ศาสนา และมองว่าคำสอนนี้เป็นความพยายามปกป้องความยุติธรรมหรือความดีสูงสุดของพระเจ้า (theodicy⁸⁴) ผ่านการอธิบายว่าทำไมพระเจ้าผู้ทรงความดีสูงสุด ผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงรัก และผู้ทรงอำนาจจึงอนุญาตให้มีความชั่วร้ายเกิดขึ้นในโลกและความทุกข์เกิดขึ้นกับมนุษย์⁸⁵ จากการศึกษางานเขียนของโซเรน เคียร์เคกอร์ด (Soren Kierkegaard, 1813 - 1855) ชื่อ *Christian Discourses* และ *Purity of Heart is to Will One* เบนจามินและสโนว์ตั้งข้อสังเกตว่า การนิยามความทุกข์ด้วยความสัมพันธ์ระหว่างความทุกข์และชีวิตนิรันดร์ของเคียร์เคกอร์ด (ความทุกข์เป็นเครื่องมือนำไปสู่ชีวิตนิรันดร์ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของคริสตชน) เป็นการสร้างมโนทัศน์ความทุกข์ใน

⁸¹ ดูบทจดหมายของนักบุญเปาโลอัครสาวกถึงชาวโรม บทที่ 5 ข้อที่ 17 - 21 และบทจดหมายของนักบุญเปาโลอัครสาวกถึงชาวโครินธ์ ฉบับที่หนึ่ง บทที่ 15 ข้อที่ 20 - 23

⁸² John F. Crosby, "The Teaching of John Paul II on the Christian Meaning of Suffering," *Christian Bioethics* 2, no. 2 (1966), p. 160.

⁸³ ดูหนังสือปรัชญาญาณ บทที่ 3 ข้อที่ 1 - 6

⁸⁴ คำว่า "theodicy" ซึ่งมีรากศัพท์มาจากคำว่า *theos* ที่หมายถึง พระเจ้า และคำว่า *dike* ที่หมายถึง ความยุติธรรม ถูกใช้เป็นครั้งแรกในศตวรรษที่ 17 โดยนักปรัชญาชาวเยอรมันชื่อ กอตฟริท วิลเฮล์ม ไลบ์นิซ (Gottfried Wilhelm Leibniz, 1646 - 1716)

⁸⁵ Andrew Benjamin and Samuel Cuff Snow, "Economies of Suffering: Kierkegaard and Levinas," in *Perspective on Human Suffering*, ed. Jeff Malpas and Norelle Lickiss (New York City, United States: Springer, 2012), p. 35.

ฐานะสิ่งที่เป็นประโยชน์และน่าปรารถนาสำหรับคริสตชน กล่าวคือ ความทุกข์เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของความปรารถนาพระเจ้า⁸⁶

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า ความพยายามปกป้องความยุติธรรมของพระเจ้าดังกล่าวสามารถแก้ปัญหาเรื่องทำไมคนดีต้องทนทุกข์ได้ในระดับหนึ่งและในช่วงเวลาหนึ่ง แต่ความพยายามเหล่านี้กลับสร้างปัญหาใหม่หลายอย่างขึ้นในเวลาต่อมา หนึ่งในปัญหาใหม่คือ การตีความว่าคริสตชนไม่มีประสบการณ์ความทุกข์จริง เพราะคริสตชนมองว่าความตายคือการเริ่มต้นชีวิตใหม่ กล่าวคือการอธิบายความทุกข์ด้วยบาปทำให้ความทุกข์กลายเป็นสิ่งชำระมนุษย์ให้สะอาดบริสุทธิ์ ความทุกข์สำหรับคริสตชนไม่ใช่สิ่งที่น่ากลัวหรือน่ารังเกียจ แต่กลายเป็นสิ่งที่น่าปรารถนา ยิ่งทุกข์มากยิ่งบริสุทธิ์ และแน่นอนว่าพระเจ้าผู้ทรงความยุติธรรมย่อมตอบแทนความบริสุทธิ์ด้วยชีวิตใหม่หลังความตายซึ่งเป็นชีวิตที่ดี ที่เป็นนิรันดร์ และเป็นเป้าหมายสูงสุดของการเป็นคริสตชน กล่าวอีกนัยหนึ่ง การยอมทุกข์เพราะมั่นใจว่ามีสิ่งดีรออยู่ข้างหน้าทำให้ดูราวกับว่าคริสตชนไม่ทุกข์จริง หรือถ้ามีก็มีความเข้มข้นน้อยมาก⁸⁷ อีกทั้งการให้ความสำคัญกับวิญญาณแต่มองข้ามกายในเทววิทยาคริสต์ศาสนา ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าพระเยซูเจ้าผู้ยอมทนทุกข์เพื่อไถ่บาปมนุษย์ไม่ได้ทุกข์จริง การอธิบายความทุกข์ด้วยบาปของเทววิทยาคริสต์ศาสนาถูกวิพากษ์ว่าเป็นเพียงการหนีจากความจริงเรื่องความทุกข์

ผู้เขียนมองว่าการสอนให้คริสตชนเข้าใจและยอมรับด้านที่ตีมีประโยชน์ของความทุกข์ (ความทุกข์ชำระให้บริสุทธิ์) ไม่สามารถเป็นคำอธิบายที่สมเหตุสมผลได้อีกต่อไปในยุคปัจจุบัน⁸⁸ เพราะคริสตชนมองเห็นความขัดแย้งในตัวเองของการอธิบายความทุกข์ด้วยบาป กล่าวคือ เทววิทยาคริสต์ศาสนาสอนว่าพระเยซูเจ้าไม่มีบาป แต่ทำไมหนังสือพระวรสารทั้งสี่เล่มเล่าถึงความทุกข์แสนสาหัสของพระองค์ ที่สำคัญ คริสตชนที่ปฏิบัติกิจทางศาสนาและดำเนินชีวิตตามคำสอนของศาสนาอย่างจริงจัง

⁸⁶ Ibid., pp. 34-35.

⁸⁷ ผู้เขียนมองว่า “ทุกข์อย่างมีความหวัง” เพราะรู้ว่าทุกข์ไม่นานและมีผลดีรออยู่ปลายทางแตกต่างจาก “ทุกข์อย่างมืดแปดด้าน” เพราะไม่รู้อะไรเลย, ต้องทุกข์อีกนานเท่าไร หรือไม่รู้ว่าจะไปเพื่ออะไร อย่างมีนัยยะสำคัญและสามารถเป็นประเด็นสนทนาต่อไปได้

⁸⁸ จอร์จ ฮิวจ์ (George Heghes) ผู้แปล *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death* จากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาอังกฤษระบุว่าหนังสือเล่มนี้เป็นความพยายามของฟาลค์ในการค้นหาคำตอบที่สมเหตุสมผลให้กับความทุกข์จากการเสียชีวิตอย่างกระทันหันของเพื่อนสนิท และค้นหานัยยะที่ซ่อนอยู่ในความตายสำหรับตัวฟาลค์เองทั้งในเชิงเทววิทยาและปรากฏการณ์วิทยา Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. xiii.

และอย่างสม่ำเสมอรู้สึกเจ็บปวดมากและยากจะยอมรับ “ความทุกข์ของตนเอง” เป็นการตอบแทนจากพระเจ้าผู้ทรงความยุติธรรม

3.2 การอธิบายความทุกข์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหาของพระเยซูเจ้า

The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death เป็นหนังสือเล่มแรกในชุดงานเขียนเชิงปรัชญาสามเล่มของฟาลค์⁸⁹ จุดเริ่มต้นของการเขียนหนังสือเล่มนี้คือ การเสียชีวิตอย่างกะทันหันของเพื่อนสนิทสองคนของฟาลค์ คนหนึ่งเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางรถยนต์ อีกคนเสียชีวิตเพราะฆ่าตัวตาย ฟาลค์ต้องการหาคำอธิบายที่มีเหตุผลให้กับประสบการณ์ความทุกข์ของตนเองและมนุษย์ทุกคน⁹⁰ (ทั้งคนที่เชื่อในพระเจ้าและคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้า) ชื่อรองของหนังสือ (ความวิตกกังวล, ความทุกข์, ความตาย) คือความสนใจหลักของการวิเคราะห์ผ่านการอ่านเรื่องราวชีวิตช่วงสุดท้ายของพระเยซูเจ้าแบบปรากฏการณ์วิทยาซึ่งเริ่มต้นในสวนเกทเซมานี (Gethsemane) และจบลงบนเนินเขาที่เรียกว่ากลโกธา (Golgotha)⁹¹ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ฟาลค์เสนอให้เปลี่ยนทิศทางการอ่านประสบการณ์ความทุกข์ของพระเยซูเจ้าโดยเริ่มต้นจากความเป็นมนุษย์ (การรับธรรมชาติมนุษย์) แทนการเริ่มต้นจากความเป็นพระเจ้า (การกลับคืนชีพจากความตายของพระเยซูเจ้า) ฟาลค์เชื่อว่าการวิเคราะห์ในทิศทางใหม่สามารถเผยให้เห็นสิ่งที่เราไม่เคยรู้มาก่อนเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์⁹² การบรรยายถึงภาพของพระเยซูเจ้าบนฉากแท่นบูชาไอเซนไฮม์⁹³ ซึ่งฟาลค์มองว่าถ่ายทอดความเจ็บปวด

⁸⁹ สองเล่มที่เหลือตามลำดับคือ *The Metamorphosis of Finitude: An Essay on Birth and Resurrection* และ *The Wedding Feast of the Lamb: Eros, the Body, and the Eucharist*

⁹⁰ ฟาลค์ระบุไว้ชัดเจนว่า เป้าหมายของการเขียนหนังสือเล่มนี้ไม่ใช่การปกป้องความเชื่อ คริสตชน (Christian apologetics) Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. xv.

⁹¹ หนังสือพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระโก บทที่ 14 - 15 บันทึกไว้ว่า พระเยซูเจ้าทรงถูกจับกุมขณะอยู่ในสวนเกทเซมานีและถูกประหารชีวิตด้วยการตรึงกางเขนที่กลโกธา

⁹² แกซแวนด์เนอร์ตั้งข้อสังเกตว่า ข้อโต้แย้งหลักของฟาลค์ใน *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death* คือ พระเยซูเจ้าเป็นต้นแบบสำหรับสิ่งที่เรียกว่ามนุษย์ Gschwandtner, "Corporeality, Animality, Bestiality: Emmanuel Falque on Incarnate Flesh.", p. 3.

⁹³ เป็นที่น่าสังเกตว่า ชุดงานเขียนเชิงปรัชญาสามเล่มของฟาลค์ (*The Guide to Gethsemane*, *The Metamorphosis of Finitude*, และ *The Wedding Feast of The Lamb*) แต่ละเล่มเริ่มต้นด้วยการกล่าวถึงภาพวาดที่ถูกวาดโดยศิลปินต่างกันและถูกเก็บรักษาไว้ในสถานที่ต่างกัน ได้แก่ ภาพวาดบนฉากแท่นบูชาไอเซนไฮม์ (The Isenheim Altarpiece), ภาพวาดบนฉากแท่นบูชาโบน (The Beaune Altarpiece), และภาพวาดบนฉากแท่นบูชาเกนต์ (The Ghent Altarpiece) ตามลำดับ ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า สำหรับฟาลค์ ภาพวาดไม่ใช่แค่งานศิลปะ แต่เป็นปรากฏการณ์ชนิดหนึ่งที่น่าเราไปสู่ความเป็นจริงได้ งานศิลปะเป็นอีกหนึ่งวิธีศึกษาที่น่าสนใจของ

และความทุกข์ของพระเยซูเจ้าได้อย่างลึกซึ้ง และการวิเคราะห์ความทุกข์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนังสะท้อนว่า ความสนใจหลักของฟาลค์อยู่ที่การรับธรรมชาติมนุษย์ของพระบุตรหรือพระวจนาตถ์ ที่สำคัญ ฟาลค์เน้นว่าการเป็นผู้นำทาง (the guide) ของพระเยซูเจ้าหมายถึง พระเยซูเจ้าสอนเราให้ใช้ชีวิตหรือรับมืออย่างไรเมื่อเนื้อหนังของเราเป็นทุกข์เพราะไม่สามารถเข้าใจพระเจ้าได้อีกต่อไป

การอธิบายความทุกข์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนังของพระเยซูเจ้าประกอบด้วยสามส่วนคือ การวิเคราะห์ภาวะแห่งข้อจำกัดของมนุษย์, การวิเคราะห์ความวิตกกังวลและความตายของพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์, และการวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของเนื้อหนัง

3.2.1 การวิเคราะห์ภาวะแห่งข้อจำกัดของมนุษย์

ฟาลค์เริ่มต้นการวิเคราะห์ด้วยวิธีที่ภพาวาคนฉากแท่นบูชาอิชเนโฮมซึ่งเป็นผลงานของแมทไทอัส กรีนวอลด์ถ่ายทอดว่า พระเยซูเจ้าแบกรับความเจ็บป่วยแบบมนุษย์ ฟาลค์ใช้คำว่า *แบบมนุษย์* ในความหมายว่า ความเจ็บป่วยและความตายเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนต้องประสบ ไม่เว้นแม้แต่พระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์เพราะการรับธรรมชาติมนุษย์หมายถึง การมีเนื้อหนังที่เสื่อมสลายได้⁹⁴ เนื้อหนังคือสิ่งที่มนุษย์ทุกคน (ทั้งคนที่เชื่อในพระเจ้าและคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้า) มีร่วมกันและนำไปสู่ความตาย ฟาลค์โต้แย้งว่า การมีส่วนร่วมในความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายของพระเยซูเจ้าบ่งบอกว่าความทุกข์ของคริสตชนไม่ถูกทำให้ลดน้อยลงแต่อย่างใดเมื่อเผชิญหน้ากับความตาย⁹⁵ แต่กระนั้น คริสตชนยังถูกล่อลวงในเรื่องการบรรเทาทุกข์จากความตาย ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า วิธีบรรเทาทุกข์จากความตายของคริสตชนมีสองรูปแบบคือ อาศัยเสรีภาพของมนุษย์และอาศัยพระเมตตาของพระเจ้า วิธีแรกสอนว่าการยอมรับความตายด้วยเสรีภาพและการอดทนด้วยความพยายามของคริสตชนนำไปสู่

ฟาลค์ อิวจ์ระบุว่า สำหรับฟาลค์ งานศิลปะให้อีกคุณลักษณะหนึ่งของประสบการณ์ที่เราพยายามทำความเข้าใจ งานศิลปะเป็นกุญแจไขความเข้าใจว่ามนุษย์คืออะไร Falque, *The Wedding Feast of the Lamb: Eros, the Body, and the Eucharist.*, p. xi.

ฟาลค์มองว่างานศิลปะสามารถให้ภาพที่มองเห็นได้เกี่ยวกับลัทธิธรรม (mystery) ที่ปรัชญาและเทววิทยายากที่จะแสดงให้เห็นได้ Emmanuel Falque, *The Metamorphosis of Finitude: An Essay on Birth and Resurrection* (New York: Fordham University Press, 2019)., p. xiii.

⁹⁴ ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า ฟาลค์รับวิธีคิดแบบกรีกที่เชื่อมโยงมานุษยวิทยากับจักรวาลวิทยา ฟาลค์มองว่ากายของพระเยซูเจ้าคือโลกที่อยู่ภายใต้กฎธรรมชาติเรื่องความเสื่อมสลายได้ของทุกสิ่งที่มีชีวิต

⁹⁵ ฟาลค์ระบุว่าสาระสำคัญของหนังสือเล่มแรกคือ การโต้แย้งไฮเดเกอร์ที่ตั้งข้อสังเกตว่า คริสตชนไม่ได้ประสบกับความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายจริงๆ เพราะมานุษยวิทยาที่ถูกพัฒนาขึ้นในเทววิทยาคริสต์ศาสนามองและตีความความตายเป็นจุดเริ่มต้นชีวิตใหม่ Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. 3.

ความรอดพ้นหรือการมีชีวิตใหม่หลังความตาย ในขณะที่วิธีหลังสอนว่า ความรอดพ้นของคริสตชนมาจากพระเมตตาของพระเจ้าเท่านั้น ฟาลค์ไม่เห็นด้วยกับวิธีรับมือความทุกข์จากความตายในลักษณะนี้ เพราะทั้งสองวิธีเกิดจากแนวคิดเดียวกัน นั่นคือ เทววิทยาคริสต์ศาสนาตีความว่า *ความตายเป็นผลของบาป*

ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า การใช้ความตายเป็นสัญลักษณ์ของบาปในพระคัมภีร์ไบเบิลไม่ได้หมายความว่า ความตายเชิงชีววิทยา (biological death) เป็นผลของบาป ฟาลค์มองว่าความทุกข์ที่มาพร้อมกับความตายเป็นส่วนหนึ่งของภาวะแห่งข้อจำกัด ฟาลค์เสนอให้เริ่มต้นการวิเคราะห์ปัญหาความทุกข์และความตายผ่านภาวะแห่งข้อจำกัด⁹⁶ ไม่ใช่บาป เพื่อเข้าใจภาวะแห่งข้อจำกัดของมนุษย์และความทุกข์ของพระเยซูเจ้าอย่างถูกต้อง ฟาลค์มองว่าพระเจ้าไม่ได้สร้างมนุษย์ให้สมบูรณ์แบบแบบพระองค์ แต่มนุษย์ถูกสร้างให้มีภาวะแห่งข้อจำกัดแม้แต่ก่อนการตกในบาปของมนุษย์คู่แรก

ฟาลค์อ่านเรื่องราวการสร้างของพระเจ้าในหนังสือปฐมกาลและตีความว่า ภาวะแห่งข้อจำกัดเป็นเงื่อนไขโดยธรรมชาติของ*การสร้างมนุษย์ขึ้นตามภาพลักษณ์ของเรา ให้มีความคล้ายคลึงกับเรา*⁹⁷ ซึ่งนอกจากจะบ่งบอกว่า ภาวะแห่งข้อจำกัดเป็นสิ่งดีที่พระเจ้าตั้งใจมอบให้มนุษย์แล้ว ภาวะแห่งข้อจำกัดมีอยู่ก่อนการล่วงละเมิดของมนุษย์คู่แรกด้วย ความอ่อนแอของมนุษย์ซึ่งงูหรือซาตานค้นพบและริบใช้ประโยชน์ทันทีคือ การไม่ยอมรับและพยายามเอาชนะภาวะแห่งข้อจำกัดเพื่อบรรลุความสมบูรณ์แบบ⁹⁸ (perfection) หรือการเป็นเหมือนพระเจ้า

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า ที่มาของข้อโต้แย้งนี้ของฟาลค์น่าจะมาจากการตีความของธรรมเนียมประเพณีเดิมในเทววิทยาคริสต์ศาสนาว่า พระเจ้าสร้างมนุษย์ให้มีความสามารถเฉพาะที่สิ่งสร้างอื่น ไม่

⁹⁶ ในบทนำฟาลค์ระบุว่านักปรัชญาร่วมสมัยสำนักปรากฏการณ์วิทยาเห็นตรงกันว่า ความจริงสูงสุดเกี่ยวกับความทุกข์และความวิตกกังวลถูกอธิบายได้ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดซึ่งเป็นเงื่อนไขโดยธรรมชาติของความเป็นมนุษย์และความตายเท่านั้น Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death*. p. 1.

⁹⁷ ดูหนังสือปฐมกาล บทที่ 1 ข้อที่ 26 ซึ่งอธิบายของพระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์ เขียนไว้ว่า “ความคล้ายคลึง” เป็นคำที่ทำให้คำว่า “ภาพลักษณ์” มีความหมายอ่อนลง ทั้งนี้ เพื่อบอกว่ามนุษย์ไม่เท่าเทียมพระเจ้า “ภาพลักษณ์” เป็นคำรูปธรรมซึ่งแสดงถึงความเหมือนกันทางกายภาพ การที่มนุษย์มีสัมพันธภาพเช่นนี้กับพระเจ้าเป็นการแยกมนุษย์ออกจากสัตว์ ยิ่งกว่านั้น ยังหมายความว่ามนุษย์มีความคล้ายคลึงกับพระเจ้าโดยธรรมชาติ ในด้านสติปัญญา เจตจำนง และอำนาจปกครอง ความคิดนี้เตรียมการเปิดเผยที่สูงกว่าในภายหลังว่า มนุษย์มีส่วนร่วมในพระธรรมชาติของพระเจ้าโดยทางพระหรรษทาน

⁹⁸ นักปรัชญาส่วนใหญ่มีความเข้าใจร่วมกันว่า พระเจ้าเป็นภวันต์ที่สมบูรณ์แบบ กล่าวคือ ภวันต์ที่ครอบครองความสมบูรณ์แบบที่เป็นไปได้ทั้งหมดไว้ เช่น ความทรงอำนาจ ความรอบรู้ทุกอย่าง และความดีพร้อมเป็นต้น ที่สำคัญ ความเข้าใจดังกล่าวเป็นที่มาของคำอธิบายเชิงเทววิทยาร่วมสมัยจำนวนมาก

มีและใช้คำว่า “ภาพลักษณ์ของพระเจ้า”⁹⁹ กับมนุษย์เท่านั้น ผู้เขียนมองว่าการตีความคำว่า “ภาพลักษณ์ของพระเจ้า” โดยมนุษย์เพื่อให้มนุษย์ตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็น การทำหน้าที่ของเทววิทยาคริสต์ศาสนา¹⁰⁰ แต่ข้อบกพร่องของการตีความเช่นนี้คือ การทำให้คริสตชน มองว่าสิ่งสร้างอื่นมีความแตกต่างและอยู่ในระดับต่ำกว่าตนเองจนกลายเป็นความเข้าใจผิดว่า มนุษย์ ควรอยู่ในระดับเดียวกับพระเจ้า มนุษย์กลายเป็นผู้ร่วมส่วนในการสร้างของพระเจ้า ฟาลค์จึงโต้แย้งว่า การเป็นภาพลักษณ์ของพระเจ้าสะท้อนภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหาของมนุษย์ ไม่ใช่ความสมบูรณ์ แบบของพระเจ้า ที่สำคัญ สิ่งแรกที่พระบุตรหรือพระวจนาตถ์ที่รับธรรมชาติมนุษย์สอนเราคือ ภาวะ แห่งข้อจำกัดเป็นสิ่งที่ดี

ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า ความทุกข์เชิงชีววิทยาอันประกอบด้วยความเจ็บป่วย ความแก่ชรา และความตายนับบ่งบอกภาวะแห่งข้อจำกัดโดยธรรมชาติของมนุษย์ แต่ภาวะแห่งข้อจำกัดไม่ได้ทำให้ ภาพลักษณ์ของพระเจ้าในตัวเราบิดเบี้ยวอย่างที่ชาตานิพายามล่อลวงเรา ตรงกันข้าม ความทุกข์ แส่นสาหัสของพระเยซูเจ้าที่ปรากฏผ่านเนื้อหนังต่างหากคือความหมายแท้จริงของการเป็น ภาพลักษณ์ของพระเจ้าที่ถูกจารึกไว้ในมนุษย์ตั้งแต่แรก

เพราะความโง่เขลาของพระเจ้ายิ่งฉลาดยิ่งกว่าปรีชาญาณของมนุษย์ และความ อ่อนแอของพระเจ้ายิ่งเข้มแข็งยิ่งกว่าพลังของมนุษย์ พี่น้องทั้งหลาย จงพิจารณาดูเถิด เมื่อพระเจ้าทรงเรียกท่านนั้น มีน้อยคนที่ฉลาดตามมาตรฐานของมนุษย์ น้อยคนที่มีอิทธิพล น้อยคนที่มีตระกูลสูง แต่พระเจ้าทรงเลือกสรรคนโง่เขลาในสายตาของโลกเพื่อทำให้คนฉลาด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁹⁹ Image of God หรือ *Imago Dei* (ภาษาละติน) เป็นคำเฉพาะในเทววิทยาคริสต์ศาสนา โดยทั่วไปแล้ว คำว่า “ภาพลักษณ์ของพระเจ้า” ถูกอธิบายด้วยสามมุมมองที่ต่างกัน นั่นคือ 1) มุมมองแบบตัวแทนตีความว่า พระเจ้าสร้างมนุษย์ให้มีคุณลักษณะบางอย่างเหมือนพระองค์ เช่น การใช้เหตุผลและการมีศีลธรรม เป็นต้น 2) มุมมองแบบความสัมพันธ์ตีความว่า ภาพลักษณ์ของพระเจ้าถูกพบได้ในความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้าและมนุษย์ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน และ 3) มุมมองแบบหน้าที่ตีความว่า มนุษย์ต้องใช้ชีวิตในฐานะตัวแทนของพระเจ้า หน้าที่ของมนุษย์คือการแสดงให้โลกและสิ่งสร้างอื่นๆ เห็นพระเจ้าผ่านการกระทำของมนุษย์

¹⁰⁰ ผู้เขียนมองว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ของพระเจ้าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นอีกหนึ่ง ประเด็นสนทนาที่น่าสนใจ ดู Anthony Erhueh, *The Image of God in Man in Vatican II: An Inquiry into The Theological Foundations and Significance of Human Dignity in The Pastoral Constitution on The Church in The Modern World, “GAUDIUM ET SPES” (1982)*. ETD Collection for Fordham University. <https://research.library.fordham.edu/dissertations/AAI8219240>

ต้องอับอาย พระเจ้าทรงเลือกสรรคนในโลกถือว่าอ่อนแอเพื่อให้ผู้แข็งแกร่งต้องอับอาย (จดหมายของนักบุญเปาโลอัครสาวกถึงชาวโครินธ์ ฉบับที่สอง บทที่ 1 ข้อที่ 25 - 27)¹⁰¹

ฟาลค์อ่านและตีความข้อความดังกล่าวว่า ความทุกข์ของพระเยซูเจ้าสะท้อนภาพลักษณ์ของพระเจ้าที่ถูกจารึกในธรรมชาติมนุษย์ผ่านภาวะแห่งข้อจำกัดซึ่งจะปรากฏในเนื้อหาของมนุษย์ตลอดไป ยิ่งไปกว่านั้น ในขณะที่ชาตานิยามล่องลงมนุษย์ให้เข้าใจผิดเรื่องภาพลักษณ์ของพระเจ้า พระเจ้าในฐานะพระเจ้าผู้สร้างกลับทำให้เนื้อหาของมนุษย์ที่อ่อนแอในศักดิ์สิทธิ์และเป็นสถานที่ตั้งของพระสิริรุ่งโรจน์สูงสุด

ข้อโต้แย้งสำคัญของฟาลค์ในการวิเคราะห์ภาวะแห่งข้อจำกัดของมนุษย์คือ การรับธรรมชาติมนุษย์ทำให้พระบุตรหรือพระวจนาตถ์มีภาวะแห่งข้อจำกัดเหมือนมนุษย์คนอื่นๆ นั่นคือ การมีขอบเขตที่จำกัดและไม่แน่นอน ฟาลค์อ่านและตีความว่า น้ำตาของพระเยซูเจ้าที่อาลัยถึงเพื่อนสนิทชื่อลาซารัส¹⁰² ไม่ได้เกิดจากความล้มเหลวที่เดินทางมาถึงช้าไป แต่อาศัยน้ำตานี้ พระเยซูเจ้าเปิดเผยความจริงว่า แม้แต่พระเจ้าที่กลายเป็นมนุษย์อย่างพระองค์เองก็ไม่สามารถควบคุมหรือเอาชนะภาวะแห่งข้อจำกัดได้ พระเยซูเจ้าปลุกให้ลาซารัสจากการหลับได้ แต่การปลุกให้ตื่นจากหลับต่างจากการฟื้นคืนชีพจากความตาย เพราะความตายที่เป็นของลาซารัสเองต้องเกิดขึ้นสักวันหนึ่งอย่างแน่นอน ที่สำคัญ ความตายนี้อยู่เหนือการปลุกจากการหลับ

ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า พระเยซูเจ้าสอนการเป็นมนุษย์แก่เราผ่านความทุกข์ของพระองค์เอง ข้อโต้แย้งของฟาลค์คือ เมื่อภาวะแห่งข้อจำกัดไม่ใช่บาปหรือผลต่อเนื่องของบาป ตรงกันข้ามภาวะแห่งข้อจำกัดเป็นสิ่งที่ดีเพราะถูกสร้างโดยพระเจ้า¹⁰³ มนุษย์ไม่ควรปฏิเสธหรือหนีจากภาวะแห่งข้อจำกัด บาปเกิดจากการปฏิเสธภาวะแห่งข้อจำกัดเพื่อแสวงหาความสมบูรณ์แบบเหมือนพระเจ้า กล่าวอีกนัยหนึ่ง เมื่อภาวะแห่งข้อจำกัดเป็นเงื่อนไขโดยธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ที่พระเจ้าพระเจ้าผู้สร้างมอบให้ สิ่งแรกที่พระเยซูเจ้าสอนเราผ่านความทุกข์ของพระองค์คือ การยินดีแบกรับภาวะแห่งข้อจำกัดของเรา รวมถึงทุกสิ่งอย่างที่เป็นผลต่อเนื่องของภาวะดังกล่าว ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า ต่อให้

¹⁰¹ คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์.

¹⁰² ดูพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญยอห์น บทที่ 11 ข้อที่ 1 - 45

¹⁰³ ในบทความชื่อ *Evil and Finitude* ฟาลค์เขียนไว้ว่า “เราไม่มีความรู้ใดๆ เกี่ยวกับอาดัมคนแรก รวมถึงเงื่อนไขที่แน่ชัดของความเป็นมนุษย์ก่อนการตกในบาปของมนุษย์คู่แรก” Emmanuel Falque, "Evil and Finitude," in *Evil, Fallenness, and Finitude*, ed. Bruce Ellis Benson and B. Keith Putt (London: Palgrave MacMillan, 2017), p. 85.

มีหรือไม่มีการตกในบาป มนุษย์ก็ถูกสร้างให้แสวงหาความรอดพ้นและการบรรลุปาหมายในพระเยซูเจ้า

ฟาลค์ยืมใช้ข้อสังเกตของปัสกาลต่อความตาย “ทั้งหมดที่ฉันรู้คือสักวันหนึ่งฉันต้องตาย แต่ความตายที่ฉันไม่สามารถหนีพ้นกลับเป็นสิ่งที่ฉันรันทดน้อยที่สุด” เพื่อโต้แย้งไฮเดเกอร์ว่า ทั้งคริสตชนและคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้าต่างก็กลัวความตายเหมือนกัน ความกลัวตายของคริสตชนไม่ได้ลดน้อยลงเพราะมีความหวังเรื่องการกลับคืนชีพอย่างที่ไฮเดเกอร์ตั้งข้อสังเกต ความไม่สามารถรู้ได้เกี่ยวกับ ความตายของตนเองทำให้ความวิตกกังวลปรากฏชัดขึ้น ฟาลค์แยกความวิตกกังวลเป็นสองประเภทคือ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายและความวิตกกังวลเกี่ยวกับบาป ความวิตกกังวลประเภทแรกคือความกลัวตายและภาวะแห่งข้อจำกัดตามกฎหมายแห่งชีวิตวิทยา (ความตายเชิงชีววิทยา) ความวิตกกังวลประเภทหลังเกิดจากการปฏิเสธและความพยายามเอาชนะภาวะแห่งข้อจำกัดของตนเองจนกลายเป็นบาปและความตายเชิงจิตวิญญาณ (spiritual death) ฟาลค์แบ่งประเภทของความวิตกกังวลเพื่อแยกความตายและภาวะแห่งข้อจำกัดออกจากบาป ฟาลค์มองว่าด้วยวิธีนี้ เราสามารถค้นพบความหมายที่แท้จริงของทั้งบาปและภาวะแห่งข้อจำกัด ข้อเสนอของฟาลค์เป็นการเปลี่ยนทิศทางให้กับธรรมเนียมประเพณีของเทววิทยาคริสต์ศาสนาที่วางภาวะแห่งข้อจำกัดและความตายซ้อนทับกับบาปมาโดยตลอด เช่น คำสอนเรื่องเนื้อหนังเป็นที่ตั้งของกามตัณหาที่ไม่เชื่อฟังและนำไปสู่การแตกแยกกันระหว่างกายและวิญญาณ, มนุษย์และพระเจ้า รวมถึงคำสอนเรื่องการสร้างและการตกในบาปของออกัสตินที่มองว่า กายที่อยู่ภายใต้อำนาจของความปรารถนา ความเจ็บปวด และความตายคือบทลงโทษสำหรับการจ้องออกห่างของเจตจำนงของมนุษย์โดยพระเจ้า เป็นต้น การแยกเปลี่ยนทิศทางทางวิเคราะหของฟาลค์ทำให้เข้าใจได้ว่า การกลับคืนชีพจากความตายมีผลต่อความวิตกกังวลเกี่ยวกับบาปหรือความตายเชิงจิตวิญญาณ แต่ไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ ต่อความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายหรือความตายเชิงชีววิทยาซึ่งเป็นเงื่อนไขตามธรรมชาติของการดำรงอยู่ของมนุษย์

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า ความตายเชิงชีววิทยาของพระเยซูเจ้าคือประเด็นสำคัญที่ฟาลค์วิเคราะห์เพื่อให้เหตุผลรองรับว่า ภาวะแห่งข้อจำกัดไม่ใช่ผลของบาป และพระเยซูเจ้าไม่เพียงมีความทุกข์และความวิตกกังวลเมื่อเผชิญหน้ากับความตายที่ใกล้เข้ามาของพระองค์เอง แต่มีในระดับที่เข้มข้นมากเมื่อเปรียบเทียบกับมนุษย์คนอื่นๆ (บทวิเคราะห์ประการที่สองและสาม)

กล่าวโดยสรุป ฟาลค์เสนอบทวิเคราะห์ประการแรกว่า ความทุกข์และความตายในประสบการณ์ของมนุษย์เป็นภาวะแห่งข้อจำกัดโดยธรรมชาติ และภาวะแห่งข้อจำกัดไม่ใช่ผลของบาปอย่างที่ธรรมเนียมประเพณีของชาวยิวและคริสต์ศาสนายุคแรกเข้าใจ แต่ภาวะแห่งข้อจำกัดเกิดขึ้น

พร้อมกับการเป็นกาย ที่สำคัญ พระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือหนีจากภาวะแห่งข้อจำกัดได้ เพราะกายคือโลกที่อยู่ภายใต้กฎธรรมชาติว่าด้วยการเสื่อมสลายได้ของทุกสิ่งมีชีวิต เหมือนที่ไฮเดเกอร์อ้างถึงสภาวะติดพันหนึ่งใน *Being and Time* ว่า “พื้นที่ที่เราเกิดมา เราก็แก่พอที่จะตายได้ทุกเมื่อ”¹⁰⁴ ฟาลค์อ่านว่าความจริงที่ถูกเปิดเผยผ่านความทุกข์แบบมนุษย์ของพระเยซูเจ้าคือภาวะแห่งข้อจำกัดที่แยกออกจากบาปและผลต่อเนื่องของบาป ความเจ็บป่วยทุกรูปแบบ รวมถึงความตายถูกผูกไว้กับภาวะแห่งข้อจำกัดซึ่งจะถูกเปลี่ยนสภาพในหลังผ่านการไถ่บาปของพระเยซูเจ้า แต่ก่อนที่การเปลี่ยนสภาพจะเกิดขึ้น เราต้องแบกรับผลต่อเนื่องของภาวะแห่งข้อจำกัดเสียก่อน ฟาลค์เสนอให้ทำความเข้าใจ “ความทุกข์” ในฐานะผลต่อเนื่องของการมีภาวะแห่งข้อจำกัดโดยธรรมชาติอย่างถูกต้อง ภาระที่พระเยซูเจ้าต้องแบกรับทั้งก่อนและระหว่างการตรึงกางเขนคือทุกสิ่งอย่างที่ถูกรวมไว้ในภาวะแห่งข้อจำกัดแบบมนุษย์ ที่สำคัญ การกลับคืนชีพไม่ได้ลบล้างภาระเหล่านี้¹⁰⁵

คำถามที่ฟาลค์สนใจหาคำตอบคือ แม้ภาวะแห่งข้อจำกัดไม่ใช่ผลของบาป แต่ความเจ็บป่วย ความชราภาพ และความตายซึ่งเป็นผลต่อเนื่องของภาวะแห่งข้อจำกัดทำให้เราประสบความทุกข์ เราควรรับมือหรือใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับภาวะแห่งข้อจำกัดอย่างไร?

3.2.2 การวิเคราะห์ความวิตกกังวลและความตายของพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์

โดยทั่วไปแล้ว ความวิตกกังวลและความตายมักถูกอธิบายด้วยมุมมองเชิงจิตวิทยา แต่ฟาลค์เลือกวิเคราะห์ความวิตกกังวลและความตายของพระเยซูเจ้าด้วยมุมมองเชิงอภิปรัชญาและปรากฏการณ์วิทยา ฟาลค์ยืมใช้แนวคิดเรื่องดาชายนของไฮเดเกอร์มาเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์เชิงเทววิทยาเกี่ยวกับความวิตกกังวลและความตายของพระเยซูเจ้า รวมถึงข้อเสนองของไฮเดเกอร์ที่แยก “ความกลัว” (alarm) ออกจาก “ความวิตกกังวล” (anxiety)¹⁰⁶ ฟาลค์นิยามความกลัว คือการถอย

¹⁰⁴ ไฮเดเกอร์เขียนไว้ว่า “as soon as a man comes to life, he is at once old enough to die.” Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. 3.

¹⁰⁵ โอนิชิทำให้เป้าหมายในเรื่องนี้ของฟาลค์ชัดเจนมากขึ้นโดยระบุว่า “เพื่อความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการไถ่บาปมนุษย์ของพระเยซูเจ้า เทววิทยา (คริสต์ศาสนา) ต้องลดการตีความชีวิตและความตายของพระเยซูเจ้าผ่านการกลับคืนชีพ โดยเปลี่ยนความสนใจไปที่การตรึงกางเขนแทน กล่าวคือ ทั้งเทววิทยาและปรัชญาต้องเริ่มต้นการวิเคราะห์จากความวิตกกังวลเมื่อเผชิญหน้ากับความตายซึ่งเป็นประสบการณ์ร่วมกันของมนุษย์ทุกคน และถูกแสดงเป็นตัวอย่างในความทุกข์ทรมารของพระเยซูเจ้า” Bradley B. Onishi, “Philosophy and Theology: Emmanuel Falque and the New Theological Turn,” in *Evil, Fallenness, and Finitude*, ed. Bruce Ellis Benson and B. Keith Putt (London: Palgrave MacMillan, 2017)., p. 103.

¹⁰⁶ ฟาลค์แจกแจงว่า alarm เป็นคำแปลภาษาอังกฤษของ *thambos* ในภาษากรีก ส่วน anxiety เป็นคำแปลภาษาอังกฤษของ *ademonia* ในภาษากรีก ฟาลค์ระบุว่า ความหมายที่ต่างกันของคำทั้งสองในพระคัมภีร์ไบ

หลังกลับเมื่อเผชิญหน้ากับภัยคุกคามที่ไม่คาดคิดมาก่อน (รู้สึกหวาดกลัว) ในขณะที่ความวิตกกังวลคือสภาวะของความไม่สงบและความทรมานภายในของคนที่ถูกทำให้รู้สึกกลัวจนถอยหลังกลับ (เศร้าพระทัยอย่างยิ่ง) กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความกลัวและความวิตกกังวลไม่ใช่สิ่งเดียวกัน ฟาลค์อ่านว่าขณะอยู่ในสวนเกตเสมณี ความกลัวของพระเยซูเจ้าค่อยๆ ถูกขับเคลื่อนไปสู่ความวิตกกังวล

ฟาลค์เริ่มต้นการวิเคราะห์ความกลัวของพระเยซูเจ้าในสวนเกตเสมณีตามเหตุการณ์ที่ถูกบันทึกไว้ในพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระโก บทที่ 14 ข้อที่ 32 – 42 ดังนี้

พระเยซูเจ้าเสด็จมาพร้อมกับบรรดาศิษย์ถึงสถานที่แห่งหนึ่งชื่อ “เกตเสมณี” พระองค์ตรัสกับเขาว่า “จงนั่งอยู่ที่นี่ ขณะที่เราไปอธิษฐานภาวนา” แล้วทรงพาเบโตร ยากอบ และยอห์นไปกับพระองค์ พระองค์ทรงเริ่มรู้สึกหวาดกลัวและเศร้าพระทัยอย่างยิ่ง จึงตรัสกับเขาทั้งสามว่า “ใจเราเป็นทุกข์แทบสิ้นชีวิต จงอยู่ที่นี่และตื่นเฝ้าเถิด” แล้วทรงพระดำเนินไปข้างหน้าอีกเล็กน้อย ทรงเอนพระวรการลงกับพื้นดิน ทรงอธิษฐานภาวนาเพื่อให้เวลานั้นผ่านพ้นพระองค์ไป ถ้าเป็นไปได้ พระองค์ทูลว่า “อับบา พระบิดาเจ้าข้า พระองค์ทรงทำทุกสิ่งได้ โปรดทรงเอาตัวฉันไปจากข้าพเจ้าเถิด อย่าให้เป็นไปตามใจข้าพเจ้า แต่ให้เป็นไปตามพระประสงค์ของพระองค์เถิด” พระองค์เสด็จกลับมา พบศิษย์ทั้งสามกำลังหลับ จึงตรัสกับเบโตรว่า “ซีโมน ท่านหลับหรือ ท่านตื่นเฝ้าสักหนึ่งชั่วโมงไม่ได้หรือ จงตื่นเฝ้าและอธิษฐานภาวนาเพื่อจะไม่เข้าสู่การทดลอง จิตใจพร้อมแล้วก็จริง แต่เนื้อหนังอ่อนกำลัง” แล้วพระองค์เสด็จไปอธิษฐานภาวนาอีกครั้งหนึ่ง ทรงกล่าวถ้อยคำเดียวกัน ครั้นเสด็จกลับมา ก็ทรงพบเขาหลับอยู่อีก เพราะลึ้มตาไม่ขึ้น และเขาไม่รู้จะทูลตอบพระองค์อย่างไร เมื่อเสด็จกลับมาครั้งที่สาม พระองค์ตรัสกับเขาว่า “บัดนี้ท่านหลับต่อไปและพักผ่อนได้ พอเถอะ เวลาที่บุตรแห่งมนุษย์จะต้องถูกมอบไว้ในเงื้อมมือของคนบาปมาถึงแล้ว จงลุกขึ้น ไปกันเถิด ผู้ทรยศมาแล้ว”¹⁰⁷

เบิลฉบับภาษากรีกถูกทำให้กระจ่างชัดในงานเขียนของไฮเดเกอร์ กล่าวคือ ความหมายที่เท่ากันทั้งในเชิงพระคัมภีร์และเชิงปรากฏการณ์วิทยาของคำว่า “ความกลัว” และ “ความวิตกกังวล” alarm เป็นคำแปลภาษาอังกฤษของ *Erschrecken* ในภาษาเยอรมันที่ไฮเดเกอร์ใช้ซึ่งหมายถึง รูปแบบหนึ่งของความกลัว (fear) เช่น กลัวความตาย เป็นต้น เพื่อทำให้มีความหมายที่แตกต่างจาก anxiety ซึ่งเป็นคำแปลภาษาอังกฤษของคำว่า *Angst* ในภาษาเยอรมันที่ไฮเดเกอร์ใช้หมายถึง การเปิดสู่การถูกโยนเข้ามาในโลกของเรา Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. 31.

¹⁰⁷ คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์.

ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า ประสบการณ์ความกลัวเริ่มต้นเมื่อสิ่งที่เป็นอันตรายเข้ามาในชีวิตของเรา ในเวลาเดียวกัน ความกลัวทำให้เรารู้คุณค่าของการมีชีวิตอยู่และต้องการแบ่งความกลัวให้กับใครสักคน ฟาลค์อ่านแบบปรากฏการณ์วิทยาว่า การนำศิษย์สามคน (เปโตร ยากอบ และยอห์น) ไปดำเนินในสวนเกทเสมนีด้วยบ่งบอกความกลัวของพระเยซูเจ้า กล่าวอีกนัยหนึ่ง ฟาลค์ตีความว่าความกลัวคือเงื่อนไขหนึ่งที่พระบุตรหรือพระวชนาถต้องแบกรับในการรับธรรมชาตินุษย์ ความกลัวทำให้พระเยซูเจ้าไม่ต้องการอยู่เพียงลำพัง และพยายามแบ่งความกลัวของพระองค์เองให้กับศิษย์ทั้งสาม แต่ทั้งสามครั้งที่ย้อนกลับมา พระเยซูเจ้าพบศิษย์ทั้งสามกำลังหลับ ฟาลค์อ่านว่าในความพยายามทั้งสามครั้งของพระเยซูเจ้า เราพบการแยกจากกันระหว่างความกลัวและความวิตกกังวล เรารู้สึก “กลัว” เมื่อรับรู้ได้ถึงความปลอดภัยในชีวิต รวมถึงความปรารถนาที่จะมีชีวิตอยู่และเพื่อคนอื่นต่อไป แต่เรารู้สึก “วิตกกังวล” เมื่อพบว่าเรากำลังถูกทอดทิ้งให้เผชิญหน้าหรือรับมือความกลัวของเราเพียงลำพัง คำถามที่ฟาลค์สนใจคือ ทำไมพระเยซูเจ้าไม่สามารถแบ่งความกลัวของพระองค์ให้ศิษย์ทั้งสามได้ และความกลัวของพระเยซูเจ้าเปิดเผยอะไรแก่เรานอกเหนือไปจากจุดจบของการดำรงอยู่

ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อพระคัมภีร์ไบเบิลไม่ได้ให้คำตอบอะไรมาไปกว่าสิ่งที่ถูกบันทึกไว้คริสตชนในยุคแรก¹⁰⁸ จึงพยายามสร้างคำตอบขึ้นมาเองโดยมองว่า สิ่งที่ถูกเปิดเผยผ่านความตายของพระเยซูเจ้าคือ 1)การยอมรับความตายในฐานะเครื่องบูชาชดเชยบาป พระเยซูเจ้าเป็นลูกแกะที่ถูกกำหนดจากพระบิดาว่าต้องตายแทนคนบาป 2)ความเชื่อมั่นเรื่องการกลับคืนชีพ พระเยซูเจ้ารู้ล่วงหน้าว่าจะกลับคืนชีพในวันที่สามหลังการเสียชีวิต และ 3)พระเยซูเจ้าตั้งใจตายเยี่ยงวีรบุรุษ ความตายบนกางเขนเปิดเผยวิธีเอาชนะตัวตนของเรา ฟาลค์โต้แย้งว่านอกจากความพยายามดังกล่าวของคริสตชนในยุคแรกไม่สอดคล้องกับคำสอนอย่างเป็นทางการของพระศาสนจักรในปัจจุบันแล้ว¹⁰⁹ ยังแสดง ความไม่เข้าใจพันธกิจของพระเยซูเจ้าในฐานะพระบุตรหรือพระวชนาถด้วย ฟาลค์อ้างถึงคำ

¹⁰⁸ ฟาลค์ใช้คำว่า “Christians” แต่ผู้เขียนตีความเป็น “คริสตชนในยุคแรก” เพราะฟาลค์อ้างถึงหนังสือพระวรสารนอกสารบบพระคัมภีร์ (Apocryphal gospels) ที่ถูกเขียนและอ่านโดยคริสตชนในยุคแรก (ศตวรรษที่หนึ่งถึงศตวรรษที่สี่) แต่ถูกจัดให้อยู่นอกสารบบพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ (the Canon of the New Testament) ตั้งแต่ศตวรรษที่ห้าเป็นต้นมา

¹⁰⁹ คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกที่ถูกชำระครั้งสุดท้ายและถือว่าเป็นคำสอนอย่างเป็นทางการในปัจจุบันคือ เอกสารต่างๆ ที่ประกาศโดยการประชุมสังคายนาสากลที่วาติกัน ครั้งที่สอง (Council of Vatican II, 1962 - 1965) ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อปรับตัวพระศาสนจักรให้เข้ากับโลกสมัยปัจจุบัน

สอนที่ประกาศโดยการประชุมสังคายนาสากลที่เมืองเทรนต์¹¹⁰ (Council of Trent, 1545 - 1563) “อาศัย การสิ้นพระชนม์บนกางเขนของพระเยซูเจ้า...เรากลับเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าพระบิดา” ซึ่งถูกแก้ไขโดยการประชุมสังคายนาสากลที่วาติกัน ครั้งที่สอง ผ่านเอกสารชื่อ *สังฆธรรมนูญว่าด้วยพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้* (*Gaudium et Spes*) ว่า “พันธกิจหลักของพระเยซูเจ้าไม่ใช่การชดเชยบาปแทนมนุษย์ แต่เป็นการฟื้นฟูภาพลักษณ์ของพระเจ้าในตัวมนุษย์ที่ถูกทำให้บิดเบี้ยวไป¹¹¹ (อย่างที่ซาตานได้ล่อลวงมนุษย์คู่แรก) ที่สำคัญ พระเยซูเจ้าไม่มีความมั่นใจเรื่องการกลับคืนชีพ ถ้าพระเยซูเจ้ารู้ล่วงหน้าว่าจะกลับคืนชีพหลังความตาย ความตายของพระเยซูเจ้าย่อมแตกต่างจากความตายของมนุษย์โดยทั่วไป¹¹² ฟาลค์ยืมใช้ข้อสังเกตของคาร์ล ราห์เนอร์ (Karl Rahner, 1904 - 1984) “สำนึกที่แท้จริงของมนุษย์ต้องไม่รู้เหตุการณ์ล่วงหน้า” เพื่อสนับสนุนข้อโต้แย้งของตนเองว่า ในสวนเกทเซมนีและบนกางเขนนั่น พระเยซูเจ้าประสบความทุกข์และความตายแบบมนุษย์ทั่วไปจริงๆ อีกทั้งความทุกข์และความตายของพระเยซูเจ้าไม่ได้เป็นผลที่ตามมาของการทำบาป แต่เกิดจากภาวะแห่งข้อจำกัดที่มนุษย์ทุกคนมีร่วมกันโดยธรรมชาติผ่านการมีเนื้อหนัง ยิ่งไปกว่านั้น ฟาลค์ตีความว่าความพยายามที่ล้มเหลวของมนุษย์เปิดเผยความจริงว่า มนุษย์ไม่สามารถเอาชนะหรือควบคุมความตายของตนเองได้ พระเจ้าที่กลายเป็นมนุษย์อย่างพระเยซูเจ้าก็ไม่ได้รับการยกเว้น

ฟาลค์เชื่อมสำนึกของพระเยซูเจ้าขณะอยู่ในสวนเกทเซมนีและบนกางเขนเข้ากับความเข้าใจเรื่องการดำรงอยู่ชั่วคราวซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของเทววิทยาคริสต์ศาสนา (ชีวิตในโลกนี้เป็นเพียงการดำรงอยู่ชั่วคราว¹¹³) ปรากฏการณ์วิทยาอ่านว่าแนวคิดเรื่องการดำรงอยู่ชั่วคราวของคริสต์ศาสนาให้ความสำคัญกับ *อย่างไร มากกว่า เมื่อไร* “จงระวัง จงตื่นเฝ้าไว้เถิด เพราะท่านทั้งหลายไม่รู้ว่วันเวลานั้นจะมาถึงเมื่อไร”¹¹⁴ ฟาลค์ตีความว่าอาศัยเหตุการณ์ในสวนเกทเซมนี พระเยซูเจ้าเปิดเผย

¹¹⁰ การประชุมสังคายนาสากลที่เมืองเทรนต์เป็นการประชุมครั้งสำคัญที่สุดครั้งหนึ่งของคริสต์ศาสนาฝ่ายโรมันคาทอลิก (Roman Catholic Church) การประชุมนี้เกิดขึ้นหลังการปฏิรูปศาสนาฝ่ายโปรเตสแตนต์ (Protestant Reformation) ในปีคริสต์ศักราช 1529 โดยมาร์ติน ลูเธอร์ (Martin Luther, 1483 - 1546) และผู้สนับสนุน เพื่อชำระคำสอนเกี่ยวกับพระคัมภีร์ไบเบิล, ธรรมเนียมประเพณี และศีลศักดิ์สิทธิ์

¹¹¹ ดูสังฆธรรมนูญว่าด้วยพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ ข้อที่ 22 “พระองค์ผู้ทรงเป็นภาพลักษณ์ของพระเจ้าที่เรามองไม่เห็น พระองค์เองทรงเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ พระองค์ทรงฟื้นฟูความคล้ายคลึงกับพระเจ้าซึ่งถูกทำให้ผิดรูปร่างไปตั้งแต่มนุษย์ได้ตกอยู่ในบาปกำเนิดเป็นต้นมาให้แก่บุตรแห่งอาดัมทั้งหลาย”

¹¹² Docetism สอนว่ากายของพระเยซูเจ้าไม่ใช่ของจริง เมื่อไม่มีกาย ก็ไม่มีความตายเชิงชีววิทยา พระเยซูเจ้าไม่ได้ตายจริง แคดูเหมือนตาย

¹¹³ ดูจดหมายของนักบุญเปาโลอัครสาวกถึงชาวโครินธ์ ฉบับที่สอง บทที่ 5 ข้อที่ 1 -10

¹¹⁴ ดูพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระโก บทที่ 13 ข้อที่ 33

ความหมายที่ถูกต้องของการตื่นเฝ้า นั่นคือ เราตื่นเฝ้าอยู่เสมอไม่ใช่เพราะกำลังรอคอยให้เหตุการณ์นั้นๆ เกิดขึ้น แต่เพราะเหตุการณ์นั้นซึ่งต้องเกิดสักวันหนึ่งในอนาคตกำหนดการใช้ชีวิตในปัจจุบันแก่เรา ในความหมายนี้ ความตายไม่ใช่จุดจบของการดำรงอยู่ แต่ความตายทำให้เราตระหนักถึงการใช้ชีวิตที่เหลืออยู่อย่างมีคุณค่า กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความตายในอนาคตกำหนดการกระทำของเราในปัจจุบัน

ส่วนการวิเคราะห์ความวิตกกังวลของพระเยซูเจ้านั้น ฟาลค์ยืมใช้คุณลักษณะสามประการของความวิตกกังวล (ความไม่กำหนดแน่นอน, ความว่างเปล่า และความโดดเดี่ยว) ที่เสนอโดยไฮเดเกอร์¹¹⁵ มาเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์เชิงเทววิทยาเกี่ยวกับความวิตกกังวลของพระเยซูเจ้า¹¹⁶ ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า ความวิตกกังวลเป็นบางอย่างที่มากกว่าความกลัว กล่าวคือ การถอยหลังกลับเมื่อเจอภัยคุกคามซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของความกลัวพยายามแบ่งความกลัวให้คนรอบข้าง แต่ความวิตกกังวลเป็นการแยกตัวจากคนอื่นและอยู่อย่างโดดเดี่ยว ฟาลค์มองว่าเมื่อเผชิญหน้ากับ ความตาย ความวิตกกังวลของเราจะปรากฏอย่างเด่นชัด เราไม่แปลกใจที่ความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายซึ่งแตกต่างจากความวิตกกังวลเกี่ยวกับบาปและถูกนิยามเป็นโครงสร้างสำหรับมนุษย์โดยเฉพาะนั้น ปรากฏชัดในความทุกข์แสนสาหัสของพระเยซูเจ้าขณะอธิษฐานภาวนาอยู่ในสวนเกทเสมณี (เหวที่กลายเป็นโลहित¹¹⁷) กล่าวอีกนัยหนึ่ง ฟาลค์อ่านว่าเหตุการณ์ในสวนเกทเสมณีบ่งบอกว่า ความทุกข์ของพระเยซูเจ้าเป็นความทุกข์เชิงการดำรงอยู่ของมนุษย์ (ontological suffering)

ฟาลค์ระบุว่า ความวิตกกังวลของพระเยซูเจ้าเริ่มต้นเมื่อก้าวข้ามจาก “โปรดเอาถ้วยนี้ไปจากข้าพเจ้าเถิด” ไปสู่ “อย่าให้เป็นไปตามใจข้าพเจ้า แต่ให้เป็นไปตามพระประสงค์ของพระองค์เถิด”¹¹⁸ ฟาลค์ตีความว่าการยอมทิ้งความต้องการของพระเยซูเจ้าเองแล้วเลือกทำตามความต้องการของพระบิดาเป็นการกำจัดความกลัวทิ้งไปแล้วก้าวเข้าสู่ความวิตกกังวลของพระเยซูเจ้า ในขณะเดียวกัน การไม่รู้ว่าตัวพระองค์เองต้องการอะไรอีกต่อไปและมีสิ่งใดอยู่ข้างหน้าทำให้พระเยซูเจ้าเผชิญหน้า

¹¹⁵ ดู Heidegger, *Being and Time*., p. 40.

¹¹⁶ ฟาลค์ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า จุดประสงค์ของการยืมใช้แนวคิดและข้อเสนอของไฮเดเกอร์ในหนังสือ *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death* ไม่ใช่การศึกษาและตีความตัวบทงานเขียนของไฮเดเกอร์เพื่อพัฒนาแนวคิดของไฮเดเกอร์ต่อ แต่ใช้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์เชิงเทววิทยาเกี่ยวกับ ความวิตกกังวลของพระเยซูเจ้าตามวิธีศึกษาของฟาลค์ (การทำงานร่วมกันระหว่างปรากฏการณ์วิทยาและเทววิทยา) Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death*., p. 138.

¹¹⁷ ดูพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญลูกา บทที่ 22 ข้อที่ 44

¹¹⁸ ดูพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระโก บทที่ 14 ข้อที่ 36

กับคำถามเรื่องความหมายของชีวิตของพระองค์เอง กล่าวอีกนัยหนึ่ง การสละความต้องการของพระเยซูเจ้า (โปรดเอาถ้อยนี้ไปจากข้าพเจ้าเถิด) ไม่เพียงเป็นการยอมรับความไม่กำหนดแน่นอนของสิ่งที่พระบิดาต้องการจากพระบุตร (ที่รับธรรมชาติมนุษย์) แต่เป็นการขาดเหตุผลสำหรับการมีชีวิตอยู่ และการตายของพระเยซูเจ้าด้วย ฟาลค์อ่านว่าการเข้าสู่ “ความไม่กำหนดแน่นอน” (indefiniteness) ทำให้พระเยซูเจ้าร้องหาพระบิดาขณะถูกตรึงกางเขน “ข้าแต่พระเจ้า ข้าแต่พระเจ้า ทำไมพระองค์จึงทรงทอดทิ้งข้าพเจ้าเล่า”¹¹⁹ ซึ่งบ่งบอกความล้มเหลวของความพยายามหาความหมายให้กับชีวิตของพระองค์เอง ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตต่อไปว่า พระเยซูเจ้าที่ก่อนหน้านี้สามารถทำอัศจรรย์และช่วยเหลือคนอื่นได้มากมาย แต่เวลานี้กลับไม่สามารถช่วยเหลือตัวพระองค์เองบนกางเขนได้นั้น ทำให้เกิดข้อสงสัยเรื่องความทรงอำนาจทั้งของพระบิดาและของพระเยซูเจ้าในฐานะพระบุตร

ฟาลค์ระบุว่าความทรงอำนาจของพระเจ้าในเทววิทยาแบบกรีกและแบบละตินแตกต่างจากในเทววิทยาคริสต์ศาสนา เทววิทยาสองแบบแรกนิยามความทรงอำนาจคือการครอบครองทุกสิ่งและทำได้ทุกสิ่ง ในขณะที่เทววิทยาคริสต์ศาสนามองไปที่พระเจ้าผู้ทรงคำจูนทุกสิ่งให้ดำรงอยู่และเป็นไปตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ถูกสถาปนาไว้ในโลกโดยพระเจ้าผู้สร้างโลกและสรรพสิ่ง ฟาลค์อ้างถึงเทววิทยาคริสต์ศาสนาในยุคกลางที่ให้ความสำคัญกับการแยกกันระหว่างความทรงอำนาจแบบสมบูรณ์ (the absolute power) และความทรงอำนาจแบบมีเงื่อนไข (the conditional power) ของพระเจ้า ความทรงอำนาจแบบแรกหมายถึงพระเจ้าทรงทำได้ทุกอย่าง ส่วนความทรงอำนาจแบบหลังหมายถึงการทำให้สิ่งต่างๆ โดยไม่ละเมิดหรือทำลายกฎเกณฑ์ที่พระเจ้าเองตั้งขึ้นไว้ก่อนหน้านี้ อาศัยการแยกกันระหว่างความทรงอำนาจแบบสมบูรณ์และความทรงอำนาจแบบมีเงื่อนไข ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่าพระเยซูเจ้าในฐานะพระบุตรไม่ได้รับการยกเว้นใดๆ จากกฎเกณฑ์แห่งการรับธรรมชาติมนุษย์ กล่าวคือ การมีเนื้อหนังแบบมนุษย์ที่มาพร้อมกับภาวะแห่งข้อจำกัดที่ไม่สามารถเอาชนะได้ ยิ่งไปกว่านั้น ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า นอกจากพระเจ้าพระบิดาไม่ปรารถนาแทรกแซงแล้ว พระเจ้าพระบิดาไม่สามารถช่วยเหลือพระบุตรขณะอยู่ในสวนเกทเสมีและบนกางเขนได้

ฟาลค์อ่านและตีความต่อไปว่า การสละธรรมชาติพระเจ้าเพื่อรับธรรมชาติมนุษย์ของพระบุตรตามที่บันทึกไว้ในจดหมายของนักบุญเปาโลอัครสาวกถึงชาวฟิลิปปี บทที่ 2 ข้อที่ 6 - 8 คือการเข้าสู่ความว่างเปล่าของพระบุตร

¹¹⁹ ดูพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมารโก บทที่ 15 ข้อที่ 34

แม้ว่าพระองค์ทรงมีธรรมชาติพระเจ้า
 พระองค์ก็ได้ทรงถือว่าศักดิ์ศรีเสมอพระเจ้านั้น
 เป็นสมบัติที่จะต้องหวงแหน
 แต่ทรงสละพระองค์จนหมดสิ้น
 ทรงรับสภาพดุจทาส เป็นมนุษย์ดุจเรา
 ทรงแสดงพระองค์ในธรรมชาติมนุษย์
 ทรงถ่อมพระองค์จนถึงกับทรงยอมรับแม้ความตาย เป็นความตายบนไม้กางเขน¹²⁰

“ความว่างเปล่า” (emptiness) ที่เกิดจากการเคลื่อนที่จากการสละพระองค์จนหมดสิ้น เพื่อแสดงพระองค์ในธรรมชาติมนุษย์ปรากฏเด่นชัดผ่านความวิตกกังวลของพระเยซูเจ้า ฟาลค์ตีความว่าการหยุดอธิษฐานภาวนาชั่วคราวถึงสามครั้งเพื่อกลับมาดูแลและพบศิษย์ทั้งสามนอนหลับอยู่¹²¹ ทำให้พระเยซูเจ้าตระหนักว่า พระองค์เองกำลังถูกทิ้งให้อยู่ในความวิตกกังวลที่เกิดจากการยอมทิ้งความต้องการของพระองค์เองเพื่อทำตามความต้องการของพระบิดาเพียงลำพัง ฟาลค์ทำให้การตีความของตนเองมีน้ำหนักด้วยการอ้างอิงงานเขียนชื่อ *Mysterium Paschale* ของฮันส์ อูร์ส ฟอน บาลธาซาร์ (Hans Urs von Balthasar, 1905 - 1988) ที่เขียนไว้ว่า “พระเยซูเจ้าประสบกับความหวาดกลัวที่แยกพระองค์ให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว” เพราะ “ความโดดเดี่ยวยุทธหมายถึง การสูญเสียความสัมพันธ์ทั้งหมดไป ฟาลค์มองว่า “ความโดดเดี่ยว” (isolation) สร้างการต่อสู้ที่แท้จริงของพระเยซูเจ้าในสวนเกทเสมนี ฟาลค์เห็นด้วยกับข้อสังเกตของนักเทววิทยาร่วมสมัยชื่อ เยอร์เก็น โมลท์มันน์ (Jurgen Moltmann) ที่ตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อเทียบกับมนุษย์คนอื่นๆ แล้ว ความวิตกกังวลของพระเยซูเจ้า (ในฐานะมนุษย์ ไม่ใช่ในฐานะพระบุตร) เข้มข้นกว่ามากเพราะ “พระเยซูเจ้าทนทุกข์และตายเพียงลำพัง แต่คนที่เชื่อในพระเยซูเจ้าทนทุกข์และตายโดยมีพระองค์เป็นเพื่อน”¹²²

ฟาลค์ไม่เพียงยืมใช้ข้อเสนอของไฮเดเกอร์เรื่องคุณลักษณะของความวิตกกังวลมาวิเคราะห์เชิงเทววิทยาเพื่อให้เหตุผลรองรับว่าขณะอยู่ในเกทเสมนี พระเยซูเจ้ามีความวิตกกังวลแบบมนุษย์จริง

¹²⁰ คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์.

¹²¹ ดูพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมารโก บทที่ 14 ข้อที่ 37 - 42

¹²² ดูโมลท์มันน์ “Jesus suffered and died alone. But those who follow him suffer and die in fellowship with him.” Jürgen Moltmann, *The Crucified God: The Cross of Christ as the Foundation and Criticism of Christian Theology* (Minneapolis, MN: Fortress Press, 1993), p. 56.

เท่านั้น แต่ฟาลค์ยังยืมใช้ข้อเสนอเรื่องรูปแบบของความตายที่แบ่งเป็นสามส่วนของไฮเดเกอร์¹²³ มาตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่ต่างกันสามรูปแบบของการตอบสนองต่อความตายของมนุษย์ แล้วใช้ความเป็นไปได้ทั้งสามวิเคราะห์ความตายของพระเยซูเจ้าเพื่อเสนอคำตอบว่า ช่วงระยะเวลาสั้นๆ จากการยอมรับจุดจบของชีวิตในสวนเกทเสมนีไปสู่การถูกตรึงกางเขนที่กลโกธา การตอบสนองต่อความตายที่ใกล้เข้ามาและการใช้ชีวิตอยู่กับความวิตกกังวลของพระเยซูเจ้าเป็นตัวอย่างให้มนุษย์เดินตาม (หรือทำตาม)

จากพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระโก ฟาลค์ตีความว่าพระเยซูเจ้าไม่รู้รายละเอียดเกี่ยวกับความตายของพระองค์เอง การอ่านแบบปรากฏการณ์วิทยาของฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า สิ่งที่พระเยซูเจ้าสนใจไม่ใช่อะไรหรือเมื่อไร แต่เป็น *อย่างไร* กล่าวคือ พระเยซูเจ้าใช้ชีวิตอย่างไรเมื่อเผชิญหน้ากับความตายของพระองค์ที่ใกล้เข้ามา? ในสวนเกทเสมนีและที่กลโกธานั้น พระเยซูเจ้าในฐานะพระบุตรไม่เคยตัดความสัมพันธ์กับพระบิดา¹²⁴ เราได้ยินพระเยซูเจ้าในฐานะพระบุตรร้องเรียกหาพระบิดาอยู่บ่อยครั้ง¹²⁵ ฟาลค์วิเคราะห์ว่าผลต่อเนื่องของการยอมรับและทำตามความต้องการของพระบิดาคือ พระเยซูเจ้าเผชิญหน้ากับความเป็นไปได้สามรูปแบบของการตอบสนองต่อความตาย กล่าวคือ 1)ความเป็นไปได้เชิงการเป็นเจ้าของซึ่งแสดงสิ่งที่เป็นของฉันทัน ในความหมายนี้ความตายเป็นของพระเยซูเจ้าในฐานะพระบุตรที่ไม่เคยตัดความสัมพันธ์กับพระบิดา 2)ความเป็นไปได้ที่แน่นอนซึ่งแยกพระเยซูเจ้าให้อยู่อย่างโดดเดี่ยวในพื้นที่ที่มีเพียงพระเยซูเจ้าทำให้สำเร็จได้ ในความหมายนี้ ความตายคือสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนสำหรับพระเยซูเจ้าในฐานะผู้เลี้ยงแกะที่ดีที่ยอมสละชีวิตเพื่อปกป้องฝูงแกะของตนเอง และ 3)ความเป็นไปได้ของความไม่สามารถเอาชนะได้เมื่อพระเยซูเจ้าย้ายจากความต้องการของพระองค์เองไปสู่ความต้องการของพระบิดา ในความหมายนี้ความตายที่ใกล้เข้ามาคือสิ่งที่รุนแรงที่สุดและไม่สามารถเอาชนะได้เลย ฟาลค์มองว่าแม้ความเป็นไปได้ทั้งสามรูปแบบนี้เริ่มต้นจากข้อเสนอของไฮเดเกอร์ แต่เราจำเป็นต้องก้าวข้ามเรื่องความเป็นไปได้

¹²³ ประกอบด้วย ความตายกำหนดการใช้ชีวิตในปัจจุบัน, ความตายคือความเป็นไปได้ของความเป็นไปไม่ได้ที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป, และความตายในฐานะที่เป็น “ของฉันทัน” ดู Heidegger, *Being and Time*., pp. 245–266.

¹²⁴ ฟาลค์ระบุว่า การตื่นเฝ้าอยู่เสมอในความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นกับพระบิดาคือ หัวใจสำคัญของความเป็นคริสตชน Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death*., p. 60.

¹²⁵ ดูพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระโก บทที่ 14 ข้อที่ 36 และพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญลูกา บทที่ 23 ข้อที่ 46

ของการตอบสนองต่อความตายไปสู่อีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญกว่า นั่นคือ การรับธรรมชาติมนุษย์ของพระเจ้าซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับความตายที่ใกล้เข้ามาของพระเยซูเจ้า

ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้าไม่ได้เป็นเพียงการยอมสละความต้องการของพระองค์เองและการแบกรับกางเขนเท่านั้น แต่เป็นการแบกรับเนื้อหนังอย่างเต็มที่ผ่านการรับธรรมชาติมนุษย์ ฟาลค์อ้างถึงการสอนแตรัสติเนียนที่ว่า “พระเยซูเจ้าแบกรับเนื้อหนังก่อนแบกรับกางเขน”¹²⁶ เพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์เชิงเทววิทยาผ่านการอ่านแบบปรากฏการณ์วิทยาของตนเองว่า พระเยซูเจ้ามีประสบการณ์ความวิตกกังวลจริงและอย่างเข้มข้นด้วยเหตุผลเดียวคือ พระเยซูเจ้ามีธรรมชาติมนุษย์เหมือนเราทุกประการ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความวิตกกังวลขั้นสุดต่อความตายที่ใกล้เข้ามาของพระเยซูเจ้าปรากฏชัดในเนื้อหนังที่พระเยซูเจ้าแบกรับไว้

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า แม้ข้อโต้แย้งของฟาลค์ที่ว่า พันธกิจของพระเยซูเจ้าในโลกนี้จำเป็นต้องเริ่มต้นจากการแบกรับเนื้อหนัง (การรับธรรมชาติมนุษย์) ไม่ใช่การแบกรับกางเขน (การสิ้นพระชนม์และการกลับคืนชีพ) นั้นส่วนหนึ่งมาจากการยึดใช้แนวคิดบางเรื่องของไฮเดเกอร์ แต่การวิเคราะห์ของฟาลค์ก้าวไปไกลกว่าไฮเดเกอร์ เหตุผลหนึ่งน่าจะมาจากการหันกลับมาพิจารณาความสำคัญของกาย โดยฟาลค์มองกายในฐานะสิ่งที่ถูกเปิดเผยด้วยความทุกข์มากกว่าสิ่งที่ถูกชำระด้วยความทุกข์ แกฆแวนด์เนอร์ตั้งข้อสังเกตว่า ในหนังสือ *Being and Time* ดูเหมือนไฮเดเกอร์เพิกเฉยต่อคำถามเรื่องกายและสนใจแต่คำถามเรื่องภาวะคือความเป็นอยู่ที่สัมพันธ์กับเวลา¹²⁷ ซึ่งแกฆแวนด์เนอร์ยอมรับว่า คำอธิบายเชิงปรากฏการณ์วิทยาเกี่ยวกับภาวะคือความเป็นอยู่ที่สัมพันธ์กับเวลาที่น่าจะเป็นที่รู้จักมากที่สุดคือคำอธิบายของไฮเดเกอร์¹²⁸ ส่วนฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า การวิเคราะห์ความวิตกกังวลและความเป็นไปได้สำหรับความตายด้วยสำนึกเพียงอย่างเดียวโดยไม่ให้ความสำคัญกับกาย ทำให้ไฮเดเกอร์มองว่าคริสตชนมีความวิตกกังวลน้อยหรือไม่มีเลยเมื่อเผชิญหน้ากับความตาย ในขณะที่จุดยืนของฟาลค์คือ การวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ที่มาพร้อมกับความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายไม่สามารถมองข้ามกายในฐานะโลกที่อยู่ภายใต้กฎแห่งความเสื่อมสลายได้ เพราะคุณลักษณะของความวิตกกังวลปรากฏผ่านเนื้อหนังที่ผูกติดกับกาย

¹²⁶ Falque, *God, the Flesh, and the Other: From Irenaeus to Duns Scotus*, p. 164. ดู Tertullian, "On the Flesh of Christ," in *Ante-Nicene Fathers*, ed. Arthur Cleveland Coxe (Hendrickson Publishers, 2004).

¹²⁷ Gschwandtner, *Welcoming Finitude: Toward a Phenomenology of Orthodox Liturgy*, pp. 84-85.

¹²⁸ Ibid., p. 38.

ยิ่งไปกว่านั้น ฟาลค์ระบุว่า การอ่านเรื่องราวความวิตกกังวล, ความทุกข์, และความตายของพระเยซูเจ้าในสวนเกทเสมนีและที่กลโกธาแบบปรากฏการณ์วิทยามีน้ำหนักมากเพียงพอสำหรับการโต้แย้งไฮเดเกอร์ที่ตั้งข้อสังเกตว่า คริสตชนไม่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายจริง ฟาลค์อ้างถึงพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญลูกา บทที่ 22 ข้อที่ 44 “*พระองค์ทรงอยู่ในความทุกข์กังวลอย่างแสนสาหัส จึงทรงอธิษฐานอย่างมุ่งมั่นยิ่งขึ้น พระเสโทตกลงบนพื้นดินประดุจหยดโลหิต*” เพื่อบรรยายว่า ความวิตกกังวลของพระเยซูเจ้าปรากฏเด่นชัดผ่านเนื้อหนังหรือการรับธรรมชาติมนุษย์อย่างไร¹²⁹

กล่าวโดยสรุปคือ ฟาลค์เสนอบทวิเคราะห์ประการที่สองว่า พระเยซูเจ้าประสบความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายจริงเหมือนมนุษย์คนอื่นๆ อาศัยข้อเสนอของไฮเดเกอร์เรื่องคุณลักษณะของความวิตกกังวลและความตาย ฟาลค์โต้แย้งว่าความวิตกกังวลของพระเยซูเจ้าซึ่งเริ่มต้นเมื่อยอมทำตามความต้องการของพระบิดาในสวนเกทเสมนีปรากฏเด่นชัดผ่านเนื้อหนังของพระเยซูเจ้า การเชื่อมโยงความทุกข์ของพระเยซูเจ้ากับภาวะแห่งข้อจำกัดในเชิงความเป็นเหตุเป็นผลกันซึ่งปรากฏผ่านเนื้อหนังหรือธรรมชาติมนุษย์ที่พระเยซูเจ้าแบกรับไว้คือ หัวใจของการวิเคราะห์ของฟาลค์ กล่าวคือ เมื่อพระบุตรหรือพระวจนาดำรงรับธรรมชาติมนุษย์ กลายเป็นมนุษย์ที่มีภาวะแห่งข้อจำกัดที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในเนื้อหนังเหมือนเราทุกประการ เราถูกเตือนให้ระลึกว่าเมื่อเผชิญหน้ากับความตายที่ใกล้เข้ามาของพระองค์เอง พระเยซูเจ้ามีประสบการณ์ของความวิตกกังวลที่เด็ดขาดและเอาชนะไม่ได้เลย¹³⁰

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹²⁹ Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. 69.

¹³⁰ อาศัยการจำแนกของแกชแวนด์เนอร์ภาวะแห่งข้อจำกัดปรากฏในสี่มิติคือ เวลา, พื้นที่, การมีร่าง, และอารมณ์ความรู้สึก ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า ฟาลค์นำเสนอภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนังที่ปรากฏในสามมิติแรก (เวลา, พื้นที่ และการมีร่าง) ผ่านบทวิเคราะห์ประการแรกซึ่งเกิดขึ้นบนความเข้าใจพื้นฐานว่า “กาย” คือโลกที่อยู่ภายใต้กฎแห่งความเสื่อมสลายได้ ความตายเชิงชีววิทยาสะท้อนภาวะแห่งข้อจำกัดของการเป็นกายที่ขึ้นอยู่กับเวลา, พื้นที่ และการมีร่าง และฟาลค์นำเสนอภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนังที่ปรากฏในมิติอารมณ์ความรู้สึกผ่านบทวิเคราะห์ประการที่สองและประการที่สาม ผู้เขียนมองว่า แท้จริงแล้ว ฟาลค์ต้องการนำเสนอวิธีรับมือหรือจัดการกับผลต่อเนื่องของการมีภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนังอย่างถูกต้องแก่ทุกคน ฟาลค์เชื่อว่าวิธีรับมืออย่างถูกต้องทำให้มนุษย์ค้นพบว่า พระเจ้าประทับอยู่ในตัวเราเสมอ (God’s presence with us) แกชแวนด์เนอร์ตั้งข้อสังเกตว่า การตั้งชื่องานเขียนชิ้นหนึ่งว่า *God, the Flesh and the Other* บ่งบอกว่าความสนใจหลักของฟาลค์อยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และพระเจ้า ส่วนประสบการณ์ของเนื้อหนังและการเผชิญหน้ากับเพื่อนมนุษย์เป็นความสนใจรอง Gschwandtner, *Welcoming Finitude: Toward a Phenomenology of Orthodox Liturgy.*, pp. 80-100.

3.2.3 การวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของเนื้อหนัง

ฟาลค์เริ่มต้นการวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของเนื้อหนังด้วยการตั้งข้อสังเกตว่า คนที่พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมารโก บทที่ 14 ข้อที่ 33 - 35 เล่าถึงไม่ได้หมายถึงพระเยซูเจ้าที่เป็นมนุษย์เพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงพระเยซูเจ้าในฐานะพระบุตรหรือพระวจนาตถ์ด้วย ความตายของพระเยซูเจ้าที่กลโกธาเปิดเผยความสัมพันธ์สองชั้น กล่าวคือ ปรัชญา (ฟริตริช เฮเกล, ไฮเดเกอร์, และฌอง-ปอล ซาทร์) มองว่าความตายเปิดเผยความเป็นมนุษย์ ส่วนเทววิทยายอมรับว่าความตายของพระเยซูเจ้าเปิดเผยความจริงเรื่องพระตรีเอกภาพ (Trinity)¹³¹ ข้อโต้แย้งหลักของฟาลค์ที่ได้จากการวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของเนื้อหนังคือ ณ จุดสูงสุดของความทุกข์ที่ปรากฏผ่านเนื้อหนังของพระเยซูเจ้า สิ่งที่ถูกเปิดเผยไม่ใช่การชำระมนุษย์ด้วยบาป แต่เป็นความไม่สามารถควบคุมหรือเอาชนะความตายของพระองค์เอง ความตายซึ่งเป็นภาระของภาวะแห่งข้อจำกัดทำให้การจดจำการประทับอยู่ของพระบิดาในตัวพระบุตรเป็นไปได้ ที่สำคัญ มีเพียงพระบิดาที่สามารถทำลายการดำรงอยู่อย่างโดดเดี่ยวของความวิตกกังวลต่อความตายที่อยู่ตรงหน้าของพระบุตรได้

ฟาลค์ทำให้ข้อโต้แย้งของตนเองมีน้ำหนักโดยการอ้างถึงข้อสังเกตของกุสตาฟ มาร์เตอเล (Gustave Martelet, 1916 - 2014) ที่เขียนไว้ว่า “พระบุตรกลายเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์เพื่อมีประสบการณ์กับ (สิ่งที่เลวร้ายที่สุดของ) มนุษย์ได้ในเนื้อหนังของพระองค์เอง.....เมื่อเป็นมนุษย์เหมือนเรา ความเป็นมนุษย์อนุญาตให้พระบุตรเปิดเผยโศกนาฏกรรมนี้ซึ่งเป็นของเราและเป็นของเราเท่านั้นต่อพระบิดา”¹³² ฟาลค์ตีความว่า อาศัยความเป็นหนึ่งเดียวกันของพระตรีเอกภาพ ความทุกข์หรือความเจ็บปวดที่พระบุตรส่งต่อให้พระบิดาไม่ใช่ผลของบาป แต่เป็นน้ำหนักของภาวะแห่งข้อจำกัดที่

¹³¹ หมายถึง ภาวะที่พระเจ้าเป็นเอกภาพแต่ปรากฏเป็นสามพระบุคคลคือ พระบิดา (the Father), พระบุตร (the Son) และพระจิต (the Spirit) ตั้งแต่ศตวรรษที่สี่ เทววิทยาคริสต์ศาสนาทั้งจารีตตะวันออกและจารีตตะวันตกยอมรับว่า “ในพระเจ้าหนึ่งเดียวมีสามพระบุคคล” ความจริงเรื่องพระตรีเอกภาพเป็นรากฐานของคำสอนของคริสต์ศาสนา

¹³² ดูมาร์เตอเล “The Son has become so completely man that he is capable henceforth of experiencing in his flesh (the worst of) the human,.....Having become one of us, he is empowered by his humanity to disclose to the Father,.....this tragedy that is truly ours and that is above all only ours.” Gustave Martelet, "Dieu n'a pas cree la mort," *Christus* 168 (1995), p. 464.

ฟาลค์ตั้งใจเพิ่มคำในวงเล็บเข้าไปในสิ่งที่มาร์เตอเลเขียนไว้เพื่อบ่งชี้ว่า อาศัยการรับธรรมชาติมนุษย์ พระเยซูเจ้าไม่เพียงปลดปล่อยมนุษย์ให้เป็นอิสระจากสิ่งที่เลวร้ายที่สุด (บาปของมนุษย์) แต่แบกรับภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนังด้วย Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. 148.

เผชิญหน้าในความตายของพระบุตรเองนั้น จะสอนพระบิดาว่าความตายซึ่งเป็นภาระของภาวะแห่งข้อจำกัดคืออะไร ในขณะที่เดียวกัน เราสามารถมีประสบการณ์ของพระเจ้าได้ผ่านภาวะแห่งข้อจำกัด

ชาวอิสราเอลทั้งหลาย จงฟังวาจาเหล่านี้เถิด พระเยซูชวาวนาซาแรทเป็นบุตรที่พระเจ้าทรงส่งมาหาท่าน พระเจ้าทรงรับพระองค์โดยประทานอำนาจทำอัศจรรย์ ปาฏิหาริย์ และเครื่องหมายต่างๆ เดชะพระเยซูเจ้า พระเจ้าทรงกระทำการเหล่านี้ในหมู่ท่านทั้งหลาย ดังที่ท่านรู้อยู่แล้ว

พระเยซูเจ้าทรงถูกมอบในเงื้อมมือของท่านตามที่พระเจ้ามีพระประสงค์และทรงทราบล่วงหน้าแล้ว ท่านใช้มือของบรรดาคนอธรรมประหารพระองค์โดยตรึงบนไม้กางเขน

แต่พระเจ้าทรงบันดาลให้พระองค์กลับคืนพระชนมชีพ พ้นจากอำนาจแห่งความตาย เพราะความตายยึดพระองค์ไว้ได้อำนาจอีกต่อไปไม่ได้ (หนังสือกิจการอัครสาวก บทที่ 2 ข้อที่ 22 - 24)¹³³

จากข้อความดังกล่าว ฟาลค์ตีความว่าความตายที่เป็นของพระเยซูเจ้าเองและแยกพระองค์ให้อยู่อย่างโดดเดี่ยวเปิดเผย the Other หรือพระบิดาผู้ซึ่งเป็นหนึ่งเดียวและประทับอยู่ในพระบุตรเสมอ อีกทั้งสามารถปลดปล่อยพระบุตรจากภาระของภาวะแห่งข้อจำกัดที่พระบุตรแบกรับไว้ได้ ที่สำคัญหากการยอมสละความต้องการของพระองค์เองเพื่อทำตามความต้องการของพระบิดาจนไม่เหลืออะไรเลย เหลือเพียงการเผชิญหน้ากับความวิตกกังวลและความตายของพระองค์เองทำให้พระเยซูเจ้าในฐานะมนุษย์ยังคงเป็นพระบุตร การเลียนแบบพระเยซูเจ้าสามารถทำให้เราค้นพบตัวตนของเราในฐานะบุตรบุญธรรมของพระเจ้า¹³⁴ ได้ผ่านวิธีเดียวกัน (ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและการยอมทั้งความต้องการของตัวเองเพื่อทำตามความต้องการของพระบิดา) กล่าวอีกนัยหนึ่ง อาศัยพระบิดาผู้ประทับอยู่ในมนุษย์ มนุษย์สามารถมีประสบการณ์ของพระเจ้าได้

ฟาลค์มองว่าการเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพระบิดาและพระบุตร, การรับธรรมชาติมนุษย์ของพระบุตร, และการทำตามพระเยซูเจ้าของคริสตชนจำเป็นต้องก้าวข้ามทั้งปรากฏการณ์วิทยาของไฮเดเกอร์และกับดักในเทววิทยาคริสต์ศาสนา

ฟาลค์ศึกษางานเขียนของไฮเดเกอร์และตั้งข้อสังเกตว่า ข้อบกพร่องในการวิเคราะห์ความวิตกกังวลของไฮเดเกอร์คือ การมองข้ามความสำคัญของกายในฐานะสิ่งที่มาก่อนและทำให้

¹³³ คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์.

¹³⁴ ดูจดหมายของนักบุญเปาโลอัครสาวกถึงชาวกาลาเทีย บทที่ 4 ข้อที่ 6

เนื้อหนังดำรงอยู่ได้ ไฮเดเกอร์มองว่าความวิตกกังวลเป็นความทุกข์ที่อยู่ส่วนลึกภายในของ *สำนึก* แต่ฟาลค์โต้แย้งว่า ความวิตกกังวลถูกพูดและแสดงออกมาผ่านเนื้อหนังเท่านั้น ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า ในขณะที่พระเยซูเจ้าถูกบดขยี้จากความวิตกกังวลต่อความตายของพระองค์เองที่ใกล้เข้ามา เนื้อหนังของพระเยซูเจ้าแสดงสิ่งที่ภาษาไม่สามารถพูดได้ออกมา นั่นคือ บาดแผลตามร่างกายและเสียงที่ร้องออกมาเพราะรู้สึกถูกทอดทิ้งให้ทุกข์เพียงลำพัง

ในขณะที่การกำหนดที่มากเกินไปให้กับความทุกข์โดยเทววิทยาคริสต์ศาสนากลายเป็นกับดักความสามารถในการจัดการและการอธิบายความทุกข์กลับกลายเป็นสิ่งปิดบังความจริงเรื่องความทุกข์ เพราะเทววิทยาคริสต์ศาสนาตีความความทุกข์ผิดอย่างกว้างขวาง (การชำระล้างให้บริสุทธิ์ด้วยความทุกข์)

ขณะที่พระเยซูเจ้าทรงพระดำเนินผ่านไป พระองค์ทอดพระเนตรเห็นคนตาบอดแต่กำเนิดคนหนึ่ง บรรดาศิษย์ทูลถามพระองค์ว่า “พระอาจารย์ ใครทำบาป ชายคนนี้ หรือบิดามารดาของเขา เขาจึงเกิดมาตาบอด” พระเยซูเจ้าตรัสตอบว่า “มิใช่ชายคนนี้ หรือบิดามารดาของเขาทำบาป แต่เขาเป็นเช่นนั้นก็เพื่อให้กิจการของพระเจ้าปรากฏในตัวเขา” (พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญยอห์น บทที่ 9 ข้อที่ 1 - 3)¹³⁵

ในเวลานั้น คนบางคนเข้ามาทูลพระเยซูเจ้าเรื่องชาวกาลิลีซึ่งถูกปีลาตสั่งประหารชีวิตในขณะที่เขากำลังถวายเป็นเครื่องบูชา พระองค์จึงตรัสตอบเขาว่า ท่านคิดว่าชาวกาลิลีเหล่านี้เป็น *คนบาป* มากกว่าชาวกาลิลีทุกคนหรือ จึงต้องถูกฆ่าเช่นนี้ มิได้ เราบอกท่านทั้งหลายว่า ถ้าท่านไม่กลับใจเปลี่ยนชีวิต ทุกท่านจะพินาศไปเช่นกัน แล้วคนสิบแปดคนที่ถูกหอสโลอัมพังทับเสียชีวิตเล่า ท่านคิดว่าคนเหล่านั้นมีความผิดมากกว่าคนอื่นทุกคนที่อาศัยอยู่ในกรุงเยรูซาเล็มหรือ มิได้ เราบอกท่านทั้งหลายว่า ถ้าท่านไม่กลับใจเปลี่ยนชีวิต ทุกท่านจะพินาศไปเช่นเดียวกัน” (พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญลูกา บทที่ 13 ข้อที่ 1 - 5)¹³⁶

ฟาลค์เสนอให้หนีจากกับดักนี้ด้วยการพัฒนา “ปรากฏการณ์วิทยาที่แท้จริงของความทุกข์” โดยตั้งข้อสังเกตว่า บัญญัติประการแรกของปรากฏการณ์วิทยาของความทุกข์คือ ลดการอธิบายด้วยเหตุผลลง แล้วปล่อยให้ความเจ็บปวดพูดออกมา เพราะการบรรยายลักษณะต่างจากการอธิบายตรงที่ไม่ปิดบังความไร้ความหมายและการดำรงอยู่ที่เกินจะทนรับไว้ได้ของความเจ็บปวด กล่าวอีกนัยหนึ่ง

¹³⁵ คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์, พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์.

¹³⁶ เรื่องเดียวกัน

ฟาลค์เสนอให้แทนที่ความทุกข์ที่ผูกไว้กับการทำบาปของธรรมเนียมประเพณีเดิมด้วยการบรรยายการใช้ชีวิตของพระเยซูเจ้าในสวนเกทเสมนีโดยไม่มีการเสริมเติมแต่งใดๆ เข้าไป กล่าวคือ การเรียนรู้ใหม่ที่จะอ่านเรื่องเล่าเกี่ยวกับความทุกข์ของพระเยซูเจ้าในสวนเกทเสมนีและที่กลโกธาที่ถูกบันทึกไว้ในหนังสือพระวรสาร

ฟาลค์อ่านคำตอบของพระเยซูเจ้าเรื่องคนตาบอดแต่กำเนิด (ไม่ใช่ชายตาบอดหรือพ่อแม่ที่ทำบาป เพราะชายตาบอดต้องเกิดเป็นมนุษย์ก่อนถึงจะทำบาปได้ แต่ถ้าเป็นพ่อแม่ที่ทำบาป คนที่ต้องตาบอดคือพ่อแม่ ไม่ใช่ลูก) และคนโดยหอสีโลอัมล้มทับตาย (ความตายของพวกเขาเกิดจากอุบัติเหตุ ไม่ใช่การทำบาป เพราะถ้าการทำบาปเป็นสาเหตุของการตาย คนอื่นที่หกล้มในเยรูซาเล็มซึ่งทำบาปเหมือนกันก็ต้องถูกหอสีโลอัมล้มทับตายด้วย) แบบปรากฏการณ์วิทยาของความทุกข์ว่า คำถามที่น่าสนใจกว่า “การตาบอดแต่กำเนิดเป็นความผิดของใคร” หรือ “อะไรเป็นสาเหตุการตายของทั้งสิบแปดคน” คือ เมื่อคนๆ หนึ่งมีความทุกข์ ความทุกข์ของเขาปรากฏออกมาอย่างไร?

ฟาลค์มองว่าความทุกข์ของพระเยซูเจ้าปรากฏผ่านเนื้อหนังในฐานะสิ่งกลาง (medium) ระหว่างบุคคลและโลก ฟาลค์อ่านการสัมผัสกับบุคคลอื่นผ่านกายของพระเยซูเจ้า อาทิ เท้าของพระเยซูเจ้าถูกขลิมน้ำมันหอม, การล้างเท้าบรรดาศิษย์ หรือศพของพระเยซูเจ้าถูกพันด้วยผ้าและเครื่องหอม เป็นทั้งการเปิดเผยตัวพระองค์เองและการถูกเปิดเผยในฐานะพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์ พระเจ้าที่ใช้ชีวิตและแสดงตัวในเนื้อหนังของมนุษย์ พระเยซูเจ้าเป็นบุตรแห่งมนุษย์ในความหมายที่ว่า พระเยซูเจ้ามีประสบการณ์กับตัวพระองค์เองผ่านเนื้อหนังแบบเดียวกับที่ตัวเราสามารถใช้ชีวิตและมีประสบการณ์กับโลกใบนี้ผ่านเนื้อหนังของเรา

ฟาลค์ยืมใช้ข้อเสนอของโมลท์มันน์ “ความทุกข์และความตายของพระบุตรเป็นความทุกข์คนละแบบกับความทุกข์ของพระบิดา.....พระบุตรทุกข์จากความตายของพระองค์เอง ส่วนพระบิดาทุกข์จากความตายของพระบุตร”¹³⁷ เพื่อตั้งข้อสังเกตว่า อาศัยความเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างพระบิดาและพระบุตร พระบุตรสามารถส่งต่อประสบการณ์ความทุกข์ของพระองค์เองไปให้พระบิดาผู้ไม่สามารถมีประสบการณ์ความทุกข์ได้ เพราะพระบิดาไม่ได้รับธรรมชาติมนุษย์หรือเป็นเนื้อหนังอย่างที่พระบุตรเป็น ฟาลค์อ่านว่าในสวนเกทเสมนีและที่กลโกธานั้น สิ่งที่เขาหายไปจากชีวิตของพระเยซูเจ้าไม่ใช่แค่

¹³⁷ โมลท์มันน์เขียนไว้ว่า “The suffering and dying of the Son, forsaken by the Father, is a different kind of suffering from the suffering of the Father in the death of the Son.....The Son suffers dying, the Father suffers the death of the Son.” Moltmann, *The Crucified God: The Cross of Christ as the Foundation and Criticism of Christian Theology*, p. 359.

สิ่งของหรือบรรดาศิษย์ที่คอยสนับสนุนพระองค์ แม้แต่สิ่งที่เป็นของพระองค์เองและเพื่อพระองค์เองก็หายไปด้วย ฟาลค์โต้แย้งว่าความทุกข์ที่เริ่มต้นในสวนเกทเสมนีและถึงจุดสูงสุดบนกางเขนของพระเยซูเจ้าเปิดเผยทั้งความไม่สามารถหนีความตายที่เกิดจากการมีภาวะแห่งข้อจำกัดได้และการแทนที่คำพูด (การอธิบาย) ด้วยกายที่บรรยายความทุกข์โดยปราศจากเสียง

นอกจากความทุกข์ของพระบุตรไม่เหมือนความทุกข์ของพระบิดาแล้ว ฟาลค์ยังยืมใช้ข้อสังเกตของโมลท์มันน์ “พระเยซูเจ้าทุกข์และตายเพียงลำพัง แต่คนที่เชื่อในพระเยซูเจ้าทุกข์และตายโดยมีพระเยซูเจ้าเป็นเพื่อน”¹³⁸ เพื่อโต้แย้งว่า คริสตชนไม่ต้องแบกรับความทุกข์แทนคนอื่นเพราะ คริสตชนไม่เคยเป็นพระแมสสิยาห์ ความทุกข์ของพระแมสสิยาห์ไม่ใช่ความทุกข์ของคริสตชน¹³⁹ ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า การทุกข์และตายโดยมีพระเยซูเจ้าเป็นเพื่อนไม่ได้หมายความว่า เราไม่ต้องทุกข์และตายอีกต่อไป เพราะความทุกข์และความตายของเราไม่ได้ถูกแทนที่ด้วยความทุกข์และความตายของพระเยซูเจ้า ความทุกข์ที่แท้จริงของคริสตชนคือการยอมรับว่า เราต้องแบกรับความทุกข์และความตายของเราด้วยตัวเราเอง ไม่มีใครสามารถทุกข์แทนเราและคนอื่นได้ (น้ำตาที่ไหลออกมาเพราะเห็น ความทุกข์ของเพื่อนต่างจากน้ำตาที่ไหลออกมาเมื่อเผชิญหน้ากับความทุกข์ของตัวเอง) การทุกข์และตายโดยมีพระเยซูเจ้าเป็นเพื่อนหมายถึง เราไม่ได้แบกรับความทุกข์ทั้งหมดของเราไว้อย่างโดดเดี่ยว แต่เราทุกข์และตายไปพร้อมกับพระเยซูเจ้าในฐานะผู้นำทางที่เคยทุกข์และตายมาก่อน พระเยซูเจ้าเปลี่ยนความหมายของความทุกข์และความตายให้เป็นการใช้ชีวิตปัจจุบันที่สามารถรับมือภาวะแห่งข้อจำกัดและความตายของเราแต่ละคนได้ (ความตายไม่ใช่จุดจบของชีวิต แต่กำหนดการใช้ชีวิตปัจจุบัน) กล่าวอีกนัยหนึ่ง พระเยซูเจ้าแบกรับความทุกข์ไปจนถึงจุดสูงสุดบนกางเขนได้ เพราะไม่ได้แบกรับความทุกข์ไว้เพื่อตัวพระองค์เอง แต่เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของพระบิดา¹⁴⁰ ฟาลค์อ่านว่า พระเยซูเจ้าเชื่อเชิญเราให้ทำแบบเดียวกัน นั่นคือ การมอบตัวเราให้เป็นของขวัญแห่งการถูกมอบให้¹⁴¹ (ของขวัญที่ไม่ใช่การมอบแค่ตัวเรา แต่รวมถึงเจตจำนงทั้งหมดของเรา) ผ่านความ

¹³⁸ โมลท์มันน์เขียนไว้ว่า “Jesus suffered and died alone. But those who follow him suffer and die in fellowship with him.” Ibid., p. 76.

¹³⁹ แกชแวนด์เนอร์ระบุว่า ฟาลค์วิพากษ์เลวินัสและธรรมเนียมประเพณีของศาสนายิวที่มองว่า พันธกิจของพระแมสสิยาห์คือ การรับทุกข์แทนมนุษย์ทุกคน Gschwandtner, "Corporeality, Animality, Bestiality: Emmanuel Falque on Incarnate Flesh.", p. 5.

¹⁴⁰ ดูพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญลูกา บทที่ 22 ข้อที่ 42

¹⁴¹ ฟาลค์อธิบายว่า ของขวัญจะไม่ถูกมอบให้ผู้รับจนกว่าของขวัญนั้นจะถูกละทิ้งโดยผู้ให้ ด้วยเหตุผลนี้ พระเยซูเจ้าต้องยอมละทิ้งทุกอย่างแม้แต่เจตจำนงที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไปเพื่อเป็นการให้ (ภาษาฝรั่งเศส *donner*

ทุกข์และความตายและในวิถีทางของเราเอง ฟาลค์ตีความว่า “ดาบที่เปิดเผยความจริง” ของมอริส บลงแดล (Maurice Blondel, 1861 - 1949) คือความทุกข์ที่เราแบกรับในเนื้อหนังที่ทำให้เราไม่สามารถลืมพระเยซูเจ้าในฐานะผู้นำทางและพระบิดาในฐานะเป้าหมายของการเดินทางของเราในโลกนี้¹⁴²

ในตอนท้ายของการวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของเนื้อหนัง ฟาลค์โต้แย้งว่า แม้แนวคิดเรื่องผลดีของความทุกข์ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของคริสต์ศาสนายังคงมีอิทธิพลอยู่มาก แต่เราไม่ควรคาดหวังผลดีจากความทุกข์ในความหมายของสิ่งชำระล้างให้บริสุทธิ์ จริยอยู่ที่นักพรตที่มีชื่อเสียงและกลายเป็นนักบุญในคริสต์ศาสนาหลายคนสามารถกลับใจและเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตได้เพราะการไตร่ตรองประสบการณ์ความทุกข์ของตนเอง แต่ประสบการณ์ความทุกข์ของนักบุญเหล่านี้ไม่ใช่ประสบการณ์ความทุกข์ในเนื้อหนังของเราเอง ผู้ป่วยในโรงพยาบาลที่ถูกตรึงบนเตียงคนไข้เหมือนพระเยซูเจ้าถูกตรึงบนกางเขนนั่นใช้ชีวิตอยู่กับความทุกข์และความตายที่ใกล้เข้ามาของพวกเขาเองไปพร้อมๆ กับพระเยซูเจ้า แต่พวกเขาไม่ได้เป็นพระเยซูเจ้า ที่สำคัญ ความทุกข์และความตายของพวกเขาไม่ใช่ความทุกข์และความตายของพระเยซูเจ้า

กล่าวโดยสรุปคือ ฟาลค์เสนอบทวิเคราะห์ประการสุดท้ายว่า ความทุกข์เป็นหนทางสู่ความรอดพ้นจริงๆ แต่ไม่ใช่ในความหมายของสิ่งชำระล้างให้บริสุทธิ์อย่างที่ธรรมเนียมประเพณีเดิมสอน แต่ในความหมายของการมีประสบการณ์ของพระเจ้าผ่านเนื้อหนังของเราเอง กล่าวคือความเข้าใจเรื่องภาวะแห่งข้อจำกัด (ความทุกข์และความตายเป็นภาวะแห่งข้อจำกัดตามธรรมชาติโดยตัวของภาวะแห่งข้อจำกัดเองไม่ใช่ผลของบาป) และความวิตกกังวลที่ปรากฏอย่างเด่นชัดผ่านเนื้อหนังของพระเยซูเจ้า (การเชื่อมโยงความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้ากับภาวะแห่งข้อจำกัดในเชิงการเป็นเหตุเป็นผลกัน) ทำให้เราเข้าใจได้ว่า อาศัยการเป็นบุคคลที่มีความทุกข์ของ พระเยซูเจ้าหรือพระบุตรที่รับธรรมชาติมนุษย์ (เสียงร่ำร้องจากความรู้สึกว่าพระองค์เองถูกทอดทิ้งให้โดดเดี่ยวและการฉีกขาดของเนื้อหนัง) พระบิดาผู้ประทับอยู่ในและอยู่กับพระบุตรเสมอแบกรับภาระที่เอาชนะไม่ได้ของกฎแห่งความเสื่อมสลายได้ไวเสียเองและเปลี่ยนสภาพภาระของความเสื่อมสลายได้ไปสู่พระสิริรุ่งโรจน์ของการกลับคืนชีพที่ไม่เสื่อมสลายอีกเลย กล่าวอีกนัยหนึ่ง

แปลว่า to give ในภาษาอังกฤษ) หรือของขวัญแห่งการถกมอบให้ที่แท้จริงแด่พระบิดา Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. 103.

¹⁴² บลงแดลตั้งข้อสังเกตว่า ความทุกข์คือรอยประทับของพระเจ้า (the other) ในตัวเรา Maurice Blondel, *Action* (Notre Dame, Ind.: University of Notre Dame Press., 2004)., p. 351.

ภาวะแห่งข้อจำกัดที่ทำให้เราไม่สามารถเข้าใจพระเจ้าได้ในตอนแรกกลับกลายเป็นสิ่งที่ทำให้เราเข้าใจและเข้าใจพระเจ้าได้มากกว่าเดิม ยิ่งไปกว่านั้น การอธิบายความทุกข์ด้วยเนื้อหาของฟาลค์ทำให้ภาวะแห่งข้อจำกัดเป็นศูนย์กลางของการดำรงอยู่ของมนุษย์ที่ช่วยอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความทุกข์และความเป็นมนุษย์ในฐานะเจ้าของประสบการณ์ความทุกข์ได้มากยิ่งขึ้น นั่นคือ ทุกข์ของการดำรงอยู่ของมนุษย์¹⁴³ ที่ผูกอยู่กับเนื้อหาซึ่งเป็นเงื่อนไขตามธรรมชาติของความเป็นมนุษย์

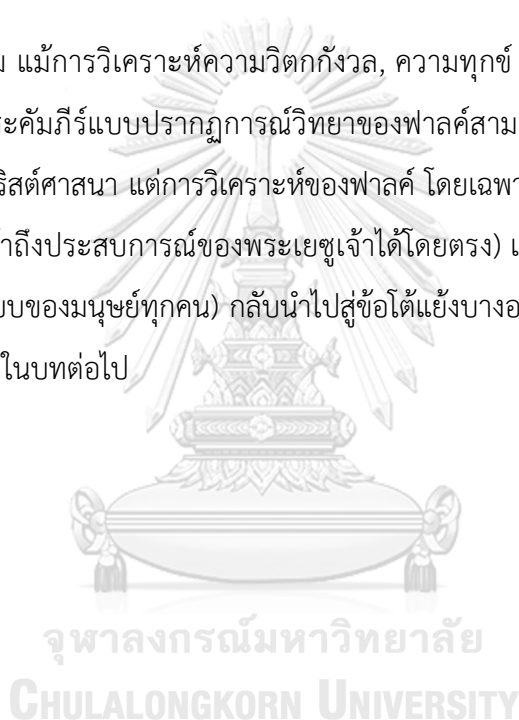
ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อรวมบทวิเคราะห์ทั้งสามประการเข้าด้วยกัน กล่าวคือ ความทุกข์ (บทวิเคราะห์ประการที่สาม) และภาวะแห่งข้อจำกัด (บทวิเคราะห์ประการแรก) ที่พระเยซูเจ้าแบกรับไว้ปรากฏเด่นชัดในความวิตกกังวล (บทวิเคราะห์ประการที่สอง) ผ่านเนื้อหา สิ่งที่ฟาลค์ต้องการนำเสนอในตอนท้ายคือ พระเยซูเจ้าเป็นต้นแบบของมนุษย์ทุกคน การอ่านเรื่องราวความทุกข์ทรมานของพระเยซูเจ้า (Jesus Christ's passion) ที่ถูกบันทึกไว้ในพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระโก บทที่ 14 - 15 แบบปรากฏการณ์วิทยาที่สนใจการใช้ชีวิตที่เหลืออยู่อย่างไร มากกว่าเมื่อไรจุดจบของชีวิตจะมาถึงทำให้ฟาลค์ค้นพบว่า พระเยซูเจ้าเชิญเราให้รับมือความทุกข์ต่างไปจากเดิมโดยมีพระเยซูเจ้าเป็นต้นแบบ ซึ่งไม่ใช่ในความหมายของการเป็นผู้รับทุกข์แทนเรา แต่เป็นผู้นำทางที่มีประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายที่เป็นของพระองค์เองมาก่อนจึงสามารถนำทางและเดินทางไปด้วยกันได้กับการแบกรับเนื้อหาและความทุกข์ของตัวเองได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ฟาลค์ใช้คำสอนทางเทววิทยาเรื่อง “พระเจ้าทรงรับธรรมชาติมนุษย์” หรือ Incarnation ในภาษาอังกฤษซึ่งมีความหมายแฝงว่า “พระเจ้าสถิตกับเรา” (God-with-us) เป็นจุดเริ่มต้นการวิเคราะห์ประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้า เพื่อนำเสนอในตอนท้ายว่า ในประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายซึ่งเป็นของตัวเอง พระเจ้าไม่ได้ทุกข์แทนเรา แต่พระเจ้า “ทุกข์ร่วมกับเรา” (suffering-with-us หรือ com-passion)

อีกทั้งมุมมองใหม่ที่เสนอให้ทำความเข้าใจพันธกิจของพระเยซูเจ้าโดยเริ่มต้นจากการรับธรรมชาติมนุษย์ (การแบกรับเนื้อหา) แล้วเคลื่อนไปสู่การกลับคืนชีพ (การแบกรับกางเขน) นั้น ผู้เขียนมองว่า นอกจากฟาลค์จะใช้ “การรับธรรมชาติมนุษย์” เป็นศูนย์กลางของการวิเคราะห์ภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหาของพระเยซูเจ้าแล้ว ฟาลค์ยังใช้ธรรมชาติมนุษย์ที่พระเยซูเจ้ามีร่วมกับเราเป็นวิธีเข้าหาปัญหาด้วย คุณูปการที่เด่นชัดประการหนึ่งของวิธีเข้าหาปัญหาที่เริ่มต้นจากสิ่งที่มนุษย์ทุกคนมีส่วนร่วมกันคือ การเกิดพื้นที่ร่วมกันที่เทววิทยาและปรัชญา รวมถึงคนที่เชื่อในพระเจ้าและคนที่ไม่

¹⁴³ ฟาลค์ระบุว่าคริสต์ศาสนามองความทุกข์ที่รุนแรงและไม่สามารถหนีพ้นได้เป็นความเจ็บปวดทางกายหรือไม่ก็ความทุกข์เชิงภววิทยา Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. 73.

เชื่อในพระเจ้าสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ ที่สำคัญ การสนทนาที่เริ่มต้นจากสิ่งที่ทุกคนมีส่วนร่วมโดยมีเป้าหมายเพื่อแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ความเข้าใจของกันและกันอย่างเคารพความแตกต่างระหว่างกันคือ วิธีศึกษาที่ทำให้งานเขียนของฟาลค์มีความโดดเด่นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับนักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาร่วมสมัยคนอื่นๆ แกซแวนด์เนอร์ระบุว่า ฟาลค์ทำให้ปรัชญาและเทววิทยาผสานกันได้อย่างที่ไม่เคยมีนักคิดร่วมสมัยคนใดทำได้มากเท่ากับฟาลค์¹⁴⁴ แกซแวนด์เนอร์ตั้งข้อสังเกตว่า การวิเคราะห์คำสอนทางเทววิทยาด้วยการเข้าหาปัญหาแบบปรากฏการณ์วิทยาของฟาลค์สามารถให้ความเข้าใจใหม่ที่ลึกซึ้งมากขึ้นทั้งในปรากฏการณ์วิทยาและเทววิทยาไปพร้อมๆ กัน¹⁴⁵

อย่างไรก็ตาม แม้การวิเคราะห์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้าผ่านการอ่านตัวบทพระคัมภีร์แบบปรากฏการณ์วิทยาของฟาลค์สามารถให้ความเข้าใจใหม่ที่ต่างไปจากเดิมในเทววิทยาคริสต์ศาสนา แต่การวิเคราะห์ของฟาลค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทวิเคราะห์ประการที่สอง (เราสามารถเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรง) และบทวิเคราะห์ประการที่สาม (พระเยซูเจ้าเป็นต้นแบบของมนุษย์ทุกคน) กลับนำไปสู่ข้อโต้แย้งบางอย่างในปรากฏการณ์วิทยาซึ่งจะถูกศึกษาอย่างละเอียดในบทต่อไป

¹⁴⁴ Christina M. Gschwandtner, *Postmodern Apologetics?: Arguments for God in Contemporary Philosophy* (New York: Fordham University Press, 2012), p. 184.

¹⁴⁵ Christina M. Gschwandtner, "Phenomenology, Hermeneutics and Scripture: Marion, Henry, and Falque On The Person Of Christ," *The Journal for Cultural and Religious Theory* 17, no. 2 (2018), p. 292.

บทที่ 4

ข้อวิพากษ์แนวคิดเรื่องความทุกข์กับเนื้อหาของเอมมานูเอล ฟาลค์

บทนี้เป็นการศึกษาข้อวิพากษ์แนวคิดเรื่องความทุกข์กับเนื้อหาของเอมมานูเอล ฟาลค์ โดยเริ่มต้นจากการศึกษาข้อวิพากษ์จากนักวิชาการร่วมสมัยสองคนคือ คริสตินา แกชแวนด์เนอร์¹⁴⁶ (Christina Gschwandtner) และวิลเลียม วูดดี้¹⁴⁷ (William Woody) ทั้งสองคนมีข้อสังเกตที่คล้ายคลึงกันว่า แม้การอธิบายประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ด้วยเนื้อหาของฟาลค์มีคุณูปการหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเทววิทยาคริสต์ศาสนา แต่คำอธิบายที่เริ่มต้นจากมุมมองแบบมนุษย์ของฟาลค์มีข้อบกพร่องเชิงปรากฏการณ์วิทยาบางประการ นั่นคือ การใช้ข้อความจากคัมภีร์ทางศาสนาร้อยเรียงข้อเสนอทางปรัชญา และการตีความเกินขอบเขตที่ปรากฏการณ์วิทยาสามารถทำได้ จากนั้นเป็นจุดยืนของผู้เขียนต่อข้อวิพากษ์จากนักวิชาการร่วมสมัยและการวิเคราะห์ปัญหาเรื่องความทุกข์ในประสบการณ์มนุษย์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหาของฟาลค์ รวมถึงข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่ได้จากการอภิปราย

4.1 ข้อบกพร่องจากการอ่านประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าแบบปรากฏการณ์วิทยาของฟาลค์

แกชแวนด์เนอร์ระบุว่าการศึกษาทั้งทางปรัชญาและเทววิทยาทำให้ฟาลค์มีวิถีศึกษาและการเข้าหาปัญหาที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดจากนักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาร่วมสมัยคนอื่น¹⁴⁸ แกชแวนด์เนอร์บรรยายว่า ฟาลค์เห็นด้วยกับนักวิชาการส่วนใหญ่เรื่องความแตกต่างกันระหว่างปรัชญาและเทววิทยา แต่วิถีศึกษาและวิธีเข้าหาปัญหาของฟาลค์คือ การใช้ความแตกต่างระหว่างปรัชญาและเทววิทยาเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาทั้งปรัชญาและเทววิทยาไปพร้อมๆ กัน¹⁴⁹ ฮิวจ์ระบุว่า ฟาลค์ต้องการใช้ปรัชญาควบคู่ไปกับเทววิทยาคริสต์ศาสนาเป็นวิธีค้นหาความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับโลกที่เราอาศัยอยู่ ด้วยความโดดเด่นเช่นนี้ แกช

¹⁴⁶ ปัจจุบันเป็นอาจารย์สอนวิชาปรัชญาที่มหาวิทยาลัยพอร์ตสมัทในเมืองนิวยอร์กซิตี้ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยคาทอลิกของคณะนักบวชเยสุอิต (the Jesuit) ที่เก่าแก่ที่สุดทางตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกา

¹⁴⁷ ปัจจุบันเป็นบาทหลวงของคณะนักบวชเยสุอิตและเป็นอาจารย์สอนวิชาปรัชญาที่วิทยาลัยโฮลีครอสในเมืองวูสเตอร์ รัฐแมสซาชูเซตส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

¹⁴⁸ Gschwandtner, *Postmodern Apologetics?: Arguments for God in Contemporary Philosophy.*, p. 184.

¹⁴⁹ Gschwandtner, "Corporeality, Animality, Bestiality: Emmanuel Falque on Incarnate Flesh.", p. 2.

แวนด์เนอร์ระบุว่า ฟาลค์เป็นผู้ผสานปรัชญาและเทววิทยาเข้าด้วยกันอย่างสมบูรณ์มากกว่าที่นักคิดคนใดเคยทำ การทำงานร่วมกันอย่างยอมรับความแตกต่างของกันและกันระหว่างปรัชญาและเทววิทยาตามข้อเสนอของฟาลค์ถูกเรียกว่า ปรากฏการณ์วิทยาเชิงเทววิทยา¹⁵⁰ แกซแวนด์เนอร์ (2012b: 208) มองว่าคุณูปการสำคัญของการวิเคราะห์เนื้อหาทางเทววิทยาและประสบการณ์ทางศาสนาด้วยการเข้าหาปัญหาแบบปรากฏการณ์วิทยา¹⁵¹ ตามข้อเสนอของฟาลค์คือ ความเข้าใจใหม่ที่ลึกซึ้งกว่าเดิมซึ่งทำให้การใช้ชีวิตตามหลักคำสอนทางเทววิทยามีชีวิตชีวาหรือไม่รู้สึกแห้งแล้งอย่างที่ผ่านมา¹⁵²

ในขณะที่วูดดีตั้งข้อสังเกตว่า การแก้ไขจนเกิดความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับธรรมชาติมนุษย์และภาวะแห่งข้อจำกัดโดยฟาลค์และกลายเป็นคำอธิบายที่ต่างไปจากธรรมเนียมประเพณีเดิมนั้น ทำให้เกิดการแก้ไขให้ถูกต้องหลายเรื่องตามมา วูดดีแจกแจงคุณูปการสำคัญจากการแก้ไขให้ถูกต้องโดยฟาลค์ในสามเรื่อง ดังนี้

(1) การเสวนากับคนที่มีความเชื่อทางศาสนาต่างกัน: วูดดีตั้งข้อสังเกตว่า การวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์โดยเริ่มต้นจากความเป็นจริงที่มนุษย์ทุกคนมีส่วนร่วมกัน (ภาวะแห่งข้อจำกัด) ทำให้การเสวนาระหว่างคนที่มีความเชื่อทางศาสนาหลากหลายและต่างกันเป็นไปได้มากขึ้นในภาคปฏิบัติ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ฟาลค์ใช้ภาวะแห่งข้อจำกัดเป็นพื้นที่ร่วมกันของทั้งคนที่เชื่อในพระเจ้าและคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้า, คนที่เชื่อในพระเจ้าแต่นิกายกัน หรือแม้แต่นักวิทยาศาสตร์ที่ไม่มีศาสนาสามารถพูดคุยกันได้โดยไม่ต้องพะวงหรือมีอคติกับการตั้งฐานคติ¹⁵³ เกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองเชื่อและศรัทธา

(2) การกู้คืนความสำคัญของ “กาย” ทั้งในธรรมเนียมประเพณีของปรากฏการณ์วิทยาและเทววิทยา: วูดดีมองว่าข้อโต้แย้งของฟาลค์ทำให้ “การเป็นสิ่งดีขั้นพื้นฐานของกาย” ถูกยืนยันอีกครั้ง ธรรมเนียมประเพณีของปรัชญาตะวันตกและเทววิทยาคริสต์ศาสนาจารีตตะวันตกมองข้ามความสำคัญของกายมาอย่างยาวนาน (ดูบทที่ 2) ฟาลค์แก้ไขความเข้าใจให้ถูกต้องว่า การรวมกัน

¹⁵⁰ Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. xiii.

¹⁵¹ ฟาลค์มองว่า ปรากฏการณ์วิทยาเป็นการเข้าหาปัญหาเชิงปรัชญาที่ทรงพลังมากสำหรับความเข้าใจตัวเราเองและโลกที่เราอาศัยอยู่

¹⁵² Gschwandtner, *Postmodern Apologetics?: Arguments for God in Contemporary Philosophy.*, p. 208.

¹⁵³ assumption เป็นความเชื่อเบื้องต้นซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมและนำไปปฏิบัติโดยไม่ต้องมีการพิสูจน์

เป็นบุคคลของมนุษย์เป็นสิ่งดีขั้นพื้นฐานที่จะปฏิเสธหรือแยกกายออกไปไม่ได้ ฟาลค์ไม่เห็นด้วยกับการทำให้ความเป็นมนุษย์เท่ากันกับบาป และพยายามร้อยเรียงเงื่อนไขพื้นฐานของความเป็นมนุษย์กับความเป็นจริงเรื่องความทุกข์และความตายเพื่อโต้แย้งว่า ประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายไม่ใช่ผลต่อเนื่องของการทำบาป

(3)การทำให้ชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณเติบโตด้วยวิธีใหม่: วูดตี้มองว่าคำอธิบายที่แยกภาวะแห่งข้อจำกัดออกจากบาปและความตายฝ่ายจิตวิญญาณทำให้การปลอบโยนและการให้ความบรรเทาใจคนเจ็บป่วย, คนที่ใกล้ตาย รวมถึงคนที่กำลังโศกเศร้าและเจ็บปวดจากการสูญเสียคนรักแตกต่างและได้ผลลัพธ์ที่ดีต่างจากเดิม กล่าวคือ ความเข้าใจแบบเดิมที่ผูกความทุกข์และความตายไว้กับบาป และอธิบายว่าความตายเชิงชีววิทยาเป็นการลงโทษโดยพระเจ้าเพื่อตอบแทนการทำบาปของเรานั้น นอกจากไม่สามารถปลอบโยนหรือบรรเทาใจเราได้แล้ว ยิ่งทำให้เราเจ็บปวดมากขึ้นกว่าเดิม เพราะคำอธิบายแบบเดิมบ่งบอกว่า ความทุกข์และความตายเป็นสิ่งที่เราสมควรได้รับ วูดตีตั้งข้อสังเกตว่า คำอธิบายแบบเดิมที่เน้นความรู้สึกผิดและกลัวการทำบาปสามารถกลายเป็นแรงขับให้คนๆ หนึ่งปฏิเสธและออกห่างจากพระเจ้าได้¹⁵⁴

อย่างไรก็ตาม ทั้งแกทแวนด์เนอร์และวูดตีมีข้อวิพากษ์อย่างสอดคล้องกันว่า การอธิบายความทุกข์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหาของฟาลค์สร้างปัญหาเชิงปรากฏการณ์วิทยาสองประการ ดังนี้

4.1.1 ปัญหาการใช้ข้อความจากคัมภีร์ทางศาสนาร้อยเรียงข้อเสนอทางปรัชญา

4.1.1.1 การอ้างว่ามีการเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรง

แกทแวนด์เนอร์ตั้งคำถามว่า ข้ออ้างสำคัญทางเทววิทยาของฟาลค์ว่า พระเยซูเจ้าแสดงความหมายของการเป็นมนุษย์แท้จริงแก่เรา นั้นสามารถถูกพิสูจน์หรือทำให้เป็นรูปธรรมทาง

¹⁵⁴ William C. Woody S.J., "Embracing Finitude: Falque's Phenomenology of the Suffering "God with Us", in *Evil, Fallenness, and Finitude*, ed. Bruce Ellis Benson and B. Keith Putt (London: Palgrave MacMillan, 2017). ผู้เขียนเห็นด้วยกับฟาลค์และวูดตีในประเด็นนี้ ผู้เขียนมองว่าความบกพร่องของคำอธิบายแบบเดิมที่ผูกความทุกข์เข้ากับการทำบาปคือการสร้างความเจ็บปวดสองชั้น (double pain or anguish) ให้กับคริสตชนที่ใช้ชีวิตตามหลักคำสอนของคริสต์ศาสนาอย่างดี ความเจ็บปวดชั้นแรกคือ ความเจ็บปวดขณะใช้ชีวิตอยู่ในโลกนี้ที่เกิดจากการไม่เข้าใจพระเจ้าว่า ทำไมฉันที่เชื่อมั่นศรัทธาในพระเจ้าและพยายามทำแต่สิ่งที่ดีต้องประสบความทุกข์เช่นนี้? ความเจ็บปวดชั้นที่สองคือ ความเจ็บปวดในโลกหน้า (คริสตชนเชื่อว่าโลกหลังความตาย) ที่พระเจ้าพิพากษาให้ถูกชำระด้วยไฟจนกว่าจะบริสุทธิ์เพียงพอสำหรับความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าอีกครั้งหนึ่ง

ปรัชญาได้อย่างไร? แกทแวนด์เนอร์อธิบายเพิ่มเติมว่า แม้ว่าโดยหลักการแล้ว การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือปรากฏการณ์วิทยาสามารถนำมาใช้อธิบายการไตร่ตรองเชิงเทววิทยาเกี่ยวกับการรับธรรมชาติมนุษย์ของพระเยซูเจ้าได้ แต่คำอธิบายของฟาลค์ยังไม่ชัดเจนและหนักแน่นมากพอว่าการวิเคราะห์ประสบการณ์ของ พระเยซูเจ้าในสวนเกทเสมณีผ่านการอ่านเรื่องราวที่ถูกบันทึกไว้ในตัวบทพระคัมภีร์แบบปรากฏการณ์วิทยาเป็นคุณูปการทางปรัชญาได้อย่างไร? แกทแวนด์เนอร์ไม่ได้ปฏิเสธวิธีศึกษาที่ผสานปรัชญา (ปรากฏการณ์วิทยา) และเทววิทยาเข้าด้วยกัน แต่ต้องการชี้ประเด็นปัญหาหรือความไม่ชัดเจนของฟาลค์ นั่นคือ การวิเคราะห์ประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้าในสวนเกทเสมณีและที่กลโกธาเสมือนเป็นประสบการณ์ของฟาลค์เอง กล่าวอีกนัยหนึ่ง แกทแวนด์เนอร์ไม่เชื่อว่า การมีภาวะแห่งข้อจำกัดร่วมกันทำให้เราสามารถเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรงตามข้อเสนอของฟาลค์ แกทแวนด์เนอร์ตั้งข้อสังเกตว่า ปรัชญาสามารถยอมรับการอ่านและการไตร่ตรองข้อความจากพระคัมภีร์แบบเทววิทยาจนกลายเป็นความเข้าใจใหม่ทางปรัชญาได้มากกว่าการอ้างว่าเราสามารถเข้าถึงประสบการณ์ส่วนตัวของคนๆ หนึ่งได้โดยตรง แกทแวนด์เนอร์มองว่าฟาลค์จำเป็นต้องอธิบายให้ชัดเจนและหนักแน่นกว่านี้ ว่าเราสามารถเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าโดยตรงได้อย่างไร? แกทแวนด์เนอร์ตั้งข้อสังเกตต่อไปว่า สิ่งที่มีอบความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะแห่งข้อจำกัดแบบมนุษย์แก่เราไม่ใช่ประสบการณ์ส่วนตัวของพระเยซูเจ้า แต่เป็นการอ่านและการตีความสิ่งที่ถูกบรรยายไว้โดยผู้เขียนหรือผู้เรียบเรียงตัวบทพระคัมภีร์ แกทแวนด์เนอร์มองว่าการใช้ข้อความจากพระคัมภีร์ไบเบิลร้อยเรียงข้อเสนอทางเทววิทยาทำให้เกิดข้อโต้แย้งน้อยกว่าการใช้ร้อยเรียงข้อเสนอทางปรัชญา¹⁵⁵

แกทแวนด์เนอร์ระบุเพิ่มเติมว่า การใช้ข้อความจากพระคัมภีร์ร้อยเรียงหรือสนับสนุนการวิเคราะห์เชิงปรัชญามีการให้เหตุผลรองรับ (justification) น้อยมาก เพราะตัวบทพระคัมภีร์ไม่สามารถเป็น “สิ่งที่ชัดเจนในตัวเอง” (self-evident¹⁵⁶) ได้ เหตุผลหนึ่งที่ทำให้การวิเคราะห์ความทุกข์

¹⁵⁵ Gschwandtner, "Corporeality, Animality, Bestiality: Emmanuel Falque on Incarnate Flesh." ฟาลค์ระบุว่า *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death* เป็นการวิเคราะห์เชิงปรัชญาเกี่ยวกับประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของมนุษย์ Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. xv.

¹⁵⁶ ผู้เขียนแปลจากคำนิยามที่ปรากฏใน *The Cambridge Dictionary* ว่า สิ่งที่ชัดเจนมากจนไม่ต้องการพิสูจน์หรือคำอธิบายใดๆ (clear or obvious without needing any proof or explanation) เจษฎา ทอง

ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนังผ่านการอ่านประสบการณ์ความทุกข์และความตายของพระเยซูเจ้าโดยฟาลค์มีปัญหาเชิงปรากฏการณ์วิทยา คือ การอ่านราวกับว่าสิ่งที่ถูกบันทึกไว้ในพระคัมภีร์เป็นเหตุการณ์จริงทางประวัติศาสตร์ (historical event¹⁵⁷) และมองข้ามคุณลักษณะเชิงตัวบทไป กล่าวคือ ตัวบทพระคัมภีร์ที่ตกทอดมาถึงเราในปัจจุบันนั้น ผ่านการไตร่ตรอง, การเขียน, การรวบรวม, การเรียบเรียง และการแปลจากประสบการณ์ที่แตกต่างหลากหลายของผู้มีความเชื่อจำนวนมาก แกกซ์แวนด์เนอร์ไม่เห็นด้วยกับการตั้งฐานคิดว่า เราสามารถเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรงและตัวบทพระคัมภีร์ซึ่งบรรยายประสบการณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งที่ชัดเจนในตัวเอง จุดยืนของแกกซ์แวนด์เนอร์ในประเด็นการใช้ข้อความจากพระคัมภีร์ร้อยเรียงข้อเสนองานปรัชญาคือ เราสามารถทำได้ แต่ต้องทำอย่างระมัดระวัง กล่าวคือ การใช้โดยคำนึงถึงบริบทที่แตกต่างหลากหลายของทั้งผู้เขียนและผู้อ่าน รวมถึงธรรมเนียมประเพณีของการตีความตัวบทพระคัมภีร์ด้วย¹⁵⁸

จุดที่ตั้งข้อสังเกตไปในทิศทางเดียวกันกับแกกซ์แวนด์เนอร์ว่า การเริ่มต้นการวิเคราะห์ปัญหาความทุกข์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดเพื่อสร้างความเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์และพระเยซูเจ้าผู้เป็นพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์นั้น บ่งบอกวิธีศึกษาที่ทำให้เกิดปัญหาเชิงปรากฏการณ์วิทยาตามมาตั้งแต่แรก กล่าวคือ การตั้งฐานคิดว่าพระเยซูเจ้ามีเนื้อหนัง, ความอ่อนแอ และภาวะแห่งข้อจำกัดแบบมนุษย์ ฟาลค์ใช้เงื่อนไขโดยธรรมชาติของการถูกสร้างที่มนุษย์ทุกคนมีส่วนร่วมกันเป็นจุดเริ่มต้นของวิธีบรรยายประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าแบบปรากฏการณ์วิทยา กล่าวอีกนัยหนึ่ง การอ่านเรื่องราวของพระเยซูเจ้าในสวนเกทเสมนีตามที่บันทึกไว้ในตัวบทพระคัมภีร์แบบปรากฏการณ์วิทยาทำให้ฟาลค์มองเห็นการมีส่วนร่วมในธรรมชาติมนุษย์อย่างสมบูรณ์ของพระเยซูเจ้า ที่สำคัญ การเชื่อมโยงเนื้อหนังแบบมนุษย์ของพระเยซูเจ้ากับของมนุษย์ทำให้โลกของพระเจ้า

รุ่งโรจน์ แปลว่า “ประจักษ์ชัดในตัว” หมายถึง ที่รู้แล้วอย่างแน่นอนโดยไม่ต้องพิสูจน์ เจษฎา ทองรุ่งโรจน์, พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ปรัชญา (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แสงดาว, 2557)., หน้า 815.

¹⁵⁷ ผู้เขียนแปลจากการนิยามความแตกต่างระหว่าง “historic” และ “historical” ที่ปรากฏใน *The Lexico powered by Oxford* ว่า บางสิ่งที่เคยเกิดขึ้นในอดีต (a historical event is something that happened in the past.)

¹⁵⁸ Gschwandtner, "Phenomenology, Hermeneutics and Scripture: Marion, Henry, and Falque On The Person Of Christ." แกกซ์แวนด์เนอร์ระบุว่า ปอล ริเกอร์ (Paul Ricoeur, 1913 - 2005) เป็นตัวอย่างของนักปรัชญาที่ใช้ข้อความจากคัมภีร์ทางศาสนาร้อยเรียงหรือไตร่ตรองข้อเสนองานปรัชญาอย่างระมัดระวังและอย่างเหมาะสม Ibid., p. 282. ดู Ibid., pp. 281-297.

และโลกของมนุษย์ตัดผ่านกันจนเกิดจุดที่โลกทั้งสองเชื่อมโยงกันได้ ด้วยวิธีนี้ ฟาลค์มีสถาน
ประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าเข้ากับประสบการณ์ของเราจนสามารถบรรยายหรือเข้าถึง
ประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรง วูดดีวิพากษ์ว่าการอ้างว่ามีเนื้อหนัง, ความอ่อนแอ และ
ภาวะแห่งข้อจำกัดเหมือนกันแล้วสรุปว่า เราสามารถเข้าถึงประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความ
ทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้าได้โดยตรงเสมือนเป็นประสบการณ์ของเราเองนั้นไม่มีการให้
เหตุผลรองรับที่ชัดเจนและหนักแน่นเพียงพอ เพราะดูเหมือนฟาลค์ไม่ตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่ว่า
เราไม่มีคำอธิบายแบบสรรพนามบุคคลที่หนึ่งจากพระเยซูเจ้าที่บรรยายประสบการณ์ของพระองค์
เอง ทุกสิ่งที่เราารู้เกี่ยวกับพระเยซูเจ้ามาจากสื่อกลางอื่นๆ อาทิ ตัวบทพระคัมภีร์ (text), ธรรมเนียม
ประเพณี (tradition) และอำนาจการสอนอย่างเป็นทางการของพระศาสนจักร (magisterium)
รวมถึงแหล่งที่มาอื่นๆ แต่ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ไม่ใช่ประสบการณ์ตรงของชีวิตภายในของพระเยซู
เจ้าเองเลย วูดดีแสดงจุดยืนว่า แม้ว่าเราถูกทำให้ยอมรับว่าเรื่องราวที่ถูกบันทึกไว้ในตัวบทพระ
คัมภีร์เป็นความเข้าใจที่สมเหตุสมผลต่อประสบการณ์เชิงปรากฏการณ์วิทยาของพระเยซูเจ้า แต่
การใช้ตัวบทพระคัมภีร์พิสูจน์ว่าเรื่องราวทั้งหมดเป็นจริงโดยไม่ต้องการพิสูจน์หรือคำอธิบาย
ใดๆ นั้น เรียกร้องการตีความ, การวิเคราะห์ตัวบทพระคัมภีร์ และการวิพากษ์แหล่งที่มาของตัวบท
พระคัมภีร์ที่ลึกซึ้งกว่าที่ฟาลค์ยอมรับ กล่าวอีกนัยหนึ่ง วูดดีมองว่าการเสนอคำอธิบายเชิง
ปรากฏการณ์วิทยาที่เฉียบขาดและเป็นหนึ่งเดียวเกี่ยวกับประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าเมื่อ
เผชิญหน้ากับความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายโดยอ้างถึงเรื่องราวที่ถูกบันทึกไว้ในตัวบท
พระคัมภีร์นั้นพิสูจน์ได้ยากมากหรือแทบจะเป็นไปไม่ได้เลย¹⁵⁹

4.1.1.2 การอ้างว่าพระเยซูเจ้าเป็นต้นแบบของมนุษย์ทุกคน

แกทแวนด์เนอร์ตั้งข้อสังเกตว่า ต่อให้มีการเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรง
ตามการอ้างของฟาลค์ก็ตาม การวิเคราะห์ประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความ
ตายของพระเยซูเจ้าโดยฟาลค์ยังไม่ชัดเจนมากพอว่ามอบความเข้าใจที่โดดเด่นเชิงปรากฏการณ์
วิทยาแก่คนทั่วไปที่ไม่เชื่อในพระเจ้าและไม่อ่านพระคัมภีร์ไบเบิลได้อย่างไร?¹⁶⁰ แกทแวนด์เนอร์

¹⁵⁹ Woody S.J., "Embracing Finitude: Falque's Phenomenology of the Suffering "God with Us".

¹⁶⁰ Gschwandtner, "Corporeality, Animality, Bestiality: Emmanuel Falque on Incarnate Flesh."

มองว่า หัวใจของการตรวจสอบความเป็นมนุษย์ที่มีภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนังของฟาลค์อยู่ที่ ประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้า ความทุกข์ของพระเยซูเจ้าขณะอยู่ในสวนเกทเสมณีและที่กลโกธาถูกอ้างถึงตลอด¹⁶¹ และเป็นหัวเรื่องหลักของ *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death* ฟาลค์บรรยายว่าพระเยซูเจ้ามีประสบการณ์ ความทุกข์ก่อนเรา พระเยซูเจ้าจึงเป็นผู้นำทางให้เราได้เหมือนคนแจวเรือ (ferryman) ที่พาคนอื่นๆ ข้ามแม่น้ำได้สำเร็จ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ฟาลค์อ้างว่าพระเยซูเจ้าสามารถเป็นต้นแบบของความเป็น มนุษย์ที่มีภาวะแห่งข้อจำกัดแบบเราได้ เพราะพระเยซูเจ้าเป็นพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์ พระ เยซูเจ้าเป็นมนุษย์แท้ และพระเยซูเจ้ามีเงื่อนไขพื้นฐานของความเป็นมนุษย์เหมือนมนุษย์ทุกคน¹⁶² แกซแวนด์เนอร์อ่านข้อเสนอนี้ของฟาลค์ว่าเป็นการเริ่มต้นจากพระเยซูเจ้าไปหามนุษย์ ซึ่งการ วิเคราะห์ในทิศทางใหม่ตามข้อเสนอของฟาลค์อาจยอมรับได้ในเทววิทยาคริสต์ศาสนา แต่ กลายเป็นปัญหาในปรากฏการณ์วิทยา กล่าวคือ เมื่อสิ่งที่ปรากฏการณ์วิทยาให้ความสำคัญคือ ประสบการณ์ของมนุษย์ “ที่นี่และเวลานี้” บนโลกใบนี้ (here and now) การวิเคราะห์เชิง ปรากฏการณ์วิทยาควรเริ่มต้นจากมนุษย์ไปหา พระเจ้า หรือจากสิ่งที่อยู่ในประสบการณ์ไปสู่สิ่งที่ อยู่เหนือประสบการณ์ ที่สำคัญ คำสอนเรื่องพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์เป็นหนึ่งในคำสอนสำคัญ ร่วมกันของศาสนาแบบเทวนิยม (ดูบทที่ 2) คำอธิบายที่มีรากฐานจากคำสอนทางเทววิทยาเป็น ประโยชน์มากสำหรับคนที่เชื่อในพระเจ้า แต่แกซแวนด์เนอร์ยังมองไม่เห็นคุณูปการต่อคนที่ไม่เชื่อ ในพระเจ้า ยิ่งไปกว่านั้น แกซแวนด์เนอร์แสดงความกังวลว่า การใช้ภาษาทางเทววิทยามากเกินไป ของฟาลค์ อาจเป็นการกีดกันไม่ให้นักปรากฏการณ์วิทยาส่วนใหญ่สนใจการไตร่ตรองเชิงเทว วิทยาเกี่ยวกับประสบการณ์ของมนุษย์¹⁶³

ในขณะที่จุดที่ตั้งข้อสังเกตว่า ปัญหาเชิงปรากฏการณ์วิทยาที่ซ่อนอยู่ในความพยายามทำ ให้ประสบการณ์ของพระเยซูเจ้ากลายเป็นต้นแบบสำหรับมนุษย์ทุกคนเกิดจากการให้เหตุผลแบบ

¹⁶¹ การอ้างส่วนใหญ่มาจากหนังสือพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระโก บทที่ 13 - 15

¹⁶² Gschwandtner, "Phenomenology, Hermeneutics and Scripture: Marion, Henry, and Falque On The Person Of Christ."

¹⁶³ Gschwandtner, "Corporeality, Animality, Bestiality: Emmanuel Falque on Incarnate Flesh."

วงกลม¹⁶⁴ (circular reasoning) ของฟาลค์ ฟาลค์ไม่เพียงอ้างว่าเราสามารถเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรง แต่อ้างอย่างครอบคลุมกว้างขวางขึ้นว่า ประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้าเป็นต้นแบบสำหรับการเผชิญหน้ากับความทุกข์และความตายของมนุษย์ทุกคน การอ้างอย่างหลังทำให้คำอธิบายของฟาลค์เป็นการให้เหตุผลแบบวงกลม กล่าวคือ อาศัยการมีเงื่อนไขพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ที่มีภาวะแห่งข้อจำกัดร่วมกัน ฟาลค์ยืนยันว่าพระเยซูเจ้าเป็นมนุษย์และมีประสบการณ์แบบมนุษย์จริง (A) และประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าสามารถอธิบายประสบการณ์ของมนุษย์ทุกคนได้ (B) ข้อสังเกตในประเด็นนี้ของวูดดีทำให้เราเข้าใจได้ง่ายมากขึ้นว่าทำไมแกซแวนด์เนอร์จึงระบุว่า การวิเคราะห์ประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้าโดยฟาลค์ยังไม่ชัดเจนมากพอว่า มอบความเข้าใจที่โดดเด่นเชิงปรากฏการณ์วิทยาแก่คนทั่วไปได้อย่างไร เพราะข้อบกพร่องของการให้เหตุผลแบบวงกลมคือ การไม่ทำให้เกิดความรู้ใหม่ๆ เลย¹⁶⁵

นอกจากปัญหาเชิงปรากฏการณ์วิทยาที่เกิดจากการให้เหตุผลแบบวงกลมแล้ว วูดดีแสดงความกังวลว่า สิ่งที่น่าสงสัยและต้องถูกพิจารณาอย่างระมัดระวังอีกอย่างหนึ่งของฟาลค์คือ แนวคิดเรื่องต้นแบบเชิงบรรทัดฐาน (a normative paradigm) ซึ่งหมายถึง การสถาปนาประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าเป็นต้นแบบสำหรับมนุษย์ทุกคน วูดดีมองว่ามุมมองแบบปรากฏการณ์วิทยาเชิงบรรทัดฐานไม่สามารถอธิบายความหลากหลายของจุดยืนและประสบการณ์ของมนุษย์ทุกคนได้ วูดดีระบุว่าประเด็นปัญหานี้เป็นข้อเท็จจริงที่นักทฤษฎีจำนวนมากตั้งข้อสังเกตไว้หลังจากศึกษางานเขียนเกี่ยวกับปรากฏการณ์วิทยาแห่งองค์รูป (phenomenology of embodiment) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานเขียนของนักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์

¹⁶⁴ การให้เหตุผลแบบวงกลม หรือตรรกะวงกลมเป็นการเข้าใจผิดเชิงตรรกะที่ผู้ให้เหตุผลเริ่มต้นด้วยสิ่งที่ตนเองพยายามจะสรุป ส่วนประกอบของการให้เหตุผลแบบวงกลมมักถูกต้องตามหลักตรรกะ เพราะถ้าข้ออ้างนั้นเป็นจริง ข้อสรุปก็ต้องเป็นจริง การให้เหตุผลแบบวงกลมไม่ใช้การเข้าใจผิดตามตรรกะอย่างเป็นทางการ แต่เป็นข้อบกพร่องในทางปฏิบัติในการโต้แย้ง การให้เหตุผลแบบวงกลมมักอยู่ในรูปแบบ “A เป็นจริงเพราะ B เป็นจริง และ B เป็นจริงเมื่อ A เป็นจริง” เจษฎา ทองรุ่งโรจน์เขียนไว้ว่า ข้อบกพร่องของการให้เหตุผลแบบวงกลมคือ การไม่เกิดความรู้ใหม่ เจษฎา ทองรุ่งโรจน์, พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ปรัชญา., หน้า 190.

¹⁶⁵ Woody S.J., "Embracing Finitude: Falque's Phenomenology of the Suffering "God with Us"."

วิทยาชาวฝรั่งเศส เช่น มารีย์, อองรี และฟาลค์¹⁶⁶ เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้น วูดตี้มองว่าฟาลค์ไม่เพียงพยายามร้อยเรียงประสบการณ์หรือมุมมองเฉพาะของตนเองผ่านการอ่านตัวบทพระคัมภีร์แบบปรากฏการณ์วิทยาเท่านั้น แต่ฟาลค์กำหนดให้การบรรยายประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าที่เกิดจากจุดยืนหรือมุมมองเฉพาะของตนเองกลายเป็นมุมมองที่สามารถครอบคลุมประสบการณ์ที่แตกต่างหลากหลายของมนุษย์ทุกคนได้

4.1.2 ปัญหาการตีความเกินขอบเขตที่ปรากฏการณ์วิทยาสามารถทำได้

วูดตีตั้งคำถามเรื่องความสมเหตุสมผลเชิงปรากฏการณ์วิทยาของทิศทางการวิเคราะห์แบบใหม่ที่ฟาลค์นำเสนอ กล่าวคือ การเริ่มต้นจากภาวะแห่งข้อจำกัดที่มนุษย์ทุกคนมีส่วนร่วมไปสู่ประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้า จากนั้นใช้ประสบการณ์ดังกล่าวของพระเยซูเจ้าเป็นต้นแบบสำหรับประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ทุกคน ยิ่งไปกว่านั้นอาศัยความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวในพระตรีเอกภาพ พระเยซูเจ้าในฐานะพระบุตรที่รับธรรมชาติมนุษย์สามารถส่งผ่านประสบการณ์ความทุกข์ของพระองค์เองไปให้พระบิดาได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งฟาลค์นำเสนอว่า เราสามารถเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าและพระตรีเอกภาพโดยตรงได้ผ่านภาวะแห่งข้อจำกัดซึ่งไม่ใช่ผลของบาปและถูกแบกรับไว้โดย พระบุตรหรือพระวจนาตถ์ที่รับธรรมชาติมนุษย์ วูดตีตั้งข้อสังเกตว่า การอธิบายเชิงปรากฏการณ์วิทยาเกี่ยวกับประสบการณ์ของพระบิดาและชีวิตภายในของพระตรีเอกภาพอยู่เกินขอบเขตที่ปรากฏการณ์วิทยาสามารถทำได้¹⁶⁷

ผู้เขียนมองว่าเพื่อเข้าใจข้อวิพากษ์เรื่องเกินขอบเขตได้ง่ายมากขึ้น เราจำเป็นต้องย้อนกลับไปดูสักเล็กน้อยว่า ปรากฏการณ์วิทยาวางขอบเขตความสามารถของตัวมันเองไว้ในลักษณะใด สำนักปรากฏการณ์วิทยาเริ่มต้นโดยฮุสเซอร์ล ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ความสนใจของฮุสเซอร์ลคือปรากฏการณ์ต่างๆ แสดงตัวมันเองต่อมนุษย์ได้อย่างไร? ขอบเขตของปรากฏการณ์วิทยาตาม

¹⁶⁶ วูดตีระบุเพิ่มเติมว่า นักวิพากษ์ที่เป็นเฟมินิสต์ตั้งข้อสังเกตไปในทิศทางเดียวกันว่า นักปรัชญาสำนักปรากฏการณ์วิทยาชาวฝรั่งเศส เช่น มารีย์, อองรี และฟาลค์ เป็นต้น มีความโน้มเอียงของการใช้มุมมองหรือจุดยืนที่ระบุไว้เฉพาะ (singularity) เป็นบรรทัดฐานสำหรับประสบการณ์ของมนุษย์ทุกคน (multiplicity) ซึ่งแกแวนด์เนอร์ตั้งข้อสังเกตว่า การทำเช่นนี้ไม่ต่างไปจากการกดทับประสบการณ์ของสตรีด้วยการใช้มุมมองหรือจุดยืนแบบชายเป็นใหญ่หรือแบบรักต่างเพศอธิบายประสบการณ์ความรักของมนุษย์ Woody S.J., "Embracing Finitude: Falque's Phenomenology of the Suffering "God with Us".", p. 132.

¹⁶⁷ Woody S.J., "Embracing Finitude: Falque's Phenomenology of the Suffering "God with Us"."

ข้อเสนอของฮูสเซอร์ลคือโลกที่ปรากฏต่อหน้า (immanence) เท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง วิธีศึกษาของปรากฏการณ์วิทยาตามข้อเสนอของฮูสเซอร์ลต้องกันภาวะเหนือธรรมชาติ (transcendence) อาทิพระเจ้าและปรากฏการณ์ทางศาสนาออกไป พูสแดตังข้อสังเกตว่า ฌนีโกตยีนยันว่าวิธีศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาไม่ควรตั้งสมมติฐานบนสิ่งที่เป็นอภิปรายหรือภาวะเหนือธรรมชาติ แต่ควรวางอยู่บนตัวประสบการณ์ของมนุษย์หรือโลกที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าเท่านั้น¹⁶⁸¹⁶⁹

ฟาลค์ระบุว่าพระบิดามีส่วนร่วมกับประสบการณ์ความทุกข์ของพระบุตรที่รับธรรมชาติมนุษย์จริง แม้จะไม่ใช่ความทุกข์เชิงภววิทยาโดยตรงแบบพระบุตรก็ตาม ฟาลค์อ้างถึงข้อเสนอของนักเทววิทยาร่วมสมัยชาวเยอรมันชื่อโมลท์มันน์ ที่เขียนไว้ว่า “พระบุตรทุกข์จากความตายของพระองค์เอง ส่วนพระบิดาทุกข์จากความตายของพระบุตร”¹⁷⁰ ดูดัดแปลงว่าฟาลค์ใช้ข้อเสนอของโมลท์มันน์มาสนับสนุนเพื่อขยายข้อเสนอของฟาลค์เองให้ครอบคลุมกว้างออกไปว่า ความทุกข์ของมนุษย์กลายเป็นความทุกข์ของพระเจ้า¹⁷¹ ได้ผ่านความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างพระบิดาและพระบุตร

¹⁶⁸ ผู้เขียนตีความจากสิ่งที่พูสแดตังเขียนไว้ว่า “Janicaud takes a stand on which way French philosophy ought to go, and it is not the way of Emmanuel Levinas, Jean-Luc Marion, Jean-Louis Chretien, and Michel Henry.” และ “Marion, Chretien, and Henry represent the second generation of French phenomenologists, also known as the new phenomenologists. Janicaud’s charge, simply put, is that the new phenomenology they practice is no longer phenomenological.” Janicaud, “The Theological Turn of French Phenomenology.”, pp. 3-4.

¹⁶⁹ อย่างไรก็ตาม นักปรากฏการณ์วิทยารุ่นต่อมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักปรากฏการณ์วิทยาร่วมสมัยชาวฝรั่งเศสที่อยู่ในกลุ่มของ “การหันกลับไปสู่เทววิทยา” เช่น มาริเย, อองรี และฟาลค์ เป็นต้น เสนอให้เปลี่ยนทิศทางวิธีศึกษาของปรากฏการณ์วิทยา นั่นคือ ความพยายามก้าวข้ามขอบเขตของโลกที่ปรากฏต่อหน้า โดยอนุญาตให้ภาวะเหนือธรรมชาติถูกรวมเข้ามาในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางศาสนาเพื่อค้นหาความเป็นจริง ซึ่งนักปรากฏการณ์วิทยากลุ่มนี้มีการเข้าหาปัญหา, การวิเคราะห์ประสบการณ์ของมนุษย์ รวมถึงปรากฏการณ์ทางศาสนาแตกต่างกันและมีความซับซ้อนมาก ผู้เขียนยังศึกษาได้ไม่มากพอและมองว่า แนวคิดที่หลากหลายและซับซ้อนของนักปรากฏการณ์วิทยากลุ่มนี้มีความน่าสนใจมากพอที่จะเป็นประเด็นอภิปรายหรือหัวข้อการวิจัยต่อไปได้

¹⁷⁰ Falque, *The Metamorphosis of Finitude: An Essay on Birth and Resurrection.*, pp. 64-67. โมลท์มันน์เขียนไว้ว่า “the Son suffers death: the Father suffers the death of the Son.” Moltmann, *The Crucified God: The Cross of Christ as the Foundation and Criticism of Christian Theology.*, p. 359.

¹⁷¹ ความทุกข์ของพระเจ้าในที่นี้ไม่ได้หมายความว่า ความตายของพระบุตรแตกต่างจากความตายของมนุษย์ทั่วไป แต่หมายความว่า ความทุกข์ของพระบุตรปล่อยให้ภาระของความตายซึ่งเป็นน้ำหนักของภาวะแห่ง

วาดดื่มองว่า ฟาลค์ตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่พระบิดาไม่สามารถมีประสบการณ์ใดๆ อันเป็นผลต่อเนื่องของการมีภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนังโดยตรงได้ เพราะพระบิดาไม่ได้รับธรรมชาติมนุษย์เหมือนพระบุตร เมื่อพระบิดาไม่มีกาย การส่งผ่านประสบการณ์ความทุกข์ของพระบุตรให้พระบิดาไม่สามารถเกิดขึ้นได้ผ่านกาย แต่ต้องอาศัยความเป็นหนึ่งเดียวฝ่ายจิตของพระตรีเอกภาพ

ฟาลค์ยืมใช้สิ่งที่ปงตีเรียกว่า “การเคลื่อนย้ายการรับรู้” (apperceptive transposition) มาอธิบายการส่งผ่านสิ่งที่เกิดขึ้นในเนื้อหนังของพระบุตรในฐานะ “กาย” ไปยังประสบการณ์แห่งสำนึกของพระบิดาในฐานะ “จิต”¹⁷² ฟาลค์ตั้งข้อสังเกตว่า การเป็นผู้รู้ทุกสิ่งทุกอย่าง (Omniscience) ของพระบิดาหมายถึง ความรู้เกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่าง (knowledge about) ไม่ใช่การมีประสบการณ์ของทุกสิ่งทุกอย่าง (undergoing of) ที่สำคัญ การแก้ไขความรู้เกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่างของพระบิดาด้วยความทุกข์ของพระบุตรบ่งบอกความเป็นหนึ่งในพระตรีเอกภาพมากกว่า ความเพียงพอของความรู้เกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่างของพระบุตร กล่าวอีกนัยหนึ่ง ฟาลค์แยกความรู้ทุกสิ่งทุกอย่างของพระบิดาออกเป็นสองประเภทคือ ความรู้เกี่ยวกับ (knowledge about) และความรู้ของ (knowledge of) ฟาลค์มองว่าพระบิดาสามารถมีความรู้ประเภทหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรู้ของการมีความทุกข์อันเป็นผลต่อเนื่องของการมีภาวะแห่งข้อจำกัดได้ผ่าน “การเคลื่อนย้ายการรับรู้” จากพระบุตรเท่านั้น¹⁷³

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ข้อจำกัดที่เกินทนรับได้ส่งผ่านไปยังพระบิดา ฟาลค์ให้เหตุผลว่า การส่งผ่านนี้เป็นไปได้เพราะพระบุตรที่รับธรรมชาติมนุษย์ไม่เคยสละความสัมพันธ์กับพระบิดา ในขณะที่ความตายใกล้เข้ามา พระบุตรที่ถูกตรึงบนกางเขนร้องเสียงดังว่า “พระบิดาเจ้าข้า ข้าพเจ้าขอมอบจิตของข้าพเจ้าไว้ในพระหัตถ์ของพระองค์” (พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญลูกา บทที่ 23 ข้อที่ 46) ความทุกข์ที่แท้จริงจึงไม่ใช่ของพระบุตรเพียงลำพัง แต่เป็นของพระบิดาด้วย

¹⁷² ปงตียกตัวอย่างดังนี้ “ฉันกำลังมองดูชายคนหนึ่งผู้ซึ่งไร้การเคลื่อนไหวใดๆ ขณะกำลังนอนหลับ ทันใดนั้น เขาตื่นและลืมตาขึ้น เขาเดินไปยังหมวกของเขาที่ตกอยู่ใกล้ๆ และหยิบขึ้นมาสวมเพื่อป้องกันความร้อนจากดวงอาทิตย์ สิ่งที่ทำให้ฉันเชื่อว่าดวงอาทิตย์ของฉันและดวงอาทิตย์ของเขาเป็นดวงอาทิตย์เดียวกันคือ เขาเห็นดวงอาทิตย์และรู้สึกถึงความร้อนจากดวงอาทิตย์เช่นเดียวกับที่ฉันเห็นและรู้สึก” เพื่ออธิบายว่า ในขณะที่ “ฉัน” อยู่ตรงนี้ (here) และ “คนอื่น” อยู่ตรงนั้น (there) ฉันและคนอื่นสามารถมีประสบการณ์ร่วมกันได้อย่างไร Falque, *The Metamorphosis of Finitude: An Essay on Birth and Resurrection*., p. 68.

¹⁷³ Falque, *The Metamorphosis of Finitude: An Essay on Birth and Resurrection*., pp. 67-74.

วุดดีตั้งข้อสังเกตว่า ความพยายามนำเสนอคำอธิบายที่ครอบคลุมประวัติศาสตร์ความรอดพ้น, มนุษย์ และพระเจ้าทั้งหมดไว้ในมุมมองแบบมนุษย์โดยฟาลค์เป็นความพยายามที่เกินขอบเขตที่ปรากฏการณ์วิทยาสามารถทำได้ ที่สำคัญ วุดดีมองไม่เห็นความสมเหตุสมผลของการใช้ภาวะแห่งข้อจำกัดซึ่งฟาลค์อ้างว่าเป็นความเป็นจริงขั้นสูงสุด (the highest reality) ที่ถูกมอบให้โดยพระเจ้าพระเจ้าผู้สร้างนั้นเป็นการเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าและพระบิดาได้โดยตรง วุดดีมองว่าเมื่อการให้เหตุผลรองรับว่ามนุษย์สามารถใช้ภาวะแห่งข้อจำกัดที่พระเยซูเจ้ามีส่วนร่วมมนุษย์เป็นการเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรงยังไม่ชัดเจนหรือหนักแน่นมากพอการให้เหตุผลรองรับที่ต่อเนื่องและก้าวข้ามขอบเขตที่ปรากฏการณ์วิทยาสามารถได้นั้น ยิ่งทำให้เห็นว่าการวิเคราะห์ความทุกข์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหาของพระเยซูเจ้าไม่มีเหตุผลรองรับหนักแน่นเพียงพอ วุดดีระบุว่าตนเองยอมรับเช่นเดียวกับฟาลค์ว่า พระบิดาสามารถร่วมส่วนในความทุกข์ของพระบุตรที่รับธรรมชาติมนุษย์ได้ แต่ไม่เชื่อว่าเราสามารถเข้าถึงประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายทั้งของพระเยซูเจ้าและพระบิดาได้โดยตรงตามที่ฟาลค์พยายามอธิบายด้วยมุมมองแบบมนุษย์

4.2 จุดยืนของผู้เขียนต่อข้อวิพากษ์จากนักวิชาการร่วมสมัยและการวิเคราะห์ปัญหาเรื่องความทุกข์ในประสบการณ์มนุษย์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหาของฟาลค์

4.2.1 จุดยืนต่อข้อวิพากษ์จากนักวิชาการร่วมสมัย

4.2.1.1 การแสวงหาความจริงผ่านเรื่องเล่าทางศาสนา

ผู้เขียนเข้าใจว่า หัวใจของการวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์แบบปรากฏการณ์วิทยาเชิงเทววิทยาของฟาลค์คือ พระเยซูเจ้าหรือพระบุตรที่รับธรรมชาติมนุษย์มีความทุกข์จริงเหมือนมนุษย์ทั่วไป ลำดับวิธีนำเสนอของฟาลค์เริ่มต้นจากการโต้แย้งว่า ภาวะแห่งข้อจำกัดไม่ใช่ผลของบาป แต่เป็นเงื่อนไขโดยธรรมชาติของการถูกสร้างให้เป็นมนุษย์โดยพระเจ้าเมื่อพระเยซูเจ้าเป็นมนุษย์ พระเยซูเจ้าย่อมมีภาวะแห่งข้อจำกัดเหมือนมนุษย์คนอื่นๆ ที่สำคัญ ภาวะแห่งข้อจำกัดเป็นที่มาของประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้า เราสามารถเขียนการให้เหตุผลของฟาลค์ได้ ดังนี้

- ข้ออ้างที่ 1 ภาวะแห่งข้อจำกัดเป็นเงื่อนไขโดยธรรมชาติของความเป็นมนุษย์
- ข้ออ้างที่ 2 พระเยซูเจ้าเป็นมนุษย์
- ข้อสรุปแรก พระเยซูเจ้ามีภาวะแห่งข้อจำกัด
- ข้ออ้างที่ 3 ภาวะแห่งข้อจำกัดทำให้เกิดความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตาย
- ข้อสรุปสุดท้าย พระเยซูเจ้ามีความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตาย

ผู้เขียนมองว่า ข้อวิพากษ์เรื่องการแสวงหาความจริงผ่านเรื่องเล่าทางศาสนาเกิดจากความต้องการของฟาลส์ซีทีทุกคน ทั้งคนที่เชื่อในพระเจ้าและคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้าสามารถอ่านและเข้าใจ การอธิบายประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดได้ โดยปัญหาของการให้เหตุผลดังกล่าวอยู่ที่ข้ออ้างที่ 2 นั่นคือ การใช้เรื่องเล่าทางศาสนาที่ถูกบันทึกไว้ในตัวบทพระคัมภีร์ไบเบิลเป็นการพิสูจน์ความเป็นมนุษย์ของพระเยซูเจ้า สำหรับคนอ่านกลุ่มแรกที่เชื่อในพระเจ้า การให้เหตุผลดังกล่าวสมเหตุสมผล อ่านแล้วเข้าใจและยอมรับได้เพราะคริสตชนมีฐานคติร่วมกันว่า หนังสือพระคัมภีร์เป็นการเผยความจริงของพระเจ้า สิ่งที่ผู้เขียนสนใจในประเด็นนี้คือ ผู้เขียนจะแนะนำคนอ่านอีกกลุ่มที่ไม่เชื่อในพระเจ้าและไม่อ่านพระคัมภีร์ไบเบิลให้สามารถอ่านและทำความเข้าใจการอธิบายความทุกข์ด้วยเนื้อหนึ่งของฟาลส์ซีได้อย่างไร? ผู้เขียนมองว่า คำอธิบายจากผู้เชี่ยวชาญด้านพระคัมภีร์ไบเบิลอาจจะสร้างการไม่ยอมรับคำแนะนำตั้งแต่แรก เพราะเป็นการอธิบายจากผู้ที่มีมองว่าพระคัมภีร์ไบเบิลมีความสำคัญให้กับคนที่ไม่เห็นความสำคัญและไม่อ่านพระคัมภีร์ไบเบิล ผู้เขียนเลือกแนะนำคนอ่านกลุ่มที่สองโดยเริ่มต้นจากการตอบคำถามสำคัญสองคำถามก่อน

คำถามแรกคือ พระเยซูเจ้ามีตัวตนจริงในประวัติศาสตร์ (true figure in history) หรือไม่? นี่เป็นคำถามสำคัญสำหรับนักวิชาการที่สนใจศึกษาประวัติศาสตร์ของคริสต์ศาสนาในยุคแรกเริ่มแน่นอนว่า หลังการศึกษาค้นคว้าทั้งทางด้านโบราณคดี, ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์แล้ว มีเพียงสองคำตอบคือ พระเยซูเจ้ามีตัวตนจริงในประวัติศาสตร์และพระเยซูเจ้าไม่มีตัวตนจริงในประวัติศาสตร์ สิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้เขียนไม่ได้อยู่ที่คำตอบใดได้รับการยอมรับมากกว่ากัน แต่อยู่ที่หลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นสำคัญที่ถูกนำมาให้เหตุผลรองรับสำหรับความเป็นบุคคลของพระเยซูเจ้าในประวัติศาสตร์นั้นมาจากคนที่ไม่ใช่คริสตชน โดยอ้างอิงจากบันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของ ฟลาวิอุส โยเซฟุส (Flavius Josephus) นักประวัติศาสตร์ชาวยิวในศตวรรษที่

หนึ่ง และตาเกตุส (Tacitus) ซึ่งเป็นหนึ่งในนักประวัติศาสตร์คนสำคัญของจักรวรรดิโรมัน¹⁷⁴ ผู้เขียนมองว่าการระบุถึงพระเยซูเจ้าในบันทึกเหตุการณ์เชิงประวัติศาสตร์ของนักประวัติศาสตร์ที่นอกจากจะไม่ใช่ คริสตชนแล้ว ยังถือว่าเป็นฝั่งตรงข้ามกับคริสตชนด้วยนั้น แม้จะเป็นการระบุถึงเพียงสั้นๆ ในฐานะเศษเสี้ยวเล็กๆ ของเหตุการณ์สำคัญที่จำเป็นต้องบันทึกไว้¹⁷⁵ แต่ความน้อยนิดเช่นนี้ก็กลับเป็นหลักฐานที่มีน้ำหนักมากเพียงพอให้เกิดการยอมรับว่า พระเยซูเจ้ามีตัวตนจริงในประวัติศาสตร์ กล่าวอีกนัยหนึ่ง พระเยซูเจ้าเป็นมนุษย์จริง

คำถามต่อมาคือ แม้นักวิชาการสามารถให้เหตุผลรองรับที่หนักแน่นจนยอมรับได้ว่ามีมนุษย์ที่ชื่อ “เยซู ชาวนาซาแรท” จริงในประวัติศาสตร์ เราจะแน่ใจได้อย่างไรว่า เรื่องราวในสวนเกทเสมนีและที่กลโกธาเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับพระเยซูเจ้า? ซึ่งคำถามนี้มาจากจุดดีที่ตั้งข้อสังเกตว่า ตัวบทพระคัมภีร์ไม่ใช่ประสบการณ์ตรงของพระเยซูเจ้าในความหมายที่ว่า เรื่องราวในสวนเกทเสมนีและที่กลโกธาถูกเขียนโดยพระเยซูเจ้าเพื่อบรรยายเหตุการณ์, อารมณ์ และความรู้สึกของพระองค์เองขณะเกิดเหตุ แต่เรื่องราวทั้งหมดเป็นการรวบรวม, การเรียบเรียง และการบันทึกโดยบุคคลอื่นที่ต้องการบอกแก่คนอ่านว่าเกิดอะไรขึ้นกับพระเยซูเจ้า

ผู้เขียนเข้าใจว่าจุดดีพยายามชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างคำว่า “อดีต” และ “ประวัติศาสตร์” กล่าวคือ อดีตหมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น กรุงศรีอยุธยาถูกทำลาย เป็นต้น ในขณะที่ประวัติศาสตร์ของกรุงศรีอยุธยาที่ถูกทำลายหมายถึง การบรรยายเกี่ยวกับกรุงศรีอยุธยาที่ถูกทำลายโดยศัตรู กล่าวอีกนัยหนึ่ง นักประวัติศาสตร์วาดภาพหรือเล่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับกรุงศรีอยุธยาที่มีอยู่จริงในอดีตด้วยวิธีหรือสำนวนภาษาอย่างไร ผู้เขียนมองว่าความพยายามแยกความแตกต่างดังกล่าวของจุดดีกลับทำให้เราเข้าใจความจำเป็นของฟาลค์มากขึ้น กล่าวคือ “พระเยซูเจ้าเชิงประวัติศาสตร์” มีความหมายแตกต่างจาก “พระเยซูเจ้าที่มีตัวตนจริงในอดีต” ฟาลค์ไม่สามารถเข้าถึงพระเยซูเจ้าชาวนาซาแรทที่มีอยู่จริงในอดีตได้อีกต่อไป สิ่งที่ฟาลค์เข้าถึงได้มีเพียงพระเยซู

¹⁷⁴ ดู Christopher Klein, "The Bible Says Jesus Was Real. What Other Proof Exists?," (2019). <https://www.history.com/news/was-jesus-real-historical-evidence>.

¹⁷⁵ เหตุการณ์ไฟไหม้ครั้งใหญ่ในกรุงโรม (the Great Fire of Rome) ในปีคริสต์ศักราชที่ 64 ซึ่งจักรพรรดิเนโร (ครองราชย์ปีคริสต์ศักราชที่ 54-68) ระบุว่าเป็นฝีมือของคริสตชน

เจ้าเชิงประวัติศาสตร์ซึ่งหมายถึง การบรรยายหรือเรื่องราวเกี่ยวกับพระเยซูเจ้าที่ถูกเรียบเรียงผ่าน
สำนวนภาษาและวิธีการเชิงประวัติศาสตร์¹⁷⁶

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตต่อไปว่า แม้ว่าเทววิทยาคริสต์ศาสนาเป็นนัยอย่างหนักแน่นว่า พระ
คัมภีร์ไบเบิลไม่ได้ถูกเขียนขึ้นด้วยจุดประสงค์ด้านโบราณคดี, ประวัติศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ แต่
หนังสือพระวรสารทั้งสี่เล่มในภาคพันธสัญญาใหม่¹⁷⁷ กลับเป็นแหล่งอ้างอิงหลักและแหล่งอ้างอิง
เดียวที่คริสตชนสามารถอ่านเพื่อศึกษาเกี่ยวกับชีวิตและคำสอนของพระเยซูเจ้าได้ กล่าวอีกนัย
หนึ่ง หนังสือพระวรสารทั้งสี่เล่มคือชีวประวัติของพระเยซูเจ้า¹⁷⁸ ผู้เขียนมองว่า นี่คือการจำกัด
เรื่องหลักฐานอ้างอิงของฟาลค์ เมื่อหัวใจของการวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ด้วยเนื้อหนัง
ของฟาลค์อยู่ที่พระเยซูเจ้า (พระบุตรที่รับธรรมชาติมนุษย์) ฟาลค์จำเป็นต้องอ้างอิงหลักฐานที่
ยืนยันความเป็นมนุษย์ของพระเยซูเจ้า ฟาลค์ไม่มีตัวเลือกอื่นนอกจากเรื่องเล่าทางศาสนา
(เกี่ยวกับพระเยซูเจ้า) ที่ถูกบันทึกไว้ในพระคัมภีร์ไบเบิล เพราะพระคัมภีร์ไบเบิลเป็นรากฐานของ
ธรรมเนียมประเพณีและอำนาจการสอนอย่างเป็นทางการของเทววิทยาคริสต์ศาสนา¹⁷⁹ โดยเฉพาะ

¹⁷⁶ แมทธิว (Matthews, 1938: 213 - 214) ตั้งข้อสังเกตว่า เหตุการณ์เชิงประวัติศาสตร์คือการสร้างขึ้น
โดยมนุษย์ แม้แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในอดีตและถูกบันทึกไว้ก็เป็น “การสร้าง” ของมนุษย์ ไม่ใช่ในความหมายที่
มนุษย์จงใจทำให้เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น แต่ในความหมายว่า มนุษย์เลือกที่จะเรียบเรียงและบันทึกไว้เพียงบางส่วน
ไม่ใช่เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพราะทุกเหตุการณ์ที่ถูกบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์คือผลลัพธ์ของกระบวนการที่มี
ข้อจำกัดทั้งด้านเนื้อหาและขอบเขต กล่าวคือ เหตุการณ์หนึ่งๆ มีจุดเริ่มต้น, ช่วงกลาง และจุดจบ เหตุการณ์เชิง
ประวัติศาสตร์ที่ถูกบันทึกไว้ไม่ใช่ทั้งหมดของเหตุการณ์หนึ่งซึ่งมีความต่อเนื่องของหลายๆ เหตุการณ์รวมเข้าด้วยกัน
แต่เป็นการตัด “บางสิ่งที่ดำเนินอยู่” ออกเพื่อความกะทัดรัด ส่วนจะเลือกตัดตรงไหนนั้นก็ขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้
บันทึกและขนาดของงานที่ตั้งใจบันทึก

¹⁷⁷ ประกอบด้วย พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมัทธิว, พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระ
โก, พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญลูกา และพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญยอห์น

¹⁷⁸ ผู้เขียนตีความจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ที่เขียนไว้ว่า “ชีวประวัติ
(biography) เป็นคำนาม มาจากคำว่า ชีว และ ประวัติ หมายถึง ประวัติชีวิตบุคคล ชีวประวัติเป็นงานเขียนชนิด
หนึ่งซึ่งเป็นการกล่าวถึงเรื่องราวของบุคคลในช่วงชีวิต ชีวประวัติของบุคคลหนึ่งๆ ไม่เพียงกล่าวถึงวันเกิด อาชีพ
การศึกษา แต่จะมีการเล่าถึงเรื่องราวของแต่ละช่วงชีวิต และเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตของบุคคลนั้น”

¹⁷⁹ ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า ธรรมเนียมประเพณีของเทววิทยาคริสต์ศาสนาที่ฟาลค์ได้แย้งด้วยคือ ธรรมเนียม
ประเพณีของคริสต์ศาสนาจารีตตะวันตกที่ถูกเรียกว่า นิการโรมันคาทอลิก (Catholicism) ที่ให้ความสำคัญกับตัว
บทพระคัมภีร์ไบเบิล, ธรรมเนียมประเพณี และอำนาจการสอนอย่างเป็นทางการของพระศาสนจักร แต่การให้
เหตุผลของฟาลค์เกี่ยวข้องกับคริสตชนที่รวมถึงคนที่เชื่อในพระเจ้าในนิกายอื่นด้วย อาทิ นิกายโปรเตสแตนต์

อย่างยิ่ง หนังสือพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระโกที่ฟาลค์ใช้เป็นเล่มหลักในการวิเคราะห์¹⁸⁰ ผู้เขียนมองว่าฟาลค์รู้ดีว่าข้อจำกัดเรื่องนี้ทำให้ความหนักแน่นของการให้เหตุผลของฟาลค์ลดน้อยลง ฟาลค์จึงยืมใช้ข้อเสนอของนักปรัชญาหลายคนมาเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนให้ข้อเสนอทางปรัชญาจากการอ่านเรื่องเล่าทางศาสนาของฟาลค์เองมีน้ำหนักมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม จริงอยู่ที่เรื่องราวของพระเยซูเจ้าในสวนเกทเสมนีและที่กลโกธาไม่ใช่การบันทึกเหตุการณ์, อารมณ์ และความรู้สึกของพระเยซูเจ้าโดยตัวพระองค์เอง ในความหมายนี้ ผู้เขียนตีความว่า เรื่องราวดังกล่าวเป็นเรื่องเล่าทางศาสนาที่ถูกตั้งคำถามว่า เรื่องเล่าเหล่านี้สามารถให้ความจริงเกี่ยวกับประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ได้จริงหรือไม่? อย่างไร?

ตามการนิยามของแกรี คอมสต็อก เรื่องเล่าทางศาสนาหมายถึง เรื่องเล่าอันเต็มไปด้วยบุคคล, การกระทำ และสถานที่ในบรรยากาศของโลกทางศาสนาที่อยู่เหนือโลกประจักษ์ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า เหตุการณ์ที่ถูกเล่าอาจเป็นจริง¹⁸¹ เมื่อผู้เขียนนำการนิยามดังกล่าวมาช่วยฟาลค์ตอบคำถามของวูดี้ ผู้เขียนตีความว่าเรื่องเล่าทางศาสนาในประเด็นนี้หมายถึง เรื่องเล่าอันเต็มไปด้วยบุคคล, การกระทำ และสถานที่ในบรรยากาศของโลกของคนที่เชื่อว่ามีพระเจ้า, มีพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์ และมีพระเจ้าที่ตายเพื่อมนุษย์ที่อยู่เหนือโลกประจักษ์ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า เหตุการณ์ที่ถูกเล่าอาจเป็นจริง

คอมสต็อกตั้งข้อสังเกตว่า จากกรณีของมหาตมะ คานธีที่สามารถเรียกร้องเอกราชของคนอินเดียจากการปกครองของอังกฤษได้โดยมีจุดเริ่มต้นจากการได้ฟังและได้อ่านเรื่องเล่าทางศาสนา นั้น การเข้าใจว่าเรื่องเล่าทางศาสนาเป็นเพียงชุดของประพจน์ที่ถูกประเมินความจริงได้ด้วย

(Protestantism) ที่ให้ความสำคัญกับตัวบทพระคัมภีร์ ไบเบิลเพียงอย่างเดียว (*Sola Scriptura* or *Scripture Alone*)

¹⁸⁰ บาทหลวงคณะเยสุอิตชื่อ เฟลิซ จัส (Felix Just) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระคัมภีร์ไบเบิลตั้งข้อสังเกตว่า แม้ว่าหนังสือพระวรสารทั้งสี่เล่มบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับพระมหาทรมานของพระเยซูเจ้าคล้ายๆ กัน แต่ทั้งสี่เล่มมีจุดเน้นที่ต่างกัน โดยพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระโกเน้น “ความทุกข์ของพระเยซูเจ้า” ที่เกิดจากการถูกปฏิเสธ, การถูกกล่าวโทษอย่างไม่ยุติธรรม, การถูกทรมานอย่างทารุณ และการถูกเหยียดหยามจากคนหลายกลุ่ม

¹⁸¹ Gary L. Comstock, "The Truth of religious narratives," *Philosophy of Religion* 34 (1993)., p. 147.

สติปัญญาเป็นความคิดที่ผิดพลาด คอมสตอกแยกคำว่า “โลก” เป็นสามลักษณะที่ถูกนิยามด้วยตัวอย่างของคานธี ดังนี้

1)โลกที่ถูกขาย หมายถึง โลกในอุดมคติที่ถูกเล่าโดยศาสดาหรือคนเขียนพระคัมภีร์และถูกเห็นภาพโดยคนอ่านหรือคนฟัง ในกรณีของคานธี การหันแก้มให้กับคนที่ต้องการตบหน้าเราถูกเล่าโดยพระเยซูเจ้า¹⁸² และถูกอ่านโดยคานธี 2)โลกทางศาสนา หมายถึง โลกของคริสต์ศาสนาที่เชื่อว่าพระเยซูเจ้าเป็นพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์และถูกตรึงกางเขนเพื่อไถ่บาปมนุษย์ และ 3)โลกประจักษ์ของคนอ่าน หมายถึง ความคุ้นเคยระหว่างสังคมของคานธีกับสังคมที่ถูกปกครองด้วยกฎหมายของอังกฤษ คอมสตอกตั้งข้อสังเกตว่า ความจริงของเรื่องเล่าทางศาสนาควรประเมินจากสองเงื่อนไขคือ (1)ความสอดคล้องกันระหว่างโลกที่ถูกขายและโลกทางศาสนา ความจริงของเรื่องเล่าทางศาสนาไม่สามารถเกิดขึ้นได้ถ้าเรื่องเล่านั้นไม่สามารถทำให้คนอ่านเข้าถึงโลกทางศาสนาได้ และ (2)การเปลี่ยนจากโลกประจักษ์ของคนอ่านไปสู่โลกทางศาสนา ความจริงของเรื่องเล่าทางศาสนาไม่สามารถเกิดขึ้นได้ถ้าเรื่องเล่านั้นไม่สามารถจูงใจคนอ่านให้ทำบางอย่างเพื่อเปลี่ยนแปลงโลกประจักษ์ของตนเองให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับโลกทางศาสนา กล่าวอีกนัยหนึ่ง แม้เรื่องเล่าทางศาสนาอาจจะไม่ใช่สิ่งที่ “จริง” ในโลกประจักษ์ของคนอ่าน แต่เรื่องเล่าทางศาสนามีพลังสร้างโลกที่ถูกขายได้ในความหมายว่า เรื่องเล่าทางศาสนาส่งผลให้เกิดการใช้ชีวิตที่ต่างไปจากเดิมและนำไปสู่เป้าหมายทางความเชื่อของคนอ่านได้ จากข้อสังเกตดังกล่าวของคอมสตอก ผู้เขียนมองว่าคำถามของวูดดีควรถูกเปลี่ยนจากเรื่องราวของพระเยซูเจ้าในสวนเกทเสมีนีและที่กลโกธาที่ถูกบันทึกไว้ในพระคัมภีร์ไบเบิลเป็นการเขียนโดยพระเยซูเจ้าเองหรือไม่? เป็น เรื่องราวดังกล่าวสามารถทำให้คนอ่านเข้าใจประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าจนเกิดการเปลี่ยนแปลงบางอย่างของโลกที่ปรากฏอยู่ตรงหน้า “ที่นี่และเวลานี้” ของคนอ่านได้อย่างไร?¹⁸³

จากความเข้าใจดังกล่าว ผู้เขียนเสนอว่ากลุ่มคนอ่านที่ไม่เชื่อในพระเจ้าและไม่เชื่อว่าพระคัมภีร์ไบเบิลเป็นการเปิดเผยความจริงโดยพระเจ้านั้น ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนความเชื่อหรือการตั้งฐานคติให้เหมือนคริสตชนก็สามารถอ่านและทำความเข้าใจการอธิบายความทุกข์ด้วยเนื้อหนังของฟาลส์ได้ด้วยการอ่านเรื่องราวของพระเยซูเจ้าเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่ถูกเขียนขึ้นเพื่อให้บทเรียนสอนใจคล้ายกับนิทานอีสปที่เราคุ้นเคย ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า เวลาเราอ่านหรือฟังนิทาน

¹⁸² ดูพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมัทธิว บทที่ 5 ข้อที่ 38 - 42

¹⁸³ Comstock, "The Truth of religious narratives."

อิสป สิ่งที่เราสนใจคือบทสอนใจท้ายเรื่อง เราไม่เคยตั้งคำถามถึงการมีตัวตนจริงในประวัติศาสตร์ของอิสปในฐานะนักเล่าเรื่องชาวกรีกโบราณ เราไม่เคยสงสัยว่าสัตว์, ต้นไม้ และสิ่งของที่พูดได้ในนิทานแต่ละเรื่องเป็นเหตุการณ์เชิงประวัติศาสตร์หรือไม่ สิ่งที่น่าสนใจสำหรับคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้า น่าจะอยู่ที่ “ความจริง” บางอย่างเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ที่ฟาลค์ค้นพบจาก การอ่านประสบการณ์ความทุกข์ของตนเองผ่านประสบการณ์ความวิตกกังวลของพระเยซูเจ้าในฐานะมนุษย์ที่ดำรงอยู่ในโลกและสามารถตายได้เหมือนคนอื่น ๆ อย่างน้อยที่สุด ความจริงที่ทำให้คนไม่เชื่อในพระเจ้าเข้าใจ “ประสบการณ์ความทุกข์ของตนเอง” แบบวิทยาศาสตร์ นั่นคือ การพิสูจน์ได้ว่า เมื่อภาวะแห่งข้อจำกัดซึ่งเป็นเงื่อนไขโดยธรรมชาติของความเป็นมนุษย์เป็นที่มาของประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ ทุกคนจึงมีประสบการณ์ความทุกข์เป็นของตนเอง ที่สำคัญ ไม่มีมนุษย์คนใดสามารถปฏิเสธหรือหนีจากความทุกข์ที่เป็นของตนเองได้

4.2.1.2 การเข้าถึงประสบการณ์ความทุกข์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรง

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า ประเด็นนี้เป็นความต่อเนื่องจากประเด็นที่ผ่านมา กล่าวคือ เมื่อการรับธรรมชาติมนุษย์บ่งบอกการมีภาวะแห่งข้อจำกัดเหมือนมนุษย์คนอื่น ๆ แล้วการมีภาวะแห่งข้อจำกัดร่วมกันทำให้เราสามารถเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้า (ความวิตกกังวลและความทุกข์เมื่อเผชิญหน้ากับความตายที่ใกล้เข้ามาของพระองค์เอง) ได้โดยตรง เราสามารถเขียนการให้เหตุผลที่ต่อเนื่องของฟาลค์ได้ ดังนี้

ข้ออ้างที่ 1	ภาวะแห่งข้อจำกัดเป็นเงื่อนไขโดยธรรมชาติของความเป็นมนุษย์
ข้ออ้างที่ 2	พระเยซูเจ้าเป็นมนุษย์
ข้อสรุปแรก	พระเยซูเจ้ามีภาวะแห่งข้อจำกัด
ข้ออ้างที่ 3	ภาวะแห่งข้อจำกัดทำให้เกิดความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตาย
ข้อสรุปที่สอง	พระเยซูเจ้ามีความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตาย
ข้ออ้างที่ 4	มนุษย์มีความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตาย
ข้อสรุปสุดท้าย	มนุษย์เข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรงผ่านภาวะแห่งข้อจำกัดที่มีร่วมกัน

สิ่งที่ผู้เขียนสนใจในประเด็นนี้อยู่ที่ข้อสรุปสุดท้าย นั่นคือ ข้อสรุปสุดท้ายเป็นการสรุปเกินข้ออ้างหรือไม่? ผู้เขียนมองว่าคำตอบของคำถามนี้ขึ้นอยู่กับคำว่า “โดยตรง” นั้นมีความหมาย

ในระดับใด? ระดับของการเป็นเจ้าของประสบการณ์ของคนอื่นหรือระดับการรับรู้ประสบการณ์ของคนอื่น

หากเป็นการเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรงในความหมายว่า เสมือนเป็นประสบการณ์ของตัวเองนั้น ผู้เขียนมองว่าการอ้างว่า เมื่อมีแก่นแท้เดียวกันย่อมมีประสบการณ์เหมือนกันนั้นไม่เพียงพอที่จะสรุปว่า เราสามารถเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรง เสมือนเป็นประสบการณ์ของตัวเอง เพราะการมีภาวะแห่งข้อจำกัดร่วมกันในฐานะเงื่อนไขโดยธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ไม่ได้ บ่งบอกความเหมือนกันทั้งหมดของประสบการณ์ เช่น นายเอกกับนายบีเป็นพี่น้องกัน (โดยธรรมชาติ) จึงใช้นามสกุลเดียวกัน (ร่วมกัน) แต่การมีนามสกุลเดียวกันไม่ได้บ่งบอกว่า นายเอกกับนายบีมีประสบการณ์เหมือนกันทุกอย่าง เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้น แม้แต่พี่น้องฝาแฝดที่มีรูปร่างหน้าตา, การอบรมเลี้ยงดู และสิ่งแวดล้อมเดียวกันจนทำให้มีอุปนิสัยใจคอคล้ายคลึงกันมากจนแยกไม่ออกก็ไม่สามารถเข้าถึงประสบการณ์ของอีกฝ่ายราวกับว่าเป็นประสบการณ์ของตนเองได้ ที่สำคัญ การเข้าถึงประสบการณ์ของคนอื่นได้โดยตรงในระดับการเป็นเจ้าของประสบการณ์มีนัยยะของความแน่นอนที่ไม่สามารถผิดพลาดได้

ในขณะที่การเข้าถึงประสบการณ์โดยตรงในระดับของการรับรู้ประสบการณ์ของคนอื่น กล่าวคือ การมีภาวะแห่งข้อจำกัดร่วมกันทำให้เราสามารถเชื่อมต่อและรับรู้อารมณ์, ความรู้สึก และการตอบสนองต่อเหตุการณ์หนึ่งๆ ของคนอื่นได้บ้างบางส่วน แต่ไม่ใช่ในระดับของการเข้าไปแทนที่ได้ทั้งหมดนั้นมีความเป็นไปได้ที่สูงมาก ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อเราเห็นเพื่อนที่กำลังนำเสนอผลงานอยู่หน้าชั้นเรียน มือสั่นและหน้าซีด เราสามารถรับรู้ได้ว่าเพื่อนกำลังตื่นเต้น, ประหม่า และไม่มั่นใจเหมือนที่เราเคยเป็นอยู่บ่อยๆ แต่การเข้าถึงผ่านการมีภาวะแห่งข้อจำกัดร่วมกันจนสามารถรับรู้อารมณ์, ความรู้สึก, และการตอบสนองต่อเหตุการณ์ของเพื่อนสามารถผิดพลาดได้ในความหมายที่ว่า เราเข้าใจว่าอาการมือสั่นและหน้าซีดเกิดจาก ความตื่นเต้น แต่ในความเป็นจริง การตอบสนองทางกายของเพื่อนเกิดจากการอดนอนและไม่ได้กินอาหารเช้า กล่าวอีกนัยหนึ่ง การเชื่อมโยงโดยตรงผ่านภาวะแห่งข้อจำกัดจนสามารถเข้าถึงประสบการณ์ของคนอื่น เป็นเพียงการรับรู้บางส่วน ไม่ใช่การเข้าไปเป็นเจ้าของประสบการณ์ของคนอื่นเสียเอง

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตต่อไปว่า การเข้าถึงประสบการณ์โดยตรงในระดับของการรับรู้ประสบการณ์ของคนอื่นไม่เพียงเป็นไปได้เท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเราด้วย สุภาจิตไทยที่สอนให้ “เอาใจเขามาใส่ใจเรา” และสำนวนภาษาไทย “หัวอก

เดียวกัน” สะท้อนความเป็นไปได้ของการเข้าถึงประสบการณ์โดยตรงในระดับการรับรู้อารมณ์, ความรู้สึก และการกระทำของคนอื่น ที่สำคัญ การรับรู้ประสบการณ์ของคนอื่นทำให้เรามีทางเลือก และการตัดสินใจ กล่าวคือ เราสามารถเลือกได้ว่าจะช่วยเหลือหรือวางเฉยต่อประสบการณ์ของคนอื่น ในกรณีตัวอย่างของเพื่อนที่นำเสนอหน้าชั้นเรียน แม้สาเหตุที่ทำให้เพื่อนมือสั่นและหน้าซีด ไม่ใช่ความตื่นเต้นอย่างที่เรายพยายามรับรู้ แต่อย่างน้อยที่สุด ถ้าความพยายามที่จะรับรู้ความต้องการของเพื่อนผ่านการมีภาวะแห่งข้อจำกัดร่วมกันนั้นสามารถกระตุ้นให้เราเลือกช่วยเหลือหรือให้กำลังใจเพื่อนเท่าที่จะทำได้แทนที่จะวางเฉย การเข้าถึงประสบการณ์โดยตรงในระดับของการรับรู้ประสบการณ์ของคนอื่นก็จำเป็นสำหรับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในความหมายของการเป็นมนุษย์ที่ทั้งสามารถสร้างทางเลือกให้กับตนเองและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับตนเองและคนอื่นได้

ผู้เขียนมองว่าสิ่งที่น่าสนใจในข้อวิพากษ์ประเด็นนี้คือ เมื่อกล่าวถึงประสบการณ์ ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้า แกซแวนด์เนอร์และวูดดีใช้คำว่า “เข้าถึงโดยตรง” (direct access to) ในขณะที่ฟาลค์ใช้คำอื่น อาทิ “share”, “bring to light” และ “link to” ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า การเข้าถึงประสบการณ์โดยตรงในระดับของการรับรู้ประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าน่าจะตรงกับความหมายที่ฟาลค์ต้องการนำเสนอมากกว่า ส่วนการเข้าถึงประสบการณ์โดยตรงในระดับการเป็นเจ้าของประสบการณ์ของพระเยซูเจ้ามาจากการอ่านและการตีความการวิเคราะห์ของฟาลค์โดยแกซแวนด์เนอร์และวูดดี

4.2.1.3 การอธิบายเชิงปรากฏการณ์วิทยาเกี่ยวกับประสบการณ์ของพระบิดาและชีวิตภายในของพระตรีเอกภาพ

ผู้เขียนมองว่า ประเด็นนี้เป็นความต่อเนื่องจากสองประเด็นที่ผ่านมา กล่าวคือ เมื่อการรับธรรมชาติมนุษย์บ่งบอกการมีภาวะแห่งข้อจำกัดเหมือนมนุษย์คนอื่นๆ แล้วการมีภาวะแห่งข้อจำกัดร่วมกันทำให้เราสามารถเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้า (ความวิตกกังวลและความทุกข์เมื่อเผชิญหน้ากับความตายที่ใกล้เข้ามาของพระองค์เอง) ได้โดยตรง เราจึงตระหนักว่า ณ จุดสูงสุดของความวิตกกังวลต่อความตายที่ปรากฏอย่างเด่นชัดผ่านเนื้อหนัง พระเยซูเจ้าค้นพบความเป็นจริงว่าพระบิดาประทับอยู่กับพระองค์เสมอและเป็นผู้เปลี่ยนสภาพกายที่อยู่ภายใต้กฎแห่งความเสื่อมสลายได้เป็นกายที่ไม่สามารถเสื่อมสลายได้อีกเลย ยิ่งไปกว่านั้น อาศัยความเป็น

หนึ่งเดียวกันระหว่างพระบิดาและพระบุตร เราสามารถเข้าถึงประสบการณ์ความทุกข์ของพระบิดาได้ เราสามารถเขียนการให้เหตุผลที่ต่อเนื่องของฟาลค์ได้ ดังนี้

ข้ออ้างที่ 1	ภาวะแห่งข้อจำกัดเป็นเงื่อนไขโดยธรรมชาติของความเป็นมนุษย์
ข้ออ้างที่ 2	พระเยซูเจ้าเป็นมนุษย์
ข้อสรุปแรก	พระเยซูเจ้ามีภาวะแห่งข้อจำกัด
ข้ออ้างที่ 3	ภาวะแห่งข้อจำกัดทำให้เกิดความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตาย
ข้อสรุปที่สอง	พระเยซูเจ้ามีความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตาย
ข้ออ้างที่ 4	มนุษย์มีความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตาย
ข้อสรุปที่สาม	มนุษย์เข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรงผ่านภาวะแห่งข้อจำกัดที่มีร่วมกัน
ข้ออ้างที่ 5	พระเยซูเจ้ามีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและเป็นหนึ่งเดียวกับพระบิดา
ข้อสรุปสุดท้าย	มนุษย์เข้าถึงประสบการณ์ความทุกข์ของพระบิดาได้

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า ปัญหาของการให้เหตุผลด้านบนไม่ได้อยู่ที่ข้ออ้างที่ 5 เพราะข้ออ้างที่ 5 เป็นคำสอนเรื่องพระตรีเอกภาพที่ถูกต้องก็ไม่ได้สงสัยหรือปฏิเสธข้ออ้างนี้¹⁸⁴ แต่น่าจะอยู่การใช้ “ภาวะแห่งข้อจำกัด” ที่พระเยซูเจ้ามีร่วมกับเราเป็นการเข้าสู่ประสบการณ์ความทุกข์ของพระบิดาได้โดยตรงของฟาลค์ ซึ่งจุดยืนของผู้เขียนต่อประเด็นปัญหานี้ไม่ต่างไปจากประเด็นปัญหาก่อนหน้า ความหมายที่น่าจะตรงกับการวิเคราะห์ของฟาลค์มากกว่าคือ อาศัยภาวะแห่งข้อจำกัดที่พระเยซูเจ้ามีร่วมกับมนุษย์และความเป็นหนึ่งเดียวกันของพระตรีเอกภาพ เราสามารถเข้าใจ (insight) หรือรับรู้ความต้องการของพระบิดาได้ลึกซึ้งมากขึ้น แต่ไม่ใช่ในความหมายของการเข้าถึงพระบิดาได้โดยตรงในระดับการเป็นเจ้าของประสบการณ์ (ตามการอ่านและการตีความการวิเคราะห์ของฟาลค์โดยถูกต้อง) เพราะผู้ที่สามารถเข้าถึงพระบิดาได้โดยตรงน่าจะเป็นพระบุตรมากกว่ามนุษย์โดยทั่วไป ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เขียนมองว่าในประเด็นนี้ วูดดีไม่จำเป็นต้องวิพากษ์ว่า

¹⁸⁴ ผู้เขียนตีความจากสิ่งที่วูดดีเขียนไว้ว่า “I do not deny that the Father suffers on account of (or even *with* or *in*) the Son’s own suffering – but I nonetheless do not believe that we can ever offer a phenomenological accounting of the depth of such suffering.” Woody S.J., “Embracing Finitude: Falque’s Phenomenology of the Suffering “God with Us”.”, p. 127.

การวิเคราะห์ของฟาลค์ไปเกินขอบเขตของปรากฏการณ์วิทยา เพราะ “ปรากฏการณ์วิทยาเชิงเทววิทยา” อันเป็นวิธีศึกษาของฟาลค์บ่งบอกความตั้งใจทำเกินขอบเขตของปรากฏการณ์วิทยาด้วยตัวมันเองอยู่แล้ว ฉะนั้นโคตร์ระบุว่าความโดดเด่นร่วมกันของนักปรัชญาสายปรากฏการณ์วิทยาร่วมสมัยชาวฝรั่งเศส (รวมฟาลค์ด้วย) ที่อยู่ในกลุ่มของ “การหันกลับไปสู่เทววิทยา” คือความพยายามก้าวข้ามขอบเขตของโลกที่ปรากฏต่อหน้า โดยอนุญาตให้ภาวะเหนือธรรมชาติถูกรวมเข้ามาในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางศาสนาเพื่อค้นหาความเป็นจริง กล่าวอีกนัยหนึ่ง นักปรัชญาสายปรากฏการณ์วิทยากลุ่มนี้สนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างปรากฏการณ์วิทยาและเทววิทยา¹⁸⁵

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตต่อไปว่า แม้เทววิทยาคริสต์ศาสนาเน้นว่าพระบิดาไม่ได้รับธรรมชาติมนุษย์เหมือนพระบุตร และการพยายามทำให้พระบิดามีคุณลักษณะแบบมนุษย์เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะพระบิดาไม่ใช่มนุษย์และไม่คิดอย่างมนุษย์ แต่ในทางปฏิบัติแล้ว หากไม่เริ่มต้นจากคุณลักษณะแบบมนุษย์ที่เรามี เราจะเข้าถึงระดับของการรับรู้ความต้องการของพระบิดาซึ่งธรรมชาติของพระองค์อยู่เกินขอบเขตการรับรู้ของมนุษย์ได้อย่างไร? ผู้เขียนมองว่า หากการทำให้พระบิดามีคุณลักษณะแบบมนุษย์ส่งผลให้มนุษย์พอจะเข้าถึงและรับรู้ความต้องการของพระบิดาได้เพียงเล็กน้อยก็ยิ่งดีกว่าการเข้าไม่ถึงเลย ข้อสังเกตที่น่าสนใจในเรื่องนี้คือ พระคัมภีร์ไบเบิลเล่าว่า พระเยซูเจ้าในฐานะพระบุตรที่รับธรรมชาติมนุษย์ใช้คุณลักษณะแบบมนุษย์บางอย่างเป็นภาพแทนของพระบิดาอยู่หลายครั้ง เช่น การเป็นชาวสวนที่ปลูกองุ่น¹⁸⁶ และการเป็นบิดาที่ใจดี¹⁸⁷ เป็นต้น

4.2.1.4 เป้าหมายหลักของฟาลค์

หลังจากศึกษาบทวิเคราะห์ทั้งสามประการของฟาลค์ใน *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death* ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า เป้าหมายที่แท้จริงของฟาลค์คือ การนำเสนอให้พระเยซูเจ้าเป็นต้นแบบของมนุษย์ที่มีความทุกข์ในสองความหมายคือ การไม่ปฏิเสธแต่ยอมรับความทุกข์ที่เป็นผลต่อเนื่องของการมีภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนัง (ภาวะแห่งข้อจำกัดไม่ใช่บาป) และการใช้ชีวิตอยู่กับความทุกข์อย่างมีความหมายใหม่ (ความทุกข์เป็นหนทางสู่การกลับเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าในความหมายของการค้นพบพระเจ้าที่ประทับอยู่กับเรามาโดยตลอด ไม่ใช่ใน

¹⁸⁵ Janicaud, "The Theological Turn of French Phenomenology."

¹⁸⁶ ดูพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญยอห์น บทที่ 15 ข้อที่ 1 - 8

¹⁸⁷ ดูพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญลูกา บทที่ 15 ข้อที่ 11 - 32

ความหมายของเครื่องชำระล้างบาป) แต่สิ่งที่ผู้เขียนสนใจในข้อวิพากษ์สุดท้ายนี้คือ “มนุษย์” ที่เป็นเป้าหมายของฟาลค์ไม่ใช่แค่คริสตชนที่เชื่อในพระเจ้าเท่านั้น แต่รวมถึงคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้าด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่ง ฟาลค์พยายามครอบคลุมทุกประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ไว้ภายใต้ประสบการณ์ของพระเยซูเจ้า ผู้เขียนมองว่าเป้าหมายหลักของฟาลค์ปรากฏชัดตั้งแต่ประโยคแรกในอารัมภบทของ *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death* โดยฟาลค์เขียนไว้ว่า

“คนๆ หนึ่งอาจจะไม่เคยทุกข์ หรืออย่างน้อยที่สุด ไม่เคยเข้าใจว่าความทุกข์คืออะไร จนกระทั่งเขาได้มองดูพระเยซูเจ้าในฉากแท่นบูชาอิเซนไฮม์ ที่ปัจจุบันตั้งแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑ์อุทเทอรลินเดน ที่โคลมาร์ในประเทศฝรั่งเศส”¹⁸⁸

ผู้เขียนไม่เห็นด้วยกับฟาลค์ในประเด็นนี้ ผู้เขียนมองว่าเป้าหมายของฟาลค์ไม่ต่างไปจากการทำให้ประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าเป็นเรื่องเล่าหลัก¹⁸⁹ ที่สามารถครอบคลุมทุกประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ได้ซึ่งสำหรับคริสตชนที่เชื่อในพระเจ้าคงไม่เป็นปัญหาแต่อย่างใด แต่สำหรับคนที่ไม่เชื่อในเจ้านั้นไม่น่าจะยอมรับข้อเสนอของฟาลค์ได้ เพราะข้อเสนอของฟาลค์ย้อนแย้งกับการวิเคราะห์ของฟาลค์เอง กล่าวคือ ฟาลค์ยืนยันอย่างหนักแน่นว่า มนุษย์แต่ละคนมีความตายเป็นของตนเอง พระเยซูเจ้าไม่สามารถตายแทนเราได้ เราก็ไม่สามารถตายแทนคนที่เรารักได้ ที่สำคัญ เราสามารถรับรู้และเป็นทุกข์กับเพื่อนที่มีความทุกข์ได้โดยที่ตัวเราไม่จำเป็นต้องมีความทุกข์ ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า การยืนยันดังกล่าวของฟาลค์บ่งบอกการมีอยู่ของ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับประสบการณ์ความทุกข์ที่หลากหลายและแตกต่างกัน แต่ฟาลค์กลับต้องการรวมทุกประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ไว้ภายใต้ประสบการณ์ของพระเยซูเจ้า กล่าวอีกนัยหนึ่งเป้าหมายหลักของฟาลค์ที่พยายามครอบคลุมทุกประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ไว้ภายใต้ประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าย้อนแย้งกับบัญญัติประการแรกของปรากฏการณ์วิทยาของความ

¹⁸⁸ ฟาลค์เขียนไว้ว่า “Perhaps one has never suffered, or at least never understood what it is to suffer, unless one has confronted the Christ of the Isenheim altarpiece (1512 – 16), now in the Unterlinden Museum, Colmar, Alsace.” Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. xvii.

¹⁸⁹ Grand narrative หมายถึง เรื่องเล่าหลักของสังคมที่สามารถกดทับเรื่องเล่าขนาดเล็กอื่นๆ ไว้จนไม่สามารถแสดงความเป็นอยู่อย่างอื่นได้

ทุกข์ที่เสนอโดยฟาลค์เอง นั่นคือ ลดการอธิบายด้วยเหตุผลลง แล้วปล่อยให้ความเจ็บปวดพูดออกมา¹⁹⁰

4.2.2 จุดยืนต่อการวิเคราะห์ปัญหาเรื่องความทุกข์ในประสบการณ์มนุษย์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหาของฟาลค์

ผู้เขียนมองว่าการวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ด้วยเนื้อหาของฟาลค์ประสบความสำเร็จอย่างจำกัด ก่อนที่ผู้เขียนจะให้เหตุผลว่าทำไมผู้เขียนจึงประเมินแนวคิดเรื่องความทุกข์กับเนื้อหาของฟาลค์ว่าประสบความสำเร็จอย่างจำกัด ผู้เขียนจำเป็นต้องแยกกลุ่มคนอ่านตามเป้าหมายของฟาลค์ให้ชัดเจนเสียก่อน

ในอารัมภบทของ *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death* ฉบับตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ฟาลค์ระบุว่า เป้าหมายของการเขียนหนังสือเล่มนี้ (รวมถึงสองเล่มที่เหลือด้วย) ไม่ใช่เพื่อปกป้องความเชื่อของคริสตชน แต่เป็นการเปิดเผยความสามารถเชื่อถือได้ของคริสต์ศาสนา (ผ่านระเบียบวิจัยและรูปแบบเชิงวรรณกรรมของแนวคิดที่ทันสมัย) ซึ่งฟาลค์ต้องการสื่อสารโดยตรงกับคนอ่านที่ไม่เชื่อในพระเจ้า¹⁹¹ ผู้เขียนมองว่า แม้กลุ่มคนอ่านที่เป็นเป้าหมายหลักของฟาลค์คือคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้าและงานเขียนชิ้นนี้ไม่ใช่การปกป้องความเชื่อคริสตชน แต่การวิเคราะห์ความทุกข์ด้วยเนื้อหาของฟาลค์นับเป็นการสื่อสาร “ความเชื่อ” ผ่าน “เหตุผล” ที่ทรงพลังต่อคนอ่านที่เป็นคริสตชนเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงแยกกลุ่มคนอ่านงานของฟาลค์เป็นสองกลุ่มคือ คนที่เชื่อในพระเจ้าและคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้า โดยผู้เขียนใช้ปฏิกิริยาหรือการตอบรับที่น่าจะเป็นจากกลุ่มคนอ่านทั้งสองเป็นเกณฑ์ประเมินความสำเร็จของฟาลค์

ผู้เขียนประเมินว่าความสำเร็จของการวิเคราะห์ความทุกข์ด้วยเนื้อหาของฟาลค์มีอย่างจำกัด ในสองความหมาย

ความจำกัดแรกหมายถึง ความสำเร็จของฟาลค์เกิดขึ้นเฉพาะในบทวิเคราะห์ประการแรกเรื่องภาวะแห่งข้อจำกัด กล่าวคือ การแสดงข้อบกพร่องของธรรมเนียมประเพณีเดิมที่ผูกประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ไว้กับการทำบาป แล้วเสนอให้แทนที่บาปด้วยภาวะแห่ง

¹⁹⁰ ฟาลค์เขียนไว้ว่า “Let all discourse cease and let pain speak: that should probably be the first, and the most compelling, commandment of a ‘phenomenology of suffering.’” Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. 88.

¹⁹¹ Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. xv.

ข้อจำกัดนั้น สำหรับคริสตชนที่เชื่อในพระเจ้า บทวิเคราะห์เรื่องภาวะแห่งข้อจำกัดเป็นการยืนยันคำสอนเดิมของเทววิทยาคริสต์ศาสนา (ความทุกข์ทำให้เราปรารถนาพระเจ้า¹⁹²) ด้วยคำอธิบายแบบใหม่ (ความทุกข์เกิดจากการมีภาวะแห่งข้อจำกัดซึ่งเป็นเงื่อนไขโดยธรรมชาติของความเป็นมนุษย์) แน่นนอนว่านอกจากคริสตชนจะไม่ตั้งคำถามเรื่องความสมเหตุสมผลของคำอธิบายที่แทนที่บาปด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดแล้ว มุมมองหรือความเข้าใจใหม่ที่ฟาลค์นำเสนอ น่าจะจูงใจให้ คริสตชนต้องการอ่านบทวิเคราะห์ที่เหลือต่อไปด้วย

ส่วนกลุ่มคนอ่านที่ไม่เชื่อในพระเจ้า ผู้เขียนมองว่าบทวิเคราะห์ที่เริ่มต้นจากสิ่งที่มีมนุษย์ทุกคนมีส่วนร่วมกัน (ภาวะแห่งข้อจำกัด) เป็นความชาญฉลาดของฟาลค์ที่ต้องการสร้างคอมฟอร์ตโซนให้คนที่ไม่เชื่อในพระเจ้าสามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์ของฟาลค์ได้อย่างไม่เคอะเขินหรือรู้สึกแปลกแยก เพราะการเชื่อมโยงการมีกายเข้ากับภาวะแห่งข้อจำกัดและความทุกข์มีกลืนอายของความเป็นวิทยาศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับความเป็นเหตุเป็นผลต่อกัน กายที่มีบาดแผลทำให้เกิดความเจ็บปวด กายที่ถูกใช้งานเป็นเวลานานทำให้เกิดความเสื่อมสภาพ หัวใจที่เป็นส่วนหนึ่งของกายหยุดทำงานทำให้เกิดความตาย ความเจ็บปวด, ความชราภาพ และความตายทำให้มนุษย์มีความทุกข์ นี่คือการเป็นจริงที่มนุษย์ส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเชื่อในพระเจ้าหรือไม่เชื่อในพระเจ้า เป็นคนมีศาสนาหรือไม่มีศาสนา และเป็นคนดีหรือคนไม่ดียอมรับร่วมกัน

ความจำกัดในความหมายที่สองมาจากความชาญฉลาดของฟาลค์เอง ฟาลค์เริ่มต้นบทวิเคราะห์ประการแรกด้วยสิ่งที่มีมนุษย์ทุกคนมีส่วนร่วมกันคือ ภาวะแห่งข้อจำกัด เพื่อจูงใจให้คนอ่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนอ่านที่ไม่เชื่อในพระเจ้าให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์อย่างสบายใจซึ่งฟาลค์ทำได้สำเร็จอย่างงดงาม¹⁹³ ในบทวิเคราะห์ประการที่สองฟาลค์พยายามจูงใจคนอ่านให้เชื่อว่าพระเยซูเจ้าเป็นมนุษย์จริง โดยให้เหตุผลว่าสิ่งที่ปรากฏผ่านเนื้อหาของพระเยซูเจ้าคือ ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายที่เป็นของพระองค์เองเหมือนที่มนุษย์แต่ละคนมี แต่ในบทวิเคราะห์ประการสุดท้ายเรื่องประสบการณ์ความทุกข์ของเนื้อหา ฟาลค์กลับสอดใส่ความเป็น

¹⁹² ในจดหมายถึงชาวโครินธ์ ฉบับที่สอง บทที่ 12 ข้อที่ 9 นักบุญเปาโลัครสาวกเขียนไว้ว่า “แต่พระองค์ตรัสกับข้าพเจ้าว่า ‘พระหรรษทานของเราเพียงพอสำหรับท่าน เพราะพระอานุภาพแสดงออกอย่างเต็มที่เมื่อมนุษย์มีความอ่อนแอ ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงเต็มใจที่จะโอ้อวดเรื่องความอ่อนแอ เพื่อให้พระอานุภาพของพระคริสต์เจ้าพำนักอยู่ในข้าพเจ้า’”

¹⁹³ ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า แกฆแวนด์เนอร์และวุตตีไม่มีข้อวิพากษ์เกี่ยวกับบทวิเคราะห์ประการแรกเรื่องภาวะแห่งข้อจำกัด

มนุษย์ของพระเยซูเจ้าที่ใจจูงใจคนอ่านด้วยความเป็นพระเจ้าของพระเยซูเจ้า เพื่อนำเสนอว่า ณ จุดสูงสุดของประสบการณ์ความทุกข์ของเนื้อหนังทำให้มนุษย์มีประสบการณ์ของพระเจ้าได้ ทั้งในความหมายของพระบิดาสามารถรู้ความทุกข์แบบมนุษย์ของพระบุตรได้ และมนุษย์สามารถค้นพบเพื่อกลับเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าซึ่งประทับอยู่ในมนุษย์มาโดยตลอดได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ฟาลค์จึงใจคนอ่านให้คล้อยตามด้วยความเป็นมนุษย์ของพระเยซูเจ้า แล้วนำเสนอเป้าหมายที่แท้จริงแก่คนอ่านด้วยความเป็นพระเจ้าของพระเยซูเจ้า

ผู้เขียนมองว่าสำหรับคริสตชนที่อ่านบทวิเคราะห์สองประการสุดท้ายของฟาลค์น่าจะคล้อยตามและยอมรับข้อเสนอของฟาลค์ได้โดยไม่มีปัญหา เพราะมีการตั้งฐานคติเรื่องการมีพระเจ้า, การมีพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์ และพระคัมภีร์ไบเบิลเป็นการเปิดเผยความจริงโดยพระเจ้าอยู่แล้ว แต่การสอดใส่ของฟาลค์โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพยายามครอบงำประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ไว้ภายใต้ประสบการณ์ความทุกข์ของพระเยซูเจ้าน่าจะเป็นอะไรที่เคี้ยวและกลืนลงไปได้ยากสำหรับคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้าและไม่มีการตั้งฐานคติแบบคริสตชน แกซแวนด์เนอร์และวูดดี (ซึ่งจริงๆ แล้วเป็นคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้าทั้งคู่ แต่ทำหน้าที่ของนักปรัชญา) เป็นตัวแทนของคนอ่านกลุ่มนี้โดยตั้งคำถามเรื่องความสมเหตุสมผลของการแสวงหาความจริงผ่านเรื่องเล่าทางศาสนา และการอ้างว่า มนุษย์เข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าและพระบิดาได้โดยตรงผ่านการมีภาวะแห่งข้อจำกัดร่วมกัน

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า แม้การอ่านและการตีความการวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนังของฟาลค์โดยแกซแวนด์เนอร์และวูดดีมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนจนดูราวกับว่า ฟาลค์ไม่สามารถให้เหตุผลรองรับสำหรับการเข้าถึงประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้าซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการวิเคราะห์ของฟาลค์ได้ แต่การวิพากษ์เรื่องการใช้ตัวบทพระคัมภีร์ร้อยเรียงข้อเสนอทางปรัชญาโดยไม่คำนึงถึงคุณลักษณะเชิงตัวบท รวมถึงการให้เหตุผลแบบวงกลมไม่ได้ทำลายคุณภาพการของฟาลค์ทั้งหมด¹⁹⁴

คุณภาพแรก: ประเด็นหลักของ *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death* ฟาลค์ระบุว่า ประเด็นหลักของหนังสือเล่มแรกในชุดงานเขียนเชิงปรัชญาสามเล่มคือ การโต้แย้งข้อเสนอของไฮเดเกอร์ที่เขียนไว้ว่า “คริสตชนไม่มีประสบการณ์ความวิตกกังวลเกี่ยวกับ

¹⁹⁴ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เขียนไว้ว่า *คุณภาพ* มาจาคำว่า คุณ + ูปการ มีความหมายว่า การอุดหนุนการทำความดี

ความตายจริงเพราะมานุษยวิทยาแบบคริสต์ศาสนานิยามความตายไปพร้อมกับการตีความเรื่องชีวิตใหม่หลังความตาย”¹⁹⁵

ผู้เขียนมองว่าบทวิเคราะห์ประการแรก (ภาวะแห่งข้อจำกัด) ของฟาลค์ให้เหตุผลรองรับที่หนักแน่นเพียงพอสำหรับการโต้แย้งไฮเดเกอร์ว่า คริสตชนมีประสบการณ์ความทุกข์อันเป็นผลต่อเนื่องจากการมีภาวะแห่งข้อจำกัดจริงเหมือนคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้า และบทวิเคราะห์ประการที่สอง (ความวิตกกังวลและความตายของพระเยซูเจ้า) เป็นตัวอย่างเพื่อโต้แย้งว่าไม่เพียงแต่คริสตชนเท่านั้น แม้แต่พระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายแบบมนุษย์ได้

เหตุผลแรกของผู้เขียนคือ การเป็นคริสตชนของไฮเดเกอร์และฟาลค์บ่งบอกว่า การโต้แย้งของฟาลค์ต่อข้อเสนองานของไฮเดเกอร์เกิดขึ้นบนการตั้งฐานคติร่วมกันว่ามีพระเจ้า, มีพระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์, มีการกลับคืนชีพ และพระคัมภีร์ไบเบิลเป็นการเปิดเผยความจริงโดยพระเจ้า เป็นที่น่าสังเกตว่า การโต้แย้งของฟาลค์ดำเนินไปโดยไม่มีการกล่าวถึงการพิสูจน์การมีตัวตนจริงในประวัติศาสตร์ของพระเยซูเจ้า รวมถึงการเป็นเหตุการณ์เชิงประวัติศาสตร์ของเรื่องราวในพระคัมภีร์ไบเบิล

เหตุผลต่อมาคือ บทวิเคราะห์เรื่องภาวะแห่งข้อจำกัดเป็นเงื่อนไขโดยธรรมชาติของความ เป็นมนุษย์สามารถแก้ไขความเข้าใจเดิมที่ผูกความทุกข์ไว้กับการทำบาปให้กลายเป็นความเข้าใจใหม่ที่มีเหตุผลกว่า กล่าวคือ การแยกความวิตกกังวลเป็นสองประเภท ประเภทแรกเกี่ยวข้องกับภาวะแห่งข้อจำกัด โดยเรียกว่าความตายเชิงชีววิทยา ความวิตกกังวลประเภทหลังเกี่ยวข้องกับบาป โดยเรียกว่าความตายเชิงจิตวิญญาณนั้นสามารถตอบปัญหาว่าทำไมคนดีต้องทนทุกข์ได้ ความทุกข์ของคนดีไม่ได้เกิดจากการทำบาป แต่เกิดจากการมีภาวะแห่งข้อจำกัดซึ่งเป็นเงื่อนไขโดยธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ ที่สำคัญ การมีภาวะแห่งข้อจำกัดร่วมกันบ่งบอกว่า ไม่มีคนใดสามารถปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงประสบการณ์ความทุกข์ของตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นคนดีหรือคนไม่ดี จะเป็นคริสตชนที่เชื่อในพระเจ้าหรือคนที่ไม่เชื่อในพระเจาก็ตาม

¹⁹⁵ ฟาลค์เขียนไว้ว่า “Christians do not truly undergo anxiety about death because Christian anthropology has always already viewed death in its interpretation of life.” To counter this notion is a central point for this book. Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. 3.

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า การอ่านและการตีความว่ามนุษย์เป็นสิ่งสร้างที่ “ดี” แต่ไม่ใช่ “ดีอย่างสมบูรณ์” เหมือนพระเจ้านั้นมีบางอย่างคล้ายคลึงกับคำสอนเรื่ององค์ประกอบของบุคคลหรือตัวตนของมนุษย์ที่ประกอบด้วยหนึ่งรูปสี่นามในพุทธศาสนา ความคล้ายคลึงที่วุ่นวายนี้คือ เงื่อนไขหรือองค์ประกอบโดยธรรมชาติของความเป็นบุคคลเป็นที่มาของความทุกข์และความตายเชิงชีววิทยา ต่างกันตรงที่พุทธศาสนาซึ่งเป็นอเทวนิยมสอนให้ทำลายความทุกข์ด้วยการไม่ยึดติดกับตัวตน เพราะแท้จริงแล้ว เราไม่มีอะไรเป็นของเราจริงตั้งแต่แรก การดำรงอยู่ของเราในฐานะบุคคลเป็นเพียงการรวมตัวกันของขันธ์ทั้งห้ากอง ในขณะที่คริสต์ศาสนาเชื่อว่ามีพระเจ้าผู้สร้างและสอนให้ยอมรับความไม่สมบูรณ์ในฐานะ “สิ่งดีที่มอบให้โดยพระเจ้า” และใช้ชีวิตอยู่กับความทุกข์ที่เกิดจากความไม่สมบูรณ์ดังกล่าวอย่างมีความหมาย นั่นคือ การใช้ความทุกข์เป็นวิธีหรือหนทางกลับไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าอีกครั้ง

คุณูปการที่สอง: วิธีศึกษาของฟาลค์ที่ถูกเรียกว่า “ปรากฏการณ์วิทยาเชิงเทววิทยา” นั้นเป็นหนึ่งในคุณูปการสำคัญที่ไม่ควรถูกลดคุณค่าลง ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า วิธีศึกษาที่เริ่มต้นจากประสบการณ์ทางศาสนาของตัวฟาลค์เองซึ่งเชื่อมโยงกับการดำรงอยู่ของกายแล้วใช้มุมมองแบบปรากฏการณ์วิทยาตีความประสบการณ์นั้นๆ ส่งผลให้การวิเคราะห์ของฟาลค์ “ง่าย” ทั้งสำหรับการเข้าถึง (วิธีเข้าหาปัญหา) และการเข้าใจ (เนื้อหาที่ได้จากการเข้าหาปัญหา) ที่สำคัญ เมื่อเข้าใจทั้งวิธีการและเนื้อหาการวิเคราะห์ความทุกข์ด้วยเนื้อหาหนึ่งของฟาลค์แล้วเราสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับความทุกข์อย่างมีความหมายได้ ในทางกลับกัน เนื้อหาที่ได้จากการวิเคราะห์พิสูจน์ว่าการเข้าหาปัญหาในทิศทางใหม่ของฟาลค์สามารถค้นพบความจริงบางอย่างที่เราไม่เคยรู้มาก่อน รวมถึงการแก้ไขความเข้าใจเดิมที่เกิดจากความจำกัดบางอย่างกลายเป็นความเข้าใจใหม่ที่มีเหตุผลมากพอให้เกิดการยอมรับได้ของคนในสมัยปัจจุบัน ความโดดเด่นของฟาลค์ปรากฏผ่านการยืนยันหลักคำสอนเดิมในเทววิทยาคริสต์ศาสนาด้วยความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับ “ความทุกข์” ในชีวิต คริสตชน กล่าวคือ ความทุกข์เป็นหนทางสู่ความรอดพ้น¹⁹⁶ เพราะความทุกข์ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องของการมีภาวะแห่งข้อจำกัดอันเป็นเงื่อนไขโดยธรรมชาติของความเป็นมนุษย์นั้นทำให้

¹⁹⁶ เมื่อนิยามว่า บาปคือการออกห่างจากพระเจ้า ในขณะที่ความรอดพ้นคือ การกลับคืนดีเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า

สถนตระหนักว่า พระเยซูเจ้าผู้เป็นมนุษย์ที่มีความทุกข์เหมือนเราและก่อนเราเป็นทั้งผู้นำและเพื่อนร่วมทาง ส่วนพระบิดาเป็นเป้าหมายของการเดินทางของเรา¹⁹⁷

คณูปการสุดท้าย: ความทันสมัยของเทววิทยาคริสต์ศาสนา ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า คำสอนของธรรมเนียมประเพณีเดิมในเทววิทยาคริสต์ศาสนาทำให้คริสตชนส่วนใหญ่เข้าใจว่า เป้าหมายสูงสุดของการเป็นคริสตชนอยู่ที่การกลับสู่ความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าซึ่งจะเกิดขึ้นได้ในโลกหลังความตายเท่านั้น ผลที่ตามมาของการให้ความสำคัญกับโลกที่อยู่เหนือประสบการณ์ของมนุษย์คือการไม่สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองกับการอธิบายปรากฏการณ์ทางศาสนาโดยเทววิทยาได้ คริสตชนจำนวนไม่น้อยใช้ชีวิตในแต่ละวันอย่างไม่ใส่ใจเพราะคำว่า “โลกหน้า” หรือ “โลกหลังความตาย” ดูเป็นเรื่องไกลตัว เรื่องที่มองไม่เห็น และไม่มีใครบอกได้ว่าอยู่ที่ไหน แต่การอ่านแบบปรากฏการณ์วิทยาตามข้อเสนอของฟาลค์ว่า ความตายไม่ใช่จุดสิ้นสุดของชีวิตแต่เป็นการใช้ชีวิตที่เหลืออยู่อย่างมีความหมายทำให้ประสบการณ์ความทุกข์ที่เป็น “ของตัวเองพวกเขาเอง” ซึ่งดูเหมือนทำให้เกิดความไม่เข้าใจและการออกห่างจากพระเจ้ากลับกลายเป็นการค้นพบเพื่อกลับเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าที่ประทับอยู่ในตัวพวกเขาได้ตั้งแต่ “ที่นี่และเวลานี้” ในโลกที่ปรากฏอยู่ต่อหน้า

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า คริสตชนในยุคปัจจุบันแสวงหา “ความศรัทธา” ผ่าน “เหตุผล” มากกว่าในอดีต กล่าวคือ ความเชื่อในพระเจ้าไม่ควรเกิดจากการท่องจำและการทำตามธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมา ความเชื่อในพระเจ้าในทิศทางใหม่ที่คริสตชนมองหาคือ การสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองกับการอธิบายปรากฏการณ์ทางศาสนาโดยเทววิทยาอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้ ซึ่งดูเหมือนว่าการวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนังโดยฟาลค์ที่เริ่มต้นจากการชี้ให้เห็นว่า การให้เหตุผลของธรรมเนียมประเพณีเดิมมีข้อบกพร่องเรื่องใด (การให้เหตุผลเชิงลบ) จากนั้นจึงเสนอการให้เหตุผลในทิศทางใหม่ที่สมเหตุสมผลกว่า (การให้เหตุผลเชิงบวก) นั้นสามารถตอบสนองความต้องการดังกล่าวของคริสตชนในยุคปัจจุบันได้มากขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง การวิเคราะห์ของฟาลค์เป็นตัวอย่างของคำสอนทางเทววิทยาที่สามารถปรับตัวมันเองให้เข้ากับความต้องการของคริสตชนและสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีความหลากหลายและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผ่านวิธีศึกษาแบบปรากฏการณ์วิทยา ที่

¹⁹⁷ ฟาลค์ระบุว่า หัวใจของการเป็นคริสตชนคือ การใช้ชีวิตบนโลกนี้โดยมีความสัมพันธ์อันเข้มแข็งและเป็นหนึ่งเดียวกับพระบิดา Falque, *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death.*, p. 60.

สำคัญ การปรับตัวในลักษณะนี้ แก่นแท้ของคำสอนทางเทววิทยายังคงถูกรักษาไว้อย่างซื่อสัตย์ และอย่างมั่นคง

4.3 ข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่ได้จากการอภิปราย

ในตอนต้นของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงการตีความที่คลาดเคลื่อนของเทววิทยาคริสต์ศาสนาเรื่องที่มาของความทุกข์ (ความทุกข์เป็นผลของการทำบาป) จนนำไปสู่ความเข้าใจและการปฏิบัติที่ดูเหมือนตอบโจทย์ความต้องการของคริสตชนในยุคสมัยหนึ่งได้ดี แต่ในยุคต่อมาความเข้าใจและการปฏิบัติดังกล่าวกลับถูกมองว่ามีความไม่ถูกต้องบางอย่างซ่อนอยู่

เอมมานูเอล ฟาลค์เป็นคริสตชนคนหนึ่งที่มีมองว่า การอธิบายความทุกข์ด้วยบาปของเทววิทยาคริสต์ศาสนาไม่สามารถตอบโจทย์ปัญหาความทุกข์ของตนเองที่เกิดจากการสูญเสียเพื่อนสนิทอย่างกะทันหันได้ ฟาลค์ซึ่งสำเร็จการศึกษาทั้งสาขาวิชาปรัชญาและเทววิทยามองเห็นจุดที่เชื่อมโยงปรัชญาและเทววิทยาเข้าหาเพื่อทำงานร่วมกันได้บนการยอมรับความแตกต่างของกันและกันนั้น ใช้วิธีศึกษาแบบปรากฏการณ์วิทยาหาคำตอบที่มี “เหตุผล” ให้กับประสบการณ์ “ความศรัทธา” ทางศาสนาของตนเองผ่านการอ่านเรื่องราวของพระเยซูเจ้าในสรวงเทพยฐานใหม่ กล่าวคือการอ่านว่าความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้าแสดงออกผ่านเนื้อหนังอย่างไร? และความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้าที่ปรากฏผ่านเนื้อหนังเปิดเผยความเป็นจริงอะไร? แต่ฟาลค์ตระหนักดีว่า ก่อนจะอ่านประสบการณ์ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้าแบบปรากฏการณ์วิทยาซึ่งเป็นหัวใจของการแสวงหาคำตอบได้ ฟาลค์จำเป็นต้องกลับไปแก้ไขความเข้าใจเดิมของเทววิทยาคริสต์ศาสนา ในบางเรื่องเสียก่อน ผู้เขียนมองว่าวิธีคิดของฟาลค์เป็นตัวอย่างของการคิดอย่างเป็นระบบ หรือวิธีคิดที่คำนึงถึง “ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล” (causality) ซึ่งมีนัยยะของความเป็นวิทยาศาสตร์ที่คนส่วนใหญ่ในปัจจุบันให้การยอมรับ

เรื่องแรกคือการฟื้นฟูความสำคัญของ “กาย” ในฐานะสิ่งที่มาก่อนและทำให้ “เนื้อหนัง” ดำรงอยู่ได้ แน่หนอนว่าคำว่า “ฟื้นฟู” หมายถึง การทำให้บางสิ่งที่เคยมีอยู่หรือเคยมีความสำคัญกลับมาปรากฏชัดอีกครั้ง การอภิปรายในบทที่สองทำให้ผู้เขียนมองเห็นคุณสมบัติที่โดดเด่นข้อหนึ่งของฟาลค์คือ การให้ความสำคัญกับวิธีคิดและการแก้ปัญหาในเวลานั้นของนักปรัชญาและนักเทววิทยารุ่นก่อนๆ และวิธีเดียวที่ทำให้ฟาลค์รู้เกี่ยวกับบุคคลเหล่านี้ได้คือ การอ่านและสังเคราะห์งานเขียนของนักปรัชญาและนักเทววิทยารุ่นก่อนๆ ให้มาก เมื่อผู้เขียนคิดตามมุมมองของฟาลค์

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า ความพยายามของคนรุ่นก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักปรัชญาและนักเทววิทยาที่อยู่ในกลุ่มจิตนิยมควรได้รับความชื่นชมมากกว่าการตำหนิจากคนในยุคปัจจุบันด้วยสองเหตุผลคือ 1)นักปรัชญาและนักเทววิทยากลุ่มนี้พยายามหาวิธีจัดการกับเนื้อหนังซึ่งถูกมองโดยคนในยุคนั้นว่าเป็นสิ่งที่กำหนดการกระทำและการใช้ชีวิตของมนุษย์จนกลายเป็นแหล่งค้นคว้าขนาดใหญ่เรื่องจิตนิยมของคนในยุคปัจจุบัน และ 2)การมุ่งความสนใจไปที่เนื้อหนังอย่างเดียวนั้นดูเหมือนว่ากายถูกมองข้ามกลับทำให้ความสำคัญอย่างจำเป็นของกายยิ่งฉายชัดมากขึ้นในยุคปัจจุบัน กายจำเป็นมากจนกระทั่งฟาลค์สังเกตเห็นว่า การมองข้ามความสำคัญของกายส่งผลโดยตรงต่อความเข้าใจประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ทั้งในปรากฏการณ์วิทยาและเทววิทยาคริสต์ศาสนา

เรื่องที่สองคือความทุกข์ไม่ใช่ผลของการทำบาปอย่างที่เทววิทยาคริสต์ศาสนาตีความและอธิบายมาอย่างยาวนาน การแก้ไขเรื่องนี้ต่อเนื่องจากเรื่องแรก เมื่อความสำคัญของกายในฐานะแบบจำลองของโลกที่อยู่ภายใต้กฎธรรมชาติเรื่องความเสื่อมสลายได้ของทุกสิ่งตามวิถีคิดแบบกรีกซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาคำสอนเรื่องกายของเทววิทยาคริสต์ศาสนานั้นถูกฟื้นฟูและได้รับการยอมรับอีกครั้งผ่านข้อเสนอของฟาลค์ การอธิบายในบทที่สาม บทวิเคราะห์ประการแรกจึงเริ่มต้นด้วยการแยกประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ออกจากการทำบาป ฟาลค์ไม่เพียงทำให้เห็นความไม่สัมพันธ์กันอย่างเป็นทางการเป็นเหตุเป็นผลระหว่างความทุกข์และการทำบาป แต่ฟาลค์เสนอให้แทนที่การทำบาปด้วย “ภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหนัง” ด้วย ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่าการเปลี่ยนมาอธิบายความทุกข์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดของฟาลค์นอกจากจะไม่เจอปัญหาความขัดแย้งในตัวเองเหมือนที่เคยเกิดขึ้นในการอธิบายด้วยบาปแล้ว ยังส่งผลให้คนที่ไม่เชื่อในพระเจ้าถูกจูงใจจนยอมรับและติดตามบทวิเคราะห์ประการต่อไปของฟาลค์ได้ไม่ยาก เพราะบทวิเคราะห์ประการแรกของฟาลค์เริ่มต้นจากสิ่งที่มนุษย์ทุกคนมีส่วนร่วมกันโดยธรรมชาติ ผู้เขียนมองว่านี่คือความชาญฉลาดของฟาลค์ที่รู้ว่าจะเปิดพื้นที่ให้คนที่ไม่เชื่อในพระเจ้าเข้ามามีส่วนร่วมในพื้นที่ของคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้าได้อย่างไร

เรื่องสุดท้ายคือประสบการณ์ความทุกข์ของพระเยซูเจ้า ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า การมีระบบคิดที่ดีทำให้ฟาลค์ตระหนักว่า การแก้ไขความเข้าใจเดิมเกี่ยวกับสองเรื่องดังกล่าวยังไม่เพียงพอ ข้อเสนอให้อธิบายความทุกข์ด้วยภาวะแห่งข้อจำกัดเรียกว่า “ตัวอย่าง” เพื่อทำให้ข้อเสนอของฟาลค์มีน้ำหนักมากขึ้น แน่นอนว่า ฟาลค์เลือกพระเยซูเจ้าเป็นตัวอย่าง เพราะพระเยซูเจ้าคือ

เป้าหมายของฟาลค์ตั้งแต่ต้น (การวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของฟาลค์ผ่านการอ่านประสบการณ์ความทุกข์ของพระเยซูเจ้าในสวนเกทเสมนี)

การอภิปรายในบทที่สาม บทวิเคราะห์ประการที่สองสะท้อนความชาญฉลาดของฟาลค์อีกครั้ง ฟาลค์ยืมใช้ข้อเสนองานคุณลักษณะของความวิตกกังวลของไฮเดเกอร์มาเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ประสบการณ์ความทุกข์ของพระเยซูเจ้าขณะอยู่ในสวนเกทเสมนีและที่กลโกธา เพื่อโต้แย้งข้อเสนองานของไฮเดเกอร์ที่มองว่าคริสตชนไม่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตาย เพราะเทววิทยาคริสต์ศาสนาตีความ ความตายไปพร้อมกับการมีชีวิตใหม่ ความวิตกกังวลที่ปรากฏชัดผ่านเนื้อหามีภาวะแห่งข้อจำกัดเมื่อเผชิญหน้ากับความตายของพระองค์เองที่ใกล้เข้ามานั้น ไม่เพียงแก้ไขความเข้าใจเดิมแบบ Docetism ที่มองว่าพระเยซูเจ้าไม่ได้ทุกข์จริง แต่ชุดคำอธิบายของฟาลค์ที่เริ่มต้นจาก 1)ภาวะแห่งข้อจำกัดไม่ใช่ผลของการทำบาป เพราะมนุษย์มีภาวะแห่งข้อจำกัดก่อนการตกในบาปของมนุษย์คู่แรก 2)พระเยซูเจ้าเป็นมนุษย์ เพราะการรับธรรมชาติมนุษย์คือการแบกรับภาวะแห่งข้อจำกัดในเนื้อหาของพระเยซูเจ้า และ 3)พระเยซูเจ้ามีความทุกข์เหมือนมนุษย์ทั่วไป เพราะภาวะแห่งข้อจำกัดที่มีร่วมกันเป็นที่มาของความทุกข์ ยังแก้ไขความเข้าใจของไฮเดเกอร์ว่า ไม่เพียงแต่คริสตชนเท่านั้นที่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตาย แม้แต่พระเจ้าที่รับธรรมชาติมนุษย์ก็ไม่สามารถปฏิเสธความวิตกกังวลเกี่ยวกับความตายที่เป็นของพระองค์เองได้

การอภิปรายในบทที่สี่แสดงความเป็นคาบสองคมของ “ความชาญฉลาด” ของฟาลค์ กล่าวคือ ฟาลค์สามารถใช้ “ความเป็นมนุษย์” ของพระเยซูเจ้าจูงใจทั้งคนที่เชื่อในพระเจ้าและคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้าให้ยอมรับคำอธิบายประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ที่แทนที่บาปด้วยภาวะแห่งข้อจำกัด เมื่อภาวะแห่งข้อจำกัดเป็นเงื่อนไขโดยธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ และความทุกข์เกิดจากการมีภาวะแห่งข้อจำกัด จึงไม่มีมนุษย์คนใดสามารถปฏิเสธหรือหนีจากความทุกข์ที่เป็นของตนเองได้ แต่การสอดไส้ความเป็นมนุษย์ของพระเยซูเจ้าด้วย “ความเป็นพระเจ้า” เพื่อเสนอว่ามนุษย์สามารถเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้าได้โดยตรง รวมถึงการมีประสบการณ์ของพระเจ้าสามารถเป็นไปได้ผ่านการมีภาวะแห่งข้อจำกัดร่วมกันระหว่างพระเยซูเจ้าและมนุษย์ รวมถึงการพยายามครอบคลุมประสบการณ์ความทุกข์ของมนุษย์ไว้ภายใต้ประสบการณ์ความทุกข์ของพระเยซูเจ้านั้นกลับทำให้การอธิบายความทุกข์ของฟาลค์ไม่ประสบความสำเร็จตามที่ฟาลค์ตั้งเป้าหมายไว้ (การสื่อสารโดยตรงกับคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้าเรื่อง “ความน่าเชื่อถือได้ของคริสต์ศาสนา”) แกซแวนด์เนอร์และวุดดีทำหน้าที่แทนคนที่ไม่เชื่อในพระเจ้าโดยตั้งคำถามเรื่องการให้

เหตุผลรองรับสำหรับการอ้างว่า มนุษย์สามารถเข้าถึงประสบการณ์ของพระเยซูเจ้า (และพระบิดา) ได้โดยตรงผ่านการมีภาวะแห่งข้อจำกัดร่วมกัน แม้ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า ข้อวิพากษ์นี้น่าจะเป็น การอ่านและการตีความที่คลาดเคลื่อนไปจากความหมายที่ฟาลค์ต้องการนำเสนอ แต่แนวคิดเรื่อง การเข้าสู่ประสบการณ์ของคนอื่นได้โดยตรงในกลุ่มนักปรากฏการณ์วิทยา ร่วมสมัยชาวฝรั่งเศส อาทิ มาริยอง, อองรี และฟาลค์¹⁹⁸ สามารถถกเถียงหรืออภิปรายต่อ รวมถึงตั้งเป็นหัวข้อวิทยานิพนธ์ เพื่อศึกษาต่อไปได้

ผู้เขียนมีข้อสังเกตประการสุดท้ายว่า แม้คริสตชนในยุคปัจจุบันแสวงหา “ความศรัทธา” ในพระเจ้าผ่าน “เหตุผล” ก็จริง แต่คริสตชนต้องไม่ลืมว่าเหตุผลเป็นเครื่องมือ ไม่ใช่เป้าหมายของ คริสตชน ความเข้าใจอย่างมีเหตุผลเรียกร้องการลงมือทำตามสิ่งที่เข้าใจ กล่าวอีกนัยหนึ่ง เป้าหมายของคริสตชนอยู่ที่การกลับเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าตั้งแต่ “ที่นี่และเวลานี้” ผ่านการใช้ ชีวิตในแต่ละวันที่เหลืออยู่ซึ่งมีทั้งความสุขและความทุกข์อย่างรู้คุณค่าและอย่างมีความหมาย จุด นี้เองทำให้ผู้เขียนประเมินแนวคิดเรื่องความทุกข์กับเนื้อหาของเอมมานูเอล ฟาลค์ว่ามีคุณูปการ มากต่อการแสวงหาความศรัทธาในพระเจ้าผ่านเหตุผลของคริสตชน แม้การอ่านประสบการณ์ ความวิตกกังวล, ความทุกข์ และความตายของพระเยซูเจ้าแบบปรากฏการณ์วิทยาของฟาลค์ถูก วิพากษ์เรื่องการใช้ข้อความจากพระคัมภีร์ร้อยเรียงข้อเสนองานปรัชญาและการตีความเกิน ขอบเขตที่ปรากฏการณ์วิทยาสามารถทำได้ก็ตาม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁹⁸ แกซแวนด์เนอร์ตั้งข้อสังเกตว่า มาริยอง, อองรี และฟาลค์มีความเข้าใจคล้ายกันว่า เราสามารถเข้าถึง ประสบการณ์ของคนอื่นได้โดยตรงอาศัยการวิเคราะห์แบบปรากฏการณ์วิทยา Gschwandtner, "Corporeality, Animality, Bestiality: Emmanuel Falque on Incarnate Flesh.", p. 11.

บรรณานุกรม

- Baker, Lynne, John Cooper, Stephen T. Davis, John Foster, Stewart Goetz, William Hasker, Jaegwon Kim, *et al.* *Soul, Body, and Survival: Essays on the Metaphysics of Human Persons*. Edited by Kevin Corcoran. Cornell University Press, 2001.
- Bassuk, Daniel E. *Incarnation in Hinduism and Christianity: The Myth of the God-Man*. London: The Macmillan Press, 1987.
- Benjamin, Andrew, and Samuel Cuff Snow. "Economies of Suffering: Kierkegaard and Levinas." In *Perspective on Human Suffering*, edited by Jeff Malpas and Norelle Lickiss, 33-42. New York City, United States: Springer, 2012.
- Biernoff, Suzannah. *Sight and Embodiment in the Middle Ages*. London: Palgrave MacMillan, 2002.
- Blondel, Maurice. *Action*. Notre Dame, Ind.: University of Notre Dame Press., 2004.
- Brady, Michael. *Suffering and Virtue*. New York: Oxford University Press, 2018.
- Comstock, Gary L. "The Truth of Religious Narratives." *Philosophy of Religion* 34 (1993): 131-50.
- Crosby, John F. . "The Teaching of John Paul II on the Christian Meaning of Suffering." *Christian Bioethics* 2, no. 2 (1966): 154-71.
- Dahl, Espen. "Job and the Problem of Physical Pain: A Phenomenological Reading." *Modern Theology* 32 (2016): 45-59.
- Falque, Emmanuel. "The Discarnate Madman." *Journal for continental philosophy of religion* 1 (2019): 90-117.
- . "Evil and Finitude." In *Evil, Fallenness, and Finitude*, edited by Bruce Ellis Benson and B. Keith Putt, 77-96. London: Palgrave MacMillan, 2017.
- . *God, the Flesh, and the Other: From Irenaeus to Duns Scotus*. IL: Northwestern University Press., 2014.
- . *The Guide to Gethsemane: Anxiety, Suffering, Death*. New York: Fordham University Press, 2019.
- . "In Flesh and Bones." *Crossing: The INPR Journal* 1 (2020): 5-27.

- . "Is There a Flesh without Body?: A Debate with Michel Henry." *Journal of French and Francophone Philosophy* 24, no. 1 (2016): 139-66.
- . *The Metamorphosis of Finitude: An Essay on Birth and Resurrection*. New York: Fordham University Press, 2019.
- . *The Wedding Feast of the Lamb: Eros, the Body, and the Eucharist*. New York: Fordham University Press, 2019.
- Gschwandtner, Christina M. "Corporeality, Animality, Bestiality: Emmanuel Falque on Incarnate Flesh." *Analecta Hermeneutica* 4 (2012): 1-16.
- . "Phenomenology, Hermeneutics and Scripture: Marion, Henry, and Falque on the Person of Christ." *The Journal for Cultural and Religious Theory* 17, no. 2 (2018): 281-97.
- . *Postmodern Apologetics?: Arguments for God in Contemporary Philosophy*. New York: Fordham University Press, 2012.
- . *Welcoming Finitude: Toward a Phenomenology of Orthodox Liturgy*. New York: Fordham University Press, 2019.
- Heidegger, Martin *Being and Time*. Translated by John Macquarrie and Edward Robinson. New York: Harper Perennial, 2008.
- Janicaud, Dominique "The Theological Turn of French Phenomenology." In *Phenomenology and the 'Theological Turn': The French Debate*, edited by Bernard G. Prusak, 3-1030. New York: Fordham University Press, 2000.
- Kepnes, Steven. "Rereading Job as Textual Theodicy." In *Suffering Religion*, edited by Robert Gibbs and Elliot R. Wolfson, 36-55. London: Routledge, 2002.
- Klein, Christopher. "The Bible Says Jesus Was Real. What Other Proof Exists?". (2019). <https://www.history.com/news/was-jesus-real-historical-evidence>.
- Lewy, Mordechai. "Corporeality in Jewish Thought." (2010). <https://embassies.gov.il/holysee/Relations/Pages/Corporeality.aspx>.
- Li, Manhua "The Lived Body in Heidegger, Merleau-Ponty and Derrida." Master of Arts (MA) Master's Thesis, Louisiana State University and Agricultural and Mechanical College, 2015. https://digitalcommons.lsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1010&Context=Graduate_theses.

- Louth, Andrew. "The Body in Western Catholic Christianity." In *Religion and the Body*, edited by Sarah Coakley, 111-30. Cambridge: Cambridge University Press, 1997.
- Martelet, Gustave. "Dieu N'a Pas Cree La Mort." *Christus* 168 (1995).
- Moltmann, Jürgen. *The Crucified God: The Cross of Christ as the Foundation and Criticism of Christian Theology*. Minneapolis, MN: Fortress Press, 1993.
- Onishi, Bradley B. "Philosophy and Theology: Emmanuel Falque and the New Theological Turn." In *Evil, Fallenness, and Finitude*, edited by Bruce Ellis Benson and B. Keith Putt, 97-113. London: Palgrave MacMillan, 2017.
- Osmond, Rosalie. *Mutual Accusation: Seventeenth-Century Body and Soul Dialogues in Their Literary and Theological Context*. University of Toronto Press, 1990.
- Oxenberg, Richard. "The Problem of Despair: A Kierkegaardian Reading of the Book of Job." (2011).
https://www.researchgate.net/publication/316551509_The_Problem_of_Despair_A_Kierkegaardian_Reading_of_the_Book_of_Job.
- Pellach, Peta. "The Suffering of Job: He Is Every Person and No-One." In *Perspective on Human Suffering*, edited by Jeff Malpas and Norelle Lickiss, 99-112. New York City, United States: Springer, 2012.
- Sackin-Poll, Andrew. "Michel Henry and Metaphysics: An Expressive Ontology." *Open Theology* 5 (2019): 405-19.
- Seyler, Frédéric. "Michel Henry." In Edward N. Zalta (ed.), Summer 2022 Edition. (2020).
<https://plato.stanford.edu/archives/sum2022/entries/michel-henry>.
- Sheth, Noel. "Hindu Avatar and Christian Incarnation: A Comparison." *Philosophy East & West* 52 (2002).
- Sigurdson, Ola. *Heavenly Bodies: Incarnation, the Gaze, and Embodiment in Christian Theology*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2016.
- Slatman, Jenny. "The Korper-Leib Distinction." In *50 Concepts for a Critical Phenomenology*, edited by Gail Weiss, Ann V. Murphy and Gayle Salamon, 203-10. Illinois, United States: Northwestern University Press, 2019.
- Solomon, Robert C. *From Rationalism to Existentialism: The Existentialists and Their Nineteenth Century Backgrounds*. New York: Harper & Row, 1972.

Tertullian. "On the Flesh of Christ." In *Ante-Nicene Fathers*, edited by Arthur Cleveland Coxe: Hendrickson Publishers, 2004.

Wehrle, Maren. "Being a Body and Having a Body: The Twofold Temporality of Embodied Intentionality." *Phenomenology and the Cognitive Sciences* 19 (2020): 499-521.

Woody S.J., William C. "Embracing Finitude: Falque's Phenomenology of the Suffering "God with Us"." In *Evil, Fallenness, and Finitude*, edited by Bruce Ellis Benson and B. Keith Putt, 115-33. London: Palgrave MacMillan, 2017.

เจษฎา ทองรุ่งโรจน์. พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ปรัชญา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แสงดาว, 2557.

ไพรินทร์ กะทิพมราช. "ทวินิยมในพุทธปรัชญาเถรวาท: ปัญหาบางประการเนื่องด้วยการโคลนนิ่ง."

วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 15, ฉบับที่ 1 (2551): 1-16.

กิริติ บุญเจือ. ศรัทธากับเหตุผล. นครปฐม: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม, 2554.

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกพระคัมภีร์. พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2557.

ดลวัฒน์ บัวประดิษฐ์. "ไฮเดกเกอร์: ว่าด้วยร่องรอยการกลืนความเป็นอื่นในธรรมชาติของความเข้าใจ."

ใน พุทธธรรมพหุนิยม (เล่มที่ 3), สุวรรณ สภาอานันท์ (บรรณาธิการ), 207-49. กรุงเทพฯ:

โครงการจัดพิมพ์คปไฟ, 2565.

รชฏ สาตราวุธ. "ปรากฏการณ์วิทยา." (2554).

<http://www.parst.or.th/philospedia/Phenomenology.html>

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	เกรียงศักดิ์ ประสูตรแสงจันทร์
วัน เดือน ปี เกิด	25 มกราคม 2523
สถานที่เกิด	อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2546 ปริญญาตรี สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม พ.ศ.2551 ปริญญาตรี สาขาวิชาเทววิทยา คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสง ธรรม
ที่อยู่ปัจจุบัน	80 ถนนคณาธร อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000

